

Vācu valoda (otrā svešvaloda) 4.–9. klasei

Mācību priekšmeta programmas paraugs

Valsts izglītības satura centrs | ESF projekts Nr.8.3.1.1/16/I/002
Kompetenču pieeja mācību saturā

Vācu valoda (otrā svešvaloda)

4.–9. klasei

Mācību priekšmeta programmas paraugs

Mācību priekšmeta programmas paraugs ir izstrādāts Eiropas Sociālā fonda projektā "Kompetenču pieeja mācību saturā" (turpmāk – Projekts).

Mācību satura izstrādi pirmsskolas, pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības pakāpē Projektā vadīja **Dace Namsone** un **Zane Oliņa**.

Mācību priekšmeta programmas parauga izstrādi un sagatavošanu publicēšanai Projektā vadīja **Rita Kursīte**.

Mācību priekšmeta programmas paraugu izstrādāja **Ina Baumannē, Anita Jonasta, Kaiva Kugrēna** un **Iveta Rorbaha**.

Mācību priekšmeta programmas parauga izstrādē piedalījās **Gundega Muceniece** un **Kirils Soklakovs**.

Mācību priekšmeta programmas paraugu izvērtēja ārējie eksperti: mācību satura recenzente **Dace Siliniece** un zinātniskā recenzente **Ilze Kangro**.

Projekts izsaka pateicību visām Latvijas izglītības iestādēm, kas piedalījās mācību satura aprobācijā.

ISBN 978-9934-540-40-0

Saturs

ievads	4	Pielikumi	72
Mērķis un uzdevumi	8	1. pielikums. Mācību priekšmetu programmu paraugos lietotie kodi	72
Mācību saturs	9	2. pielikums. Plānotie skolēnam sasniedzamie rezultāti caurviju prasmēs, beidzot 3., 6. un 9. klasi	73
Mācību sasniegumu vērtēšanas formas un metodiskie paņēmieni	12	3. pielikums. Skolēnam attīstāmie ieradumi mācību priekšmetā Vācu valoda (otrā svešvaloda)	79
leteikumi mācību darba organizācijai	15	4. pielikums. Mācību priekšmeta Vācu valoda (otrā svešvaloda) programmas tematu pārskats	
Mācību satura apguves norise	16	4.–9. klase	81
4. klase	18	5. pielikums. Ieteicamie temati sadarbībai ar citiem mācību priekšmetiem 4.–6. klase	82
5. klase	26	6. pielikums. Ieteicamie temati sadarbībai ar citiem mācību priekšmetiem 7.–9. klase	85
6. klase	34	7. pielikums. Mācību satura apguvei izmantojamie mācību līdzekļi un resursi	89
7. klase	44		
8. klase	53		
9. klase	61		

Ievads

Mācību priekšmeta programmas struktūra

Mācību priekšmeta programmas (turpmāk – programma) paraugs *Vācu valoda 4.–9. klasei (otrā svešvaloda)* ir veidots, lai palīdzētu skolotājiem īstenot Ministru kabineta 2018. gada 27. novembra noteikumos Nr. 747 “Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem” (turpmāk – standarts) noteiktos plānotos skolēnam sasniedzamos rezultātus mācību jomā.

Vācu valodas apguve pamatskolā sagatavo skolēnus valodas zināšanu un prasmju tālākai pilnveidei nākamajos izglītības posmos, kā arī vācu valodas izmantošanai citu mācību priekšmetu apgūvē. Savukārt vācu valodas apgūvē tiek izmantotas citos mācību priekšmetos iegūtās zināšanas un prasmes.

Programmā iekļauti:

- mācību priekšmeta mērķis un uzdevumi;
- mācību saturs;
- mācību sasniegumu vērtēšanas formas un metodiskie paņēmieni;
- ieteikumi mācību darba organizācijai;
- mācību satura apguves norise.

Programmā mācību saturs ir veidots atbilstoši standartā noteiktajiem valodu mācību jomas plānotajiem skolēnam sasniedzamajiem rezultātiem svešvalodā, beidzot 3., 6. un 9. klasi, no tiem atvasinot mācību priekšmetā apgūstamos sasniedzamos rezultātus katrā klasē. Standartā noteiktie sasniedzamie rezultāti attiecas uz jebkuras svešvalodas apguvi, kuru skolēni mācās kā pirmo svešvalodu pamatizglītībā. Mācību saturs veidots saskaņā ar *Eiropas Kopīgajām pamatnostādņēm valodu apguvei: mācīšanās, mācīšana, vērtēšana*¹ (2006); *(Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment*², 2001; *CEFR – Companion volume*,³ 2018), tajās paustajiem valodu apguves principiem un valodu apguves līmeņu aprakstiem.

¹ https://valoda.lv/wp-content/uploads/docs/Projekti/LV_mat_evp_valodu_pase.pdf

² <https://rm.coe.int/1680459f97>

³ <https://rm.coe.int/cefr-companion-volume-with-new-descriptors-2018/1680787989>

Mācību satura apguves norisē parādīts, kā pakāpeniski tiek sasniegtas standarta prasības zināšanu apgūvē, izpratnes veidošanā un prasmju un vērtībās balstītu ieradumu attīstīšanā. Atšķirībā no citām mācību priekšmetu programmām svešvalodu (angļu, franču, vācu) mācību priekšmetu programmas ieteicamā mācību satura apguves norise katrā klasē veidota, grupējot svešvalodā plānotos skolēnam sasniedzamos rezultātus trīs satura vienībās atbilstoši valodu jomas lielajām idejām:

- saziņa kontekstā;
- teksts un teksteide;
- valodas struktūra.

Programmā nav piedāvāts tematiskais princips, jo svešvalodās pieejamie mācību līdzekļi piedāvā atšķirīgu pieeju un secību dažādu valodas elementu apguvei, kura, lai gan ir saistīta ar reālām valodas lietojuma situācijām, tomēr nav saistīta ar noteiktu saziņas kontekstu. Līdz ar to skolotājam ir iespēja izvēlētos mācību līdzekļus pielāgot programmas prasībām.

Katrai satura vienībai attiecīgajā klasē ir norādīti plānotie skolēnam sasniedzamie rezultāti, tai skaitā, **ziņas** (apraksta nozīmīgākās temata apguves rezultātā iegūtās zināšanas un izpratni par mācību jomas lielajām idejām), **prasmes**, **vērtībās balstīti ieradumi** un **kompleksi sasniedzamie rezultāti** (raksturo skolēna spēju koordinēti lietot zināšanas, prasmes un ieradumus jaunās, neierastās situācijās). Programmā iekļautas arī nozīmīgākās skolēnu darbības un prasmes, kas nepieciešamas šo rezultātu sasniegšanai, kā arī izmantojamās mācību metodes un nepieciešamie mācību līdzekļi.

Mācību priekšmeta *vācu valoda (otrā svešvaloda)* programma veidota no 4. līdz 6. klasei abām apgūstamajām svešvalodām kopā paredzot (jo no 4. klases tiek uzsākta otrās svešvalodas apguve) 385 mācību stundas trīs gados, bet no 7. līdz 9. klasei abām svešvalodām kopā 525 mācību stundas. Skolās, kuras īsteno mazākumtautību izglītības programmu, svešvalodām paredzētais stundu skaits ir attiecīgi 245 stundas trīs gados no 4. līdz 6. klasei un 315 stundas trīs gados no 7. līdz 9. klasei. Tomēr arī skolas, kuras īsteno mazākumtautību izglītības programmu, izvērtējot savas prioritātes, skolēnu un vecāku vēlmes, kā arī pedagogu kadru pieejamību var lemt par otrās svešvalodas piedāvājumu pamatizglītības posmā un izmantot otrajai svešvalodai veidotos programmu paraugus 4.–9. klasei.

Katrai skolai ir iespējams mācību darbu organizēt citādi – saskaņā ar standartu par 10 % (valsts ģimnāzijām par 25 %) samazinot vai palielinot stundu skaitu mācību priekšmetā.

Plānojot stundu skaitu skolā katrai no svešvalodām, būtiski ir ņemt vērā gan attiecīgā reģiona īpatnības (vai attiecīgā svešvaloda šai apgabalā tiek plaši lietota, piemēram, krievu valoda), gan arī jaunapgūstamās valodas lietojuma biežumu valstī (piemēram, angļu valoda), tās īpatnības (piemēram, alfabēta atšķirības), skolēnu iepriekšējo sagatavotību (piemēram, valodas apguve pirmsskolas izglītības iestādē).

Programmas paraugs, kas veidots vidēji 2 vai 3 mācību stundām nedēļā svešvalodu apguvei, izmantojams, piemērojot to konkrētajai situācijai stundu skaita ziņā skolā, attiecīgi samazinot vai palielinot plānotā mācību satura apjomu. Ieteikumus mācību darba organizācijai skatīt programmas sadaļā “Ieteikumi mācību darba organizācijai”.

Programmas paraugam ir ieteikuma raksturs. Skolotāji var izvēlēties izmantot šo programmu vai arī pēc šī parauga izstrādāt savu programmu.

Mācību satura un pieejas akcenti

Lietpratība kā pamatzglītības satura apguves mērķis

Pamatizglītības satura īstenošanas mērķis ir vispusīgi attīstīts un lietpratīgs skolēns, kurš ir ieinteresēts savā intelektuālajā, sociāli emocionālajā un fiziskajā attīstībā, dzīvo veselīgi un droši, mācās ar prieku un interesi, sociāli atbildīgi līdzdarbojas sabiedrības norisēs un uzņemas iniciatīvu, ir Latvijas patriots.

Lietpratība jeb kompetence ir indivīda spēja kompleksi lietot zināšanas, prasmes un paust attieksmes, risinot problēmas mainīgās reālās dzīves situācijās. Tā ir spēja adekvāti lietot mācīšanās rezultātu noteiktā kontekstā (izglītības, darba, personiskajā vai sabiedriski politiskajā). Lietpratība jeb kompetence ir kompleksa – tā ietver zināšanas, prasmes un ieradumus, kas saistīti ar motivāciju un gribu.

Lai katrā mācību priekšmetā nodrošinātu ikvienam skolēnam mūsdienīgas lietpratības izglītību, būtiski ikvienam skolotājam neatkarīgi no mācību priekšmeta plānot un vadīt skolēna mācīšanos, izvirzot skaidrus sasniedzamos rezultātus, izvēloties atbilstošus un daudzveidīgus uzdevumus, sniedzot atbalstošu un attīstošu atgriezenisko saiti un iespēju mācīties iedziļinoties – skaidrot darbību gaitu, domāt par mācīšanos un sasniegto rezultātu; veidot mācību vidi, kas ir fiziski un emocionāli droša; regulāri sadarboties ar kolēģiem, kopīgi plānojot mācību satura īstenošanu un sekojot katra skolēna attīstības dinamikai, un veikt nepieciešamos uzlabojumus mācību procesā, ņemot vērā katra skolēna individuālās mācīšanās un attīstības vajadzības.

Mācību pieejas akcenti valodu jomā

Tāpat kā jebkuras valodas apguvē arī svešvalodās liela nozīme ir piešķirta patstāvīgai valodu apguvei, kad skolēni gūst zināšanas un jaunu pieredzi klausoties, lasot un vērojot. Jo vairāk skolēni dzirdēs, izlasīs un pamanīs, jo ātrāk viņi apgūs valodu un satura ziņā bagātāks būs viņu vārdu krājums un radītais teksts gan runā, gan rakstos.

Programma paredz pievērst uzmanību arī rakstiskā teksta tapšanai – melnraksta veidošanai, atgriezeniskās saites iegūšanai no skolotāja un klasesbiedriem, teksta uzlabošanai un tīrraksta veidošanai.

Arī vācu valodas apguvē mācību pieeja ir balstīta uz skolēnu līdzšinējās valodu pieredzes izmantošanu jaunu zināšanu apguvē. Apgūstot jaunas gramatikas konstrukcijas vai nosacījumus, skolēni vispirms tiek rosināti saskatīt šos valodas elementus piedāvātajos tekstos, izteikt pieņēmumus par to likumsakarībām un tikai tad pārbaudīt savus pieņēmumus, salīdzinot tos ar definīcijām vai valodas likumiem. Šis ceļš ir lēnas, bet padziļinātas mācīšanās ceļš – mācīšanās, pašam atklājot un darot. Tādējādi iegūtās zināšanas ilgāk paliek atmiņā un tiek saistītas ar to praktisko pielietojumu.

Vācu valodas apguves līmenis un tā apguvei paredzētais laiks

Svešvalodās saglabātas līdzšinējās prasības valodu apguves līmenim, beidzot 3., 6. un 9. klasi. Pamatizglītības standartā formulētie plānotie skolēnam sasniedzamie rezultāti, beidzot 3., 6., 9. klasi, ir detalizētāki un precīzāk raksturo līmeni, kādā skolēns katrā valodas prasmē var sazināties attiecīgajā svešvalodā, tomēr prasības valodas apguvei nav paaugstinātas. Pirmajā svešvalodā, kura ir kāda no Eiropas Savienības valodām, beidzot 3. klasi, skolēnam jāasniedz valodas apguves līmenis A1/A2 (atbilstoši *Eiropas Kopīgajām pamatnostādņēm valodu apguvei*), beidzot 6. klasi, – līmenis A2/B1, bet, beidzot 9. klasi, – līmenis B1.

Otrajā svešvalodā, beidzot 6. klasi, – līmenis A1/A2, bet, beidzot 9. klasi, – līmenis A2/B1 (atkarībā no reāli izmantotā stundu skaita).

Otrās svešvalodas apguve tiek uzsākta no 4. klases, lai maksimāli izmantotu šī vecumposma bērniem raksturīgo psiholoģisko atvērtību un spēju apgūt jaunas valodas līdzīgi kā dzimto valodu. Šajā laikā veidojas interese un pozitīva attieksme pret valodu apguvi vispār, kā arī dziļākas zināšanas un izpratne par citām kultūrām, tolerance pret atšķirīgo.

Skolotāju sadarbība valodu jomā un ar citu mācību jomu skolotājiem

Lai gan svešvalodu apguvei tiek izmantota līdzīga pieeja kā līdz šim – vārdi un skaņas tiek apgūtas tekstā, veidojot izpratni par valodas struktūrām, teksti tiek apgūti kontekstā,

veidojot izpratni par valodas lomu saziņā, un valodas tiek apgūtas, attīstot visas valoddarbības prasmes (lasīšana, klausīšanās, runāšana, rakstīšana), tomēr pakāpeniski mainās svešvalodu loma skolā. Īstenojot pilnveidoto mācību saturu un pieeju, par valodu apguvi jādomā starpdisciplināri, tas nozīmē skolotāju lielāku sadarbību savas (valodu) mācību jomas ietvaros. Ir svarīgi palīdzēt skolēnam saskatīt līdzīgo un atšķirīgo dzimtajā valodā, mācību valodā un apgūstamajā svešvalodā, tādējādi skolēni iepazīstas ar valodniecības jēdzieniem, dažādu valodas parādību funkcionalitāti un nozīmi praktiskās valodas lietojuma situācijās. Tikai visu valodu skolotāju sadarbība var nodrošināt sistēmisku pieeju fonoloģijas, leksikas, gramatikas un funkcionālās kompetences mācīšanās. Tas iespējams, skolotājiem kopīgi izvēloties tematus un saskaņojot valodnieciskās terminoloģijas apguves kārtību dažādās valodās. Plānotie skolēniem sasniedzamie rezultāti valodu jomā un programmu prasības ir savstarpēji saskaņotas.

Jāņem vērā, ka valodu apguve turpinās arī citu mācību priekšmetu stundās kā tekstprātība (kas ietver lasīšanas stratēģijas, vārdu, jēdzienu un teksta padziļinātu izpratni), jomas terminu apgūšana, zinātnisku tekstu lasīšana, domu izklāsts par konkrētu jautājumu u. tml. Svešvalodas arvien biežāk organiski iekļaujas dabaszinību, bioloģijas, fizikas u. c. mācību priekšmetu stundās, jo skolotāji izmanto videofilmas vai to fragmentus, dažādas mājaslapas svešvalodā, lai izskaidrotu dabas un sociālās parādības, lai padziļinātu skolēnu izpratni par dažādām likumsakarībām, izskaidrotu matemātikas un fizikas formulas.

Svešvalodu skolotājiem ir būtiski saprast, ka daudz no tā, ko un kā viņi dara mācību stundās, jau atspoguļo pilnveidoto mācību saturu un pieeju – skolotāji rosina skolēnus iedziļināties viņus interesējošos tematos un jautājumos arī tad, ja tie nav tieši saistīti ar konkrētās svešvalodas apguvi, sadarboties ar savas klases, skolas, citu skolu skolēniem stundu un projektu izstrādes laikā.

5.–6. pielikumā iekļauti citu mācību priekšmetu temati, kuru apgūvē vācu valodas skolotājam ieteicams sadarboties ar citiem skolotājiem.

No 4. līdz 6. klasei svešvalodu skolotāji var veidot stundas kopā ar latviešu valodas skolotājiem vai sadarbībā ar sporta, mākslas un mūzikas skolotājiem, gan izmantojot videomateriālus un interaktīvas spēles, gan apgūstot jaunas dziesmas. Bet, sākot ar 7. klasi, valodas apguves līmenis svešvalodās atsevišķu tematu vai to daļu apgūvē jau varētu nodrošināt veiksmīgu sadarbību arī ar sociālo zinību, vēstures un literatūras skolotājiem. Šāda sadarbība ar citu jomu mācību priekšmetu skolotājiem veido pamatus satura un valodas integrētai apguvei (*content and language integrated learning* – CLIL). Valodas kļūst no atsevišķa mācību priekšmeta par informācijas ieguves rīku pārējo jomu mācību satura apgūvē.

Mācību līdzekļi

Vācu valodas apguvei ieteicams izmantot mācību līdzekļus, kuri iekļauti Valsts izglītības satura centra (VISC) apstiprinātās mācību literatūras sarakstā¹. Šie mācību līdzekļi tiek nepārtraukti pilnveidoti, to sarakstu VISC regulāri papildina. Lielākajā daļā no tiem ietverts pilnveidotā mācību satura un pieejas pamatprincips – skolēncentrēta mācīšanās iedziļinoties, tiek atbalstīta valodām raksturīgāko caurviju prasmju – sadarbības, digitālās prasmes, pašvadītas mācīšanās attīstība. Skolotājiem atliek tikai rūpīgi iepazīties ar metodiskajiem ieteikumiem, izvēlēties atbilstošāko pieeju un radoši izmantot mācību līdzekļu komplektos un izdevniecību portālos pieejamos digitālos inovatīvos mācību materiālus, kuri palīdz gan diferencēt uzdevumu grūtības pakāpi, nodrošinot individuālu pieeju skolēniem ar atšķirīgām mācību vajadzībām, gan padarīt valodu apguves procesu interesantāku un daudzveidīgāku – atbilstošu skolēnu uztveres īpatnībām.

Digitālais Eiropas Valodu portfelis (EVP)

Skolēnu mērķtiecīgai un apzinātai svešvalodu apguvei un pašvadītas mācīšanās prasmju attīstībai ieteicams izmantot digitālo Eiropas Valodu portfeli (EVP), kas minēts pamatizglītības standartā, kā arī citus digitālus mācību materiālus. Digitālais EVP ir pieejams visiem Latvijas skolotājiem un 1.–9. klašu skolēniem. Tā izmantošana, jau uzsākot pirmās svešvalodas apguvi, palīdzēs skolēniem apgūt pašvadītas mācīšanās pamatus – veidos viņu izpratni par valodas prasmju apguves līmeņiem, palīdzēs izvēlēties sev atbilstošākās mācīšanās stratēģijas dažādu valodas prasmju apguvei, veidot un attīstīt pašvērtējuma prasmes, kā arī plānot un kontrolēt savu mācību procesu. Digitālā EVP izmantošana programmā plānota pakāpeniski, vispirms izmantojot izdrukas papīra formātā, lai iepazīstinātu skolēnus ar valodu apguves līmeņu sistēmu kopumā, pēc tam digitālā formā: demonstrējot EVP un tā atsevišķas sadaļas klasē uz ekrāna, kā arī rosinot skolēnus EVP pamatīgāk iepazīt mājās kopā ar vecākiem vai skolā skolotāja vadībā pieslēgties EVP datorklasē.

Standartā formulētie plānotie skolēnam sasniedzamie rezultāti svešvalodās, beidzot 3. klasi, paredz, ka skolēni “ar pedagoga palīdzību vērtē un plāno savu valodu prasmju apguvi, piemēram, izmantojot EVP”, bet, beidzot 6. klasi, “izvērtē savus sasniegumus valodu apgūvē, nosaka valodas apguves stiprās un vājās puses, plāno savu valodu prasmju apguvi, piemēram, izmantojot EVP” un, beidzot 9. klasi, “patstāvīgi novērtē savus valodu apguves līmeņus un mērķtiecīgi plāno savu valodu prasmju apguvi”.

¹ https://kopkatalogs.lv/F/?&func=find-b-0&local_base=isc01

Tā kā digitālā EVP izmantošana paredz darbu elektroniskā tiešsaistes vidē, tas palīdzēs skolēniem izkopt arī viņu digitālo prātību. Plānotie skolēnam sasniedzamie rezultāti, beidzot 3. klasi, paredz, ka skolēni “ar pedagoga atbalstu apgūst mācīšanās stratēģijas, piemēram, sadarbība, plānošana un rīkus svešvalodu apguvei, piemēram, EVP, e-grāmatu, video un audio ierakstus”, bet, beidzot 6. klasi, “ar pedagoga palīdzību izmanto mācīšanās stratēģijas un rīkus svešvalodu apguvei, piemēram, EVP, e-grāmatu, video un audio ierakstus, interaktīvos valodas testus”.

Mērķis un uzdevumi

Valodu mācību jomas apguves mērķis skolēnam ir valodas pratība – skolēns ir ieinteresēts valodu apgūvē, izprot latviešu valodas un mazākumtautību valodu lomu nacionālās identitātes veidošanā un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanā, izprot latviešu valodas kā valsts valodas lomu integrācijā Latvijas sabiedrībā un izglītības ieguvē, svešvalodu lomu starpkultūru saziņas nodrošināšanā, skolēns lieto valodas kā domāšanas, izziņas, saziņas un radošās izpausmes līdzekli, skaidri, saprotami, literāri pareizi un atbilstoši saziņas situācijai pauž savas domas, jūtas un uzskatus mutvārdos un rakstu formā, uztver, saprot, analizē un interpretē informāciju, jēdzienus, faktus un idejas dažādu formātu un žanru tekstos, izmanto lasītprasmi sevis emocionālai un intelektuālai bagātināšanai.

Vācu valodas mācību priekšmets līdztekus latviešu valodas un mazākumtautību valodas mācību priekšmetiem veido skolēna valodas pratību.

Vācu valodas mācību priekšmeta apguves mērķis ir lietot vācu valodu kā izziņas, uztveres un starpkultūru saziņas līdzekli, dodot iespēju skolēnam pamatizglītības posma beigās vācu valodā atbilstoši *Eiropas Kopīgajām pamatnostādņēm valodu apguvei*: mācīšanās, mācīšana, vērtēšana¹ (2006) daļēji sasniegt patstāvīga valodas lietotāja līmeni (A2/B1).

Vācu valodas mācību priekšmeta uzdevumi ir dot iespēju skolēnam

- padziļināt interesi par valodu apguvi;
- izprast svešvalodu lomu starpkultūru saziņas nodrošināšanā;
- lietot vācu valodu kā domāšanas, izziņas, saziņas un radošās izpausmes līdzekli;
- skaidri, saprotami, literāri pareizi un atbilstoši saziņas situācijai paust savas domas, jūtas un uzskatus mutvārdos un rakstu formā vācu valodā;
- uztvert, saprast, analizēt un interpretēt informāciju, jēdzienus, faktus un idejas dažādu formātu un žanru tekstos vācu valodā;
- izmantot lasītprasmi vācu valodā sevis emocionālai un intelektuālai bagātināšanai.

Mācību saturs

Mācību saturs ir veidots, fokusējoties uz skolēnam būtiskāko, lai veidotos lietpratība (kompetence) kā komplekss skolēna mācīšanās rezultāts ilgākā periodā (pirmsskolā, 1.–3.; 4.–6.; 7.–9.; 10.–12. klasē). Mācību saturs ir organizēts saskaņā ar mācību satura būtiskākajiem pamatjēdzieniem jeb lielajām idejām (Li), kas skolēnam jāapgūst, lai veidotos vienota izpratne par apkārtējo pasauli un sevi tajā, veidojot pēctecību sākot no pirmsskolas. Lielās idejas veido obligātā mācību satura strukturālo ietvaru; tām atbilstoši aprakstītas prasības mācību satura apguvei jeb plānotie skolēnam sasniedzamie rezultāti, pabeidzot noteiktu izglītības pakāpi.

Lielās idejas valodu mācību jomā visām apgūstamajām valodām – latviešu valoda, mazākumtautību valoda un svešvalodas – ir kopīgas un atspoguļo nozīmīgākās likumsakarības valodu apguvē un to lietojumā, uzsver gan valodu savstarpējo saikni, gan to saistību ar citām jomām (literatūru, sociālajām zinībām) un palīdz skolēnam veidot pēctecību, sākot no pirmsskolas līdz vidusskolas beigu posmam, kā arī skaidrāk saprast, ko viņš mācās un kur viņam šīs zināšanas un prasmes noderēs dzīvē.

Standartā plānotie skolēnam sasniedzamie rezultāti grupēti atbilstoši trim satura vienībām – saziņa kontekstā, teksts un tekstveide un valodas struktūra –, un attiecīgi formulētas arī atbilstošas lielās idejas.

Saziņa kontekstā

- Mēs sazināties klausoties, lasot, runājot un rakstot, lai uzzinātu un sniegtu informāciju, paustu emocijas un veidotu attiecības. (V.Li.1.1.)

Šī lielā ideja uzsver valodas sociālo funkciju – valoda kā saziņas līdzeklis. Neatkarīgi no tā, kādā valodā mēs sazināties, mūsu teiktajam vai rakstītajam ir adresāts, kurš klausās vai lasa. Mēs ne tikai iegūstam vai sniedzam informāciju, zināšanas, faktus, bet ar valodas palīdzību paužam arī savas emocijas, izjūtas, prieku, bēdas, šaubas. Ar valodas palīdzību tiek veidotas arī attiecības. Veiksmīga saziņa ir ceļš uz labu sadarbību. Ja izsakāties pietiekami skaidri, argumentēti, bez liekvārdības, atbilstoši situācijai un ar cieņu pret saziņas partneri, tad veidojas veiksmīgas attiecības un sadarbība. Mūsdienās saziņa daudzus gadījumos notiek e-vidē, tāpēc valodu jomas mācību saturā ir iekļauti arī teksti digitālajā vidē, kā arī saziņas situācijas sociālajos medijos un tiešsaistē. Savukārt emocionālajā un estētiskajā

jomā īpaša nozīme ir literārajiem tekstiem un izpratnei par saikni starp rakstnieku, literāro darbu un lasītāju.

Svešvalodās šī lielā ideja veido izpratni par iespējam saziņas nodrošināšanai gadījumā, ja nepietiek valodas līdzekļu, izmantot vārdus un frāzes dzimtajā vai kādā citā sev zināmā valodā, kā arī tādus neverbālus izteiksmes līdzekļus kā atbilstošu sejas izteiksmi un žestus, lūgt sarunbiedra palīdzību vai palīdzēt sarunbiedram pabeigt iesākto domu.

- Katrai saziņas situācijai ir konteksts, kas nosaka teksta saturu, formu un ietekmē noteiktu valodas līdzekļu izvēli. (V.Li.1.2.)

Saziņa nav abstrakta; saziņā ir vismaz divi saziņas partneri, kuri runā/raksta par noteiktu tematu. Komunikācija notiek arī konkrētā laikā un vietā, izmantojot tieša kontakta saziņu vai kādu noteiktu saziņas kanālu: elektroniski ar viedtālruni vai datora palīdzību, ar pasta starpniecību u. tml. Šie visi saziņas komponenti ietekmē, ko un kā mēs sakām vai rakstām. Tāpēc valodu jomas saturā svarīgi ir variēt ar saziņas situācijām, iekļaujot jautājumus un uzdevumus par saziņu ar dažāda vecuma un/vai interešu cilvēkiem formālās un neformālās, mutvārdu un rakstveida saziņas situācijās, aci pret aci vai, izmantojot sociālos un plašsaziņas līdzekļus. Tādā veidā tiek attīstīta valodas lietpratība, jo šīs daudzveidīgās saziņas situācijas paredz daudzveidīgu valodas līdzekļu izmantojumu (gan leksikas, gan arī sintaktisko konstrukciju izvēlē).

Svešvalodās īpaši svarīgi pievērst uzmanību katras konkrētas valodas īpatnībām, piemēram, atšķirīgām valodai raksturīgām sasveicināšanās un atvaidīšanās, uzrunas, apsveikuma, līdzjūtības izteikšanas u. tml. frāzēm, atšķirībām neverbālo saziņas līdzekļu lietojumā.

- Dzimtā valoda ir citu valodu apguves pamats, savukārt citas valodas palīdz labāk saprast dzimto valodu. (V.Li.1.3.)

Neatkarīgi no tā, vai skolēns apgūst latviešu valodu, mazākumtautību valodu vai svešvalodas, svarīgi ir pilnvērtīgi attīstīt dzimto valodu. Latvijas kontekstā skolēniem tā ir latviešu, krievu, poļu, ukraiņu, lietuviešu u. c., kā arī retāk lietotas vai ģimenes valodas. Pamatizglītības standartā valodu jomai formulētie plānotie skolēnam sasniedzamie rezultāti ir balstīti mūsdienu atziņās par valodām kā vērtīgu resursu, nevis problēmu skolēna izaugsmes

procesā. Skolēnu lingvistiskais repertuārs (vairāku valodu prasme) ir izmantojams kā latviešu, tā arī citu valodu un mācību priekšmetu apguvē.

Svešvalodu apguvi veicina gan līdzību, gan atšķirību saskatīšana dzimtajā valodā, skolas mācību valodā un apgūstamajā svešvalodā, veidojot dziļāku izpratni par dažādajām valodu sistēmām un normām un liekot pamatus arī turpmākai jaunu valodu apguvei.

Teksts un tekstveide

- Valoda un teksti mums palīdz izziņāt un saprast pašiem sevi, apkārtējo vidi un kultūru. (V.Li.2.1.)

Šī lielā ideja uzsver lasīšanas nozīmi un piedāvā izmantot dažādus literāros un informatīvos tekstus kā avotu, kas ļauj skolēniem iepazīt pašiem sevi, saprast savas domas, izjūtas, vērtības, sapņus, mērķus un cerības. Lai skolēniem lasīšana sagādātu prieku un kļūtu par ieradumu, svarīgi ir piedāvāt izvēli un mācību procesā izmantot daudzveidīgus tekstus, kas spētu aizraut kā meitenes, tā zēnus ar dažādām interesēm, vaļaspriekiem un spējām.

Svešvalodu kontekstā teksti vairāk uztverami kā atbalsts valodas apguvei (piemēram, vārdnīcas, grāmatas) un tās bagātināšanai, iespējai iegūt un salīdzināt informāciju par kādu notikumu, faktu vai personu dažādos avotos un dažādās valodās.

- Teksta radīšana ir jēgpilns process, kura laikā autors izmanto savu un citu pieredzi, rada jaunu informāciju; plāno, veido, pilnveido un prezentē tekstu. (V.Li.2.2.)

Šī lielā ideja uzsver teksta radīšanu kā procesu, kura laikā mācīšanās notiek, arvien uzlabojot un pilnveidojot savu tekstu, iepazīstot klasesbiedru rakstīto, komentējot vai saņemot komentārus par sava teksta saturu, valodu un noformējumu. Tāpēc jebkurā apgūstamajā valodā teksta radīšanas procesam ir jāatvēr pietiekams laiks. Vīspirms ir jāaktivizē sava pieredze, citu radītu tekstu lasīšana un izpēte, lai rastu idejas, ko un kā rakstīt. Tālāk svarīgs posms ir teksta un rakstīšanas procesa plānošana un tikai tad pirmā melnraksta izveide. Nozīmīgs ir teksta pilnveidei atvēlētais laiks; šajā posmā skolēni tiek rosināti ar katru mācību gadu kļūt patstāvīgākiem, izmantojot dažādus valodas pārbaudes avotus un rīkus (arī digitālos). Skolēniem jāmacās arī prezentēt vai publiskot savu tekstu, piešķirot rakstīšanas procesam lielāku jēgu un motivāciju.

Svešvalodās papildu uzmanība jāvelta teksta veidam un nolūkam, atbilstošas leksikas izvēlei, citu autoru tekstu paraugu izmantošanai savu tekstu izveidē. Veidojot tekstus svešvalodā, būtiski ir ievērot apgūstamās valodas lietojuma nosacījumus, izvairoties no dzimtās valodas ietekmes.

Valodas struktūra

- Valodas ir sistēmiskas: skaņas un rakstzīmes veido vārdus, vārdi veido teikumus un izteikumus. (V.Li.3.1.)

Valodas sistēmas izpratne skolēnos jāveido pakāpeniski un atbilstoši vecumposmam, nepārslogojot ar filoloģiska rakstura valodas jautājumu apguvi. Lielā ideja atklāj atziņu, ka valodā nekas nav nejaušs un katrā valodā ir sava sistēma. Cilvēki izdomāja valodu, lai saziņotos un paustu emocijas, bet valodnieki visas valodas parādības sakārtoja sistēmā, veidojot katrai valodai atbilstošu aprakstu (gramatisko sistēmu). Gramatika tika radīta nevis tāpēc, lai apgrūtinātu valodas apguvi, bet lai palīdzētu saskatīt kopsakarības, saprast, kā valodas sistēmas noteikti elementi tiek grupēti līmeņos un kā tie savstarpēji ir saistīti. Salīdzinot latviešu valodu ar citām valodām, skolēni pamanīs, ka katrā valodā ir noteiktas skaņas un burti (vai arī hieroglīfi vai citas rakstzīmes), ka vārdi veido teikumus vai mutvārdu valodā – izteikumus, kas sintakses ziņā ir brīvāk formulēti.

Apgūstot svešvalodas, jāpievērš uzmanība skaņu un to veidošanas atšķirībām apgūstamajā svešvalodā, dzimtajā valodā un skolas mācību valodā, sakarībām starp skaņām un burtiem šajās valodās, kā arī vienas un tās pašas valodas runātāju izrunas īpatnībām, pēc kurām var spriest par runātāju vecumu un/vai izcelsmi.

- Radoši darbojoties ar skaņām, vārdiem un teikumiem, mēs veidojam izpratni par valodu un tās uzbūvi. (V.Li.3.2.)

Valodas sistēmas apguve pamatzglītības posmā nozīmē dziļāku valodas parādību izpratni, un to var panākt, praktiski darbojoties ar valodu, no piemēriem izsecinot pieņēmumus, eksperimentējot ar jaunu vārdu izveidi, netradicionālu vārdu vai vārdu savienojumu izvēli, teksta noformējumu papildinot ar vizuāliem līdzekļiem. *Radoši darboties* nozīmē, ka nav vienas pareizas receptes, kā mācīt valodu. Skolotājs un skolēni tiek rosināti vairāk eksperimentēt un darboties (grupējot, vizualizējot, iestudējot, pašiem meklējot, definējot u. tml.), tad atziņas un atklājumi ir noturīgāki un pats mācīšanās process kļūst aizraujošāks un individuālāks.

Mācoties svešvalodas, skolēniem jāapgūst dažādas jaunās leksikas un vārdu pareizrakstības iegaumēšanas stratēģijas, veidi, kā, veidojot savu tekstu, piesaistīt lasītāja/klausītāja uzmanību, atklāt autora attieksmi pret notikušo, palīdzēt lasītājam/klausītājam izsekot autora domai. Svešvalodu apguve ļauj skolēnam izmantot dzimtās valodas kompetenci citu valodu apguvē, izprast katras valodas unikalitāti un vienlaikus ieraudzīt pasauli no cita skatpunkta.

Standartā plānotie skolēnam sasniedzamie rezultāti mācību jomā un no tiem atvasinātie sasniedzamie rezultāti mācību priekšmeta programmā ir kompleksi, galarezultāts veidojas darbībā, kura ietver gan mācību jomas zināšanas, izpratni un pamatprasmes, gan caurviju prasmes, gan vērtībās balstītus ieradumus. Katra mācību priekšmeta skolotāja uzdevums ir attīstīt un integrēt šīs satura dimensijas mācību procesā, pievēršot uzmanību gan skolēna spējai saskaņoti lietot zināšanas un prasmes daudzveidīgās situācijās, gan caurviju prasmju apguvei un ieradumu nostiprināšanai.

Ieradumi un caurviju prasmes

Ieradumi, kas balstīti vērtībās, ir attīstāmi caur katra mācību priekšmeta satura prizmu. Apgūstot vācu valodu, ir svarīgi paralēli domāt par tādu noturīgu ieradumu veidošanu kā, piemēram, atbildību par uzrakstīto vai pateikto, tolerantu attieksmi pret citādi domājošo u. tml., lai skolēni arī ārpus mācību stundām un pēc skolas pabeigšanas būtu izstrādājuši automatizētas darbības (valodas pratības jautājumos) un viņos būtu iesakņojušās ētiskās vērtības, kas ir pamats viņu personības tapšanai.

Vācu valodas apgūvē īpaši akcentējamas kritiskās domāšanas un pašvadītas mācīšanās, kā arī sadarbības un digitālās pratības caurviju prasmes.

Mācību priekšmeta programmas saturā ir iekļauta:

- kritiskās domāšanas un problēmrisināšanas attīstīšana, skolēniem analizējot un izvērtējot dažādu veidu informāciju un situācijas, un piedāvājot vienkāršus vai kompleksus risinājumus;
- jaunrades spēju attīstīšana, piedāvājot skolēniem iespējas izpausties; gan veidot tekstus, gan ģenerēt daudzveidīgas idejas ar valodas jaunradi saistītos tematos;
- pašvadītas mācīšanās plānošana, regulāri aicinot skolēnus izmantot Eiropas Valodu portfeli, sekot līdzi savu valodas prasmju attīstībai, plānot un reflektēt par savu valodas apguves procesu, piemēram, domājot par jaunu vārdu iegūšanas paņēmieniem; veidot atgādnēs vai citus grafiskos, vizuālos līdzekļus individuālai valodas tematu apguvei;
- sadarbības veicināšana, piedāvājot tematus un uzdevumus, kas rosina skolēnus domāt par saziņu kā par veiksmīgas sadarbības pamatu;
- digitālās pratības attīstīšana, paredzot gan darbu ar tekstiem, vārdnīcām un citiem resursiem digitālajā vidē, gan digitālo rīku iekļaušanu multimodālu tekstu izveidē.

Caurviju prasmju apguve un izmantošana ikdienā ir nozīmīgs priekšnoteikums dziļākas izpratnes veidošanai mācību priekšmetā. Vienlaikus, vingrinoties izmantot caurviju prasmes mācību priekšmetam specifiskos veidos un situācijās, skolēns iegūst vispārīgas prasmes, kuras varēs izmantot visu dzīvi.

Standartā plānotie skolēnam sasniedzamie rezultāti caurviju prasmēs, beidzot 3., 6. un 9. klasi, pievienoti 2. pielikumā. Skolēnam attīstāmie ieradumi *vācu valodas mācību priekšmetā* pievienoti 3. pielikumā.

Mācību sasniegumu vērtēšanas formas un metodiskie paņēmieni

Vērtēšanas pieeja un pamatprincipi

Viens no svarīgākajiem priekšnoteikumiem īstenojot mūsdienīgu izglītību, kuras rezultāts ir patiesa izpratne, spēja izmantot skolā apgūto neierastās situācijās, lietpratība, ir esošās vērtēšanas prakses pārvērtēšana, atbilstoši saskaņojot vērtēšanas mērķi, formu un saturu.

Vērtēšanas uzsvars mainās no skolēna mācību sasniegumu novērtēšanas uz vērtēšanu, lai uzlabotu mācīšanos. Vērtēšana, lai uzlabotu mācīšanos, ir efektīvas atgriezeniskās saites sniegšana skolēnam, dodot viņam iespēju un laiku uzlabot savu sniegumu, atbilstoši plānotajiem skolēnam sasniedzamajiem rezultātiem un vērtēšanas kritērijiem.

Vērtēšana primāri ir neatņemama mācīšanās sastāvdaļa, kas ļauj plānot gan skolotājam, gan skolēnam uzlabojumus mācību procesā, nevis tikai vērtējuma izlikšana, piemēram, atzīmes veidā.

Vērtēšanas uzsvaru maiņa ir svarīga arī skolas līmenī. Kļūst nozīmīgi svarīgi veidot sistēmas, kas ļauj sekot līdzi katra skolēna attīstības dinamikai un sniegt atbalstu tieši tajā laikā un vietā, kad un kur tas ir nepieciešams.

Vērtēšanai standartā ir noteikti pamatprincipi.

1. Sistēmiskuma princips – mācību snieguma vērtēšanas pamatā ir sistēma, kuru raksturo regulāru un pamatotu, noteiktā secībā veidotu darbību kopums.
2. Atklātības un skaidrības princips – pirms mācību snieguma demonstrēšanas skolēnam ir zināmi un saprotami plānotie sasniedzamie rezultāti un viņa mācību snieguma vērtēšanas kritēriji.
3. Metodiskās daudzveidības princips – mācību snieguma vērtēšanai izmanto dažādus vērtēšanas metodiskos paņēmienus.
4. Iekļaujošais princips – mācību snieguma vērtēšana tiek pielāgota ikviena skolēna dažādajām mācīšanās vajadzībām, piemēram, laika dalījums un ilgums, vide, skolēna snieguma demonstrēšanas veids, piekļuve vērtēšanas darbam.
5. Izaugsmes princips – mācību snieguma vērtēšanā, īpaši mācīšanās posma noslēgumā, tiek ņemta vērā skolēna individuālā mācību snieguma attīstības dinamika.

Vērtēšanas norises laiku mācību procesā un biežumu, saturu, uzdevuma veidu, vērtēšanas formu un metodiskos paņēmienus, vērtēšanas kritērijus, vērtējuma izteikšanas veidu un dokumentēšanu izvēlas atbilstoši vienam no trim vērtēšanas mērķiem – diagnosticējošā, formatīvā vai summātīvā vērtēšana, par ko ir apkopota informācija tabulā.

Vērtēšanas veidi Vērtēšanas aspekti	Diagnosticējošā vērtēšana	Formatīvā vērtēšana	Summatīvā vērtēšana
Vērtēšanas mērķi	Noteikt skolēna apgūtās zināšanas, izpratni, prasmes, vērtībās balstītus ieradumus un kompleksus sasniedzamos rezultātus (turpmāk – plānotos skolēnam sasniedzamos rezultātus) mācību procesa plānošanai un pilnveidei, piemēram, turpmāko plānoto skolēnam sasniedzamo rezultātu precizēšanai, mācību uzdevumu izvēlei.	Noteikt skolēna apgūtos sasniedzamos rezultātus atgriezeniskās saites sniegšanai skolēnam un skolotājam, lai uzlabotu skolēna sniegumu un plānotu turpmāko mācību procesu. Veicināt skolēna mācību motivāciju attīstīt pašvadītas mācīšanās prasmes, iesaistot viņu vērtēšanas procesā.	Noteikt skolēna apgūtos sasniedzamos rezultātus mācību rezultāta novērtēšanai un dokumentēšanai. Summatīvās vērtēšanas rezultātus var izmantot, piemēram, arī lai uzlabotu skolēna sniegumu, izvērtētu mācību procesā izmantotās metodes, pieņemtu lēmumus par turpmāko darbu.
Norises laiks mācību procesā un biežums	Ieteicams veikt temata, mācību kursa vai mācību gada sākumā.	Veic mācību procesa laikā. Skolotājs to organizē pēc nepieciešamības.	Veic mācīšanās posma (piemēram, temata, vairāku tematu vai temata loģiskās daļas, mācību gada, izglītības posma vai pakāpes) noslēgumā.
Vērtēšanas saturs	Saturu veido iepriekšējā mācīšanās posmā plānotie skolēnam sasniedzamie rezultāti, kuri nepieciešami turpmākā mācību satura apguvē.	Saturu veido plānotie skolēnam sasniedzamie rezultāti mācīšanās posma laikā.	Saturu veido plānotie skolēnam sasniedzamie rezultāti mācīšanās posma noslēgumā.
Vērtēšanas uzdevumu veidi	Uzdevuma veidu skolotājs izvēlas atbilstoši plānotajam skolēnam sasniedzamajam rezultātam. Tas var būt, piemēram, atbilžu izvēles uzdevums, īso atbilžu uzdevums, strukturēts uzdevums, esejas tipa uzdevums, uzdevums, kurā skolēns var demonstrēt savu sniegumu darbībā vai izstrādājot produktu.		
Vērtēšanas formas un metodiskie paņēmieni	Mutiski, rakstiski, praktiski vai kombinēti. Novērošana, saruna, aptauja, uzdevumu risināšana, darbs ar tekstu, laboratorijas darbs, demonstrējums, vizualizēšana, eseja, projekts, diskusija, etiķe u. tml.		
Vērtēšanas kritēriji, to izveide	Kritēriji nepieciešami vērtēšanas objektivitātes nodrošināšanai. Kritērijus izstrādā skolotājs atbilstoši plānotajam skolēnam sasniedzamajam rezultātam, vērtēšanas formai un metodiskajam paņēmienam. Kritēriju izstrādē un vērtēšanā var iesaistīt skolēnus, lai pilnveidotu skolēna pašvadītas mācīšanās prasmes.		
Vērtējuma izteikšanas veids un dokumentēšana	Vērtējumu izsaka, dokumentē un komunicē atbilstoši mērķauditorijai (piemēram, skolēns, kolēģis, atbalsta personāls, skolas vadība, vecāks), lai mērķtiecīgi atbalstītu skolēna mācīšanos un sekotu līdzi skolēna sniegumam ilgtermiņā. Vērtējumu var izteikt apguves līmeņos, procentos, punktos, ieskaitīts/neieskaitīts u. tml.	Vērtējumu 1.–3. klasē izsaka apguves līmeņos atbilstoši nozīmīgākajiem plānotajiem skolēnam sasniedzamajiem rezultātiem mācību jomā, 4.–9. klasē vērtējumu izsaka 10 ballu skalā katrā mācību priekšmetā.	

Vērtēšanas saturs, kritēriji, formas un metodiskie paņēmieni

Mācību priekšmeta programmā izdalīti četru veidu plānotie skolēnam sasniedzamie rezultāti: ziņas, prasmes, vērtībās balstīti ieradumi, komplekss sasniedzamais rezultāts. Plānojot vērtēšanu, skolotājam svarīgi izvēlēties plānotajam skolēnam sasniedzamajam rezultātam atbilstošus kritērijus, metodiskos paņēmienus un uzdevumu vērtēšanas veidu.

Ziņu apguve parāda skolēna izpratni. Tas attiecas uz standartā plānotajiem skolēnam sasniedzamajiem rezultātiem, kas parasti sākas ar darbības vārdiem “apraksta”, “skaidro”, “pamato”. Piemēram: “teikumu var papildināt ar īpašības un apstākļa vārdiem, lai piesaistītu lasītāja/klausītāja uzmanību” (6. klase, Valodas struktūra); to apguvi skolēns parāda, veicot uzdevumus, risinot problēmas, piedaloties sarunās vai diskusijās u. tml. To vērtē atbilstoši kritērijiem.

Prasmju apguvi skolēns demonstrē darbībā (piemēram, “atšķir”, “izsecina”, “izvērtē”, “apraksta”, “izmanto”); to vērtē, izmantojot snieguma līmeņa aprakstu. Piemēram: “izmanto sinonīmu un antonīmu vārdnīcas, lai salīdzinātu atsevišķu vārdu nozīmes un lietojumu” (8. klase, Valodas struktūra).

Ieradumus, kas balstīti vērtībās, skolēns demonstrē darbībā; tos vērtē, novērojot skolēna darbību ilgākā laika posmā, īpaši situācijās, kas ietver izvēles iespējas. Piemēram: “attīsta ieradumu darbu paveikt pēc iespējas kvalitatīvāk, izvērtējot mācību mērķa sasniegšanai nepieciešamo laiku un resursus (darba tikums)”. Ieradumus vērtē, izmantojot snieguma līmeņa aprakstu.

Kompleksu sasniedzamo rezultātu apguvi skolēns demonstrē darbībā. Piemēram, komplekss SR, beidzot 9. klasi, sadaļā *Teksts un tekstveide*: “Klausās vai lasa tekstus par dažādām tēmām, salīdzina tekstu veidus un izmanto iegūto informāciju mācību vajadzībām.”

Kompleksa sasniedzamā rezultāta vērtēšanai izmanto dažādas formas – rakstveida, mutvārdu vai kombinēts pārbaudes darbs, individuāls vai grupas projekts u. c. Kompleksam sasniedzamajam rezultātam raksturīgs vairāku pazīmju kopums, ko vērtē, izvirzot atbilstošas snieguma vērtēšanas dimensijas un ar katru dimensiju saistītus kritērijus. Kompleksu sasniedzamo rezultātu vērtē, izmantojot snieguma līmeņu aprakstu.

Atbilstoši standartā un mācību priekšmeta programmā iekļautajiem plānotajiem skolēnam sasniedzamajiem rezultātiem, vācu valodas mācību priekšmetā svarīgi vērtēt ne tikai skolēna valodas prasmes, bet arī apgūtās caurviju (sadarbības, kritiskās domāšanas un problēmrisināšanas, digitālās u. c.) prasmes un ieradumus.

Ieteikumi mācību darba organizācijai

1. Satura starpdisciplināritāte

Vācu valodas mācību programmā visās klasēs satura starpdisciplināritāte izpaužas gan tematiski, gan apgūstamajās prasmēs. Ieteikumi starppriekšmetu saiknes veidošanai un sadarbībai ar citu mācību priekšmetu skolotājiem ir pēc katrai klasei plānotā mācību satura apraksta, bet starppriekšmetu sadarbībai ieteicamo tematu apkopojums pa klašu grupām dots 5.–6. pielikumā.

2. Stundu sadalījums/grafiks

Vācu valodas apgūvē, īpaši pamatizglītības posmā, svarīga ir regularitāte: sākumposmā pievēršot pastiprinātu uzmanību izrunas un klausīšanās prasmes attīstīšanai, tad regulārai lasīšanas un rakstīšanas prasmju uzlabošanai, daudzveidīgu tekstu iepazīšanai un lasīšanas stratēģiju izkopšanai, lai tas būtu stabils pamats, vēlāk izmantojot svešvalodu zināšanas arī citu mācību priekšmetu satura apgūvei. Šis ceļš paredz lēnu, bet padziļinātu mācīšanos, tāpēc mācību satura apgūvē ir ieteicams plānot blokstundas (40 + 40 minūtes), lai skolēni varētu koncentrēties un lai izvairītos no fragmentārisma.

3. Dažādas mācību darba organizācijas formas

Vācu valodas programmā pēc katrai klasei plānotā mācību satura apraksta doti ieteikumi arī dažādu projektu tematiem, kas atbilst attiecīgajam vecumposmam un piemēroti plānotajam valodas prasmju apguves līmenim.

Mācību satura apguves norise

Šajā sadaļā parādīts, kā pakāpeniski tiek sasniegtas standarta prasības zināšanu apgūvē, izpratnes veidošanā, prasmju un vērtībās balstītu ieradumu attīstīšanā.

Mācību satura apguves norise svešvalodu (angļu, vācu, franču valodas) programmās aprakstīta, grupējot plānotos skolēnam sasniedzamos rezultātus trīs mācību satura vienībās atbilstoši lielajām idejām:

- saziņas nolūks kontekstā;
- teksts un tekstveide;
- valodas struktūra.

Katras satura vienības ietvarā iekļauta šāda informācija:

- klase un attiecīgās mācību satura vienības nosaukums (izcelts un iekrāsots);
- mācību satura vienības apguves mērķis;
- plānotie skolēnam sasniedzamie rezultāti;
- mācību satura apguves norise – nozīmīgākās skolēna darbības atbilstoši katrai attiecīgās mācību satura vienības sasniedzamo rezultātu apakšgrupai.

Plānojot mācības, mācību satura vienības (atšķirībā no citiem mācību priekšmetiem, kuru mācību priekšmetu programmu paraugi strukturēti tematos) apgūstamas integrēti. Skolotājs izvēlas tematu kā kontekstu atbilstošu mācību satura elementu apguvei no katras mācību satura vienības.

Vācu valodas apguvei ieteicamo tematu pārskats ievietots 4. pielikumā.

Programmā lietoto kodu skaidrojums pievienots 1. pielikumā.

Programmā aiz katrai klasei plānotā mācību satura norādīta iespējamā **starppriekšmetu saikne** ar citiem mācību priekšmetiem un piedāvātas arī **papildiespējas** skolēna mācīšanās pieredzes paplašināšanai un padziļināšanai attiecīgajā klasē, piemēram, ieteikumi mācību ekskursijām, pētniecības projektiem.

Satura vienības struktūras paraugs

4. klase	Saziņas nolūks kontekstā	Teksts un tekstveide	Valodas struktūra
----------	---------------------------------	-----------------------------	--------------------------

Apguves mērķis – plānoto skolēnam sasniedzamo rezultātu kopums un apguves pamatojums.

Sasniedzamie rezultāti

Ziņas	Prasmes
Zināšanas un izpratne, kādu skolēns būs ieguvis par attiecīgajām lielajām idejām. Iekavās norādīts kods standarta attiecīgās mācību jomas plānoto skolēnam sasniedzamo rezultātu tabulā, uz kuru lielo ideju attiecas konkrētā ziņa.	Mācību priekšmetam specifiskās un vispārīgās jeb caurviju prasmes, ko skolēns apgūs attiecīgajā satura vienībā.
Komplekss sasniedzamais rezultāts	Ieradumi
Galarezultāts darbībā, risinot problēmas mainīgās reālās dzīves situācijās, ietverot izpratni un pamatprasmes mācību priekšmetā, caurviju prasmes un vērtībās balstītus ieradumus. Iekavās norādīts kods no standarta attiecīgās mācību jomas plānoto skolēnam sasniedzamo rezultātu tabulas. Ja satura vienībā tabulā minētais plānotais skolēnam sasniedzamais rezultāts tiek sasniegts pilnībā, pirms koda iekļauta vienādības zīme.	Vērtībās balstīti ieradumi, kuru attīstīšanai plānots pievērst pastiprinātu uzmanību attiecīgajā satura vienībā.

Apguves norise – satura vienībā iekļauto plānoto skolēnam sasniedzamo rezultātu apguvei nepieciešamās skolēna darbības. Tabula veidota, grupējot apgūstamos sasniedzamos rezultātus un katrai sasniedzamo rezultātu apakšgrupai piedāvājot nepieciešamās skolēna darbības. Tabulā nav uzskaitītas visas iespējamās skolēna darbības. Galvenā uzmanība pievērsta skolēna darbību veidiem un būtībai.

Apakšgrupas nosaukums	Apakšgrupas nosaukums	Apakšgrupas nosaukums	Apakšgrupas nosaukums	Apakšgrupas nosaukums
Skolēna darbības	Skolēna darbības	Skolēna darbības	Skolēna darbības	Skolēna darbības

Starppriekšmetu saikne – norāda, kā skolēns apgūs ar attiecīgo tematu saistītus sasniedzamos rezultātus kontekstā ar citiem mācību priekšmetiem.

Papildiespējas – papildu idejas un ieteikumi, kā vēl paplašināt un padziļināt skolēna mācīšanās pieredzi attiecīgajā tematā, piemēram, ieteikumi mācību ekskursijām, pētniecības projektiem.

4. klase

4. klase	Saziņas nolūks kontekstā	Teksts un tekstveide	Valodas struktūra
----------	---------------------------------	-----------------------------	--------------------------

Apguves mērķis: jautāt, atbildēt uz jautājumiem un stāstīt vācu valodā par sevi un sev tuvāko apkārtni.

Sasniedzamie rezultāti

Ziņas	Prasmes
<p>Pārejot no vienas valodas citā, mainās ne tikai vārdi un izteikumi, bet arī sejas izteiksme, žesti un intonācija. (V.Li.1.2.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Saziņā ar klasesbiedriem izmanto apgūtos vārdus un frāzes, lai runātu par savām interesēm. (VS.6.1.1.2.) • Uzdod jautājumus un atbild uz jautājumiem par sev interesējošiem tematiem. (VS.6.1.1.11.) • Izmanto verbālus un neverbālus līdzekļus, lai reaģētu uz norādījumiem, citu pausto interesi, patiku/nepatiku. (VS.6.1.1.8.) (VS.6.1.1.9.) • Pārtrauc runātāju vai klausoties tekstu apstādina ierakstu un noskaidro nesaprasto (piemēram, noklausās vēlreiz). (VS.6.1.1.4.) • Salīdzina savas grūtības vācu valodas apgūvē ar klasesbiedriem un apspriež to risinājumus (VS.6.1.1.6.)
Komplekss sasniedzamais rezultāts	Ieradumi
<ul style="list-style-type: none"> • Stāsta par savām interesēm, zināmām darbībām (reālām un izdomātām), apraksta tuvāko apkārtni. (VS.6.1.1.2.) • Atbilstoši uzvedības un saskarsmes normām pavēsta, ka saprot vai nesaprot dzirdēto/lasīto, lūdz atkārtot. (VS.6.1.1.4.) • Izvērtē savus sasniegumus valodu apgūvē, kopīgi plāno valodu prasmju apguvi, piemēram, izmantojot Eiropas Valodu portfeli. (VS.6.1.1.6.) • Novēro citu attieksmi, pauž savas domas un emocijas atbilstoši saziņas situācijai, izmantojot vienkāršas frāzes un neverbālus saziņas līdzekļus. (VS.6.1.1.8.) • Atpazīst un lieto pieklājības frāzes ikdienas saziņas situācijās (piemēram, apsveicot svētkos). (VS.6.1.1.9.) • Uzdod jautājumus un atbild uz jautājumiem. (VS.6.1.1.11.) 	<p>Attīsta ieradumu plānot un vadīt savu izziņas procesu, izmantojot EVP un atzīmējot jaunapgūto svešvalodās – lietpratējs izaugsmē. (Tikums – atbildība, vērtība – brīvība)</p>

Skolēna nozīmīgākās darbības mācību satura apguvei

Informācijas sniegšana un noskaidrošana	Attieksmes paušana un izziņošana	Rīcības plānošana, izvēle un vērtēšana	Saviesīgas sarunas	Saziņas uzsākšana, uzturēšana un labošana
<ul style="list-style-type: none"> • nosauc vai norāda uz attiecīgo priekšmetu ar žestu • nosauc lietas, personas, dzīvniekus, ķermeņa daļas (piemēram, <i>der Stift, das Buch, Mami, Papi, der Kopf</i>) • atbild uz jautājumiem par sevi un ģimeni (piemēram, <i>Wie heißt du? Ich heiße ... Wie alt bist du? Ich bin 6.</i>) • saklusa, saprot un lieto informāciju par sevi un citiem (piemēram, <i>Das ist mein/meine ... Ich bin 7 (Jahre alt) ... Das ist hier/da.</i>) • ievāc informāciju, uzdod vienkāršus jautājumus (piemēram, <i>Wie heißt du? Wie alt bist du? Wie alt ist er/sie? Was machst du? Was hast du mit? Machst du mit?</i>) • pamana, atdarina un izmanto sejas izteiksmes, roku žestus, ķermeņa pozas, lai sniegtu informāciju • nosauc, parāda konkrētas lietas, ķermeņa daļas attēlā/vidē • stāsta (veido aprakstu un stāstījumu) (piemēram, <i>Ich habe einen Bleistift. Er ist blau. Meine Tasche ist gelb. Der Spitzer ist klein.</i>) • kopā ar skolotāju iepazīstas ar Eiropas Valodu portfeli – EVP (dzimtajā valodā) 	<ul style="list-style-type: none"> • pateicas/palūdz (piemēram, <i>Danke!/Bitte!</i>) • atbild uz sveicienu, pieklājīgi reagē uz uzrunu, prot atvadīties (piemēram, <i>Auf Wiedersehen! Ja, ich bin ...</i>) • pauž savas emocijas (piemēram, <i>Super! Toll! Ich möchte.</i>) • izsaka piekrišanu/noliegumu (piemēram, <i>Kommst du? – Nein, ich komme nicht. Ist die Katze lieb? – Ja, sehr lieb.</i>) • uzdod jautājumus par patiku/nepatiku, izsaka patiku/nepatiku (piemēram, <i>Turnst du gern? – Ja, ich turne gern/nicht so gern.</i>) • uzdod jautājumus un stāsta par prasmēm (piemēram, <i>Kannst du lesen, rechnen? – Ich kann lesen, rechnen.</i>) • izpēta dažādu veidu emocijzīmes, apspriež to nozīmi • uzdod jautājumus par to, kas patīk/nepatīk un atbild (piemēram, runājot par skolu <i>Spielst du gern? Ich möchte singen, lieber aber turnen.</i>) • pauž savu attieksmi par valodas apgūšanu (piemēram, EVP sadaļā “Mana valodu biogrāfija” atzīmē, kāpēc mācās valodu) • uzklusa skolotāja vērtējumu par saviem sasniegumiem 	<ul style="list-style-type: none"> • rīkojas saskaņā ar skolotāja norādījumiem (piemēram, pieceļas pēc skolotāja frāzes <i>Steht bitte auf!</i>) • atpazīst uzrakstus un rīkojas atbilstoši tiem (piemēram, <i>Lies! Schreib! Kommt! Halt!</i>) • palūdz (piemēram, <i>Gib mir bitte!</i>) • seko uzrakstiem/norādēm attēlā/kartē, lai atrastu ceļu no viena punkta uz otru • kopā ar skolotāju apgūst digitālā Eiropas Valodu portfeļa lietošanu (piemēram, kā pieslēgties, kā to lietot) • kopā ar skolotāju un klasesbiedriem (dzimtajā valodā) apspriež, kā veidot savu labāko darbu izlasi (piemēram, sekojot norādījumiem EVP sadaļā “Dosjē”) • kopā ar skolotāju (dzimtajā valodā) izvērtē savu vācu valodas prasmju līmeni (piemēram, EVP sadaļā “Mana valodu biogrāfija” atzīmē, ko jau prot, ko prot daļēji, kas vēl jāapgūst) 	<ul style="list-style-type: none"> • sasveicinās un atbild uz sveicienu (piemēram, <i>Hallo! Guten Morgen! Guten Tag!</i>) • atvadās (piemēram, <i>Tschüs! Auf Wiedersehen!</i>) • apsveic (piemēram, <i>Viel Glück!</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> • parāda, ka nesaprot, lietojot pieklājības frāzes (piemēram, <i>Entschuldigung!</i>) • atkārtoti to pašu jautājošā intonācijā, ja nav saprasts • pauž piekrišanu/nepiekrišanu (piemēram, pamāj ar galvu) • pēc video noskatīšanās, klausīšanās secina sarunbiedru emocijas pēc roku kustībām, žestiem, mīmikas • jautā un atbild par pašsajūtu (piemēram, <i>Wie geht es dir? Danke, toll/super/es geht.</i>) • pajautā, ja nav saprasts (piemēram, <i>Wie bitte?</i>)

4. klase	Saziņas nolūks kontekstā	Teksts un tekstveide	Valodas struktūra
----------	---------------------------------	-----------------------------	--------------------------

Apguves mērķis: izmantot paraugus, lai veidotu īsus izteikumus un rakstītu vārdus vācu valodā.

Sasniedzamie rezultāti

Ziņas	Prasmes
<ul style="list-style-type: none"> • Tekstos un izteikumos var atrast vārdus, kas ir līdzīgi dažādās valodās, un tas palīdz mācīties valodas. (V.Li.2.1.) • Regulāra filmu skatīšanās un audio klausīšanās ar uzdevumu palīdz apgūt svešvalodas. (V.Li.2.1.) 	<ul style="list-style-type: none"> • Klausoties tekstus, nosaka runātāju skaitu, vecumu, dzimumu; atšķir atsevišķu runātāju teikto un attieksmi. (VS.6.2.1.2.) • Atstāsta dzirdēto informāciju dzimtajā valodā. (VS.6.2.1.2.) • Lieto vienkāršus vārdus un frāzes, stāstot par sevi un savu ģimeni, saviem draugiem un dzīvesvietu. (VS.6.2.1.1.; VS.6.2.1.7.) • Izmanto verbālus un grafiskus līdzekļus, lai attēlotu dzirdēto vai redzēto. (VS.6.2.1.3.; VS.6.2.1.6.) • Atrod un izpēta A1 līmeņa valodas prasmju aprakstus Eiropas Valodu portfeli. (VS.6.2.1.8.)
Komplekss sasniedzamais rezultāts	Ieradumi
<ul style="list-style-type: none"> • Kopā ar citiem skolēniem veido dialogus un īsus tekstus. (VS.6.2.1.1.) • Klausās vai lasa vienkāršus tekstus. (VS.6.2.1.2.) • Izmanto ilustrācijas un virsrakstus, lai iegūtu sev nepieciešamo informāciju. (VS.6.2.1.3.) • Veido domu karti, sarakstu, īsi apraksta notikumus vai personiski pieredzēto. (VS.6.2.1.6.) • Veido savu tekstu par tuvāko apkārtni, ikdienas darbībām, interesēm. (VS.6.2.1.7.) • Ar skolotāja atbalstu izmanto mācīšanās stratēģijas un rīkus svešvalodu apguvei, piemēram, Eiropas Valodu portfeli. (VS.6.2.1.8.) 	<p>Attīsta ieradumu eksperimentēt, improvizēt un tiekties pēc jaunas pieredzes, pierakstot jaunus vārdus un izmantojot tos savu tekstu veidošanā – radošs darītājs. (Tikums – drosme, vērtība – darba tikums)</p>

Skolēna nozīmīgākās darbības mācību satura apguvei

Klausīšanās: apgūst runātā teksta uzbūves pamatus un informācijas organizācijas principus	Lasīšana: apgūst rakstītā teksta uzbūves pamatus un informācijas organizācijas principus	Runāšana – monologs: mācās izteikt savas domas publiskā vidē	Runāšana – dialogs: mācās piedalīties sarunā	Rakstīšana: veido tekstus atbilstoši vācu valodas tekstveides principiem
<ul style="list-style-type: none"> • klausās un savieno tekstuālu un vizuālu informāciju • klausās un saliek pareizā secībā dotos vārdus, lai izveidotu teikumu • klausās un atpazīst zināmos vārdus, frāzes, īsus teikumus (piemēram, savieno attēlus ar tekstu) • klausās un atkārto vārdus/frāzes un īsus teikumus, atdarinot skolotāja/ieraksta intonāciju 	<ul style="list-style-type: none"> • lasa un savieno tekstuālu un vizuālu informāciju • saliek pareizā secībā uzdevumā dotos vārdus, lai izveidotu teikumu • lasa apgalvojumus un savieno ar atbilstošiem simboliem/attēliem • sagrupē uzdevumā dotos attēlus/teikumus • lasa tekstu un atbild uz jautājumiem • pabeidz uzdevumā dotos teikumus • atpazīst zināmus vienkāršus vārdus to rakstiskā formā • izpēta dažādu krāsu/burtu/attēlu izmantojumu digitālajā mācību grāmatā/EVP/skolas mājaslapā • lasa valodas prasmju aprakstus EVP un atbilstoši iekrāso (apgūts, daļēji apgūts, vēl jāapgūst) 	<ul style="list-style-type: none"> • skandē dziesmas/skaitāmpantus/ritmiskus dzejoļus • veido īsus teikumus par sevi/savu ģimeni pēc parauga un tos publisko klasē • prezentē savu zīmējumu/tekstu un novērtē savu prezentāciju pēc uzdevumā dotajiem/paša izvirzītajiem kritērijiem 	<ul style="list-style-type: none"> • attēlo dialogus/lomu spēles pēc parauga/bez parauga 	<ul style="list-style-type: none"> • noraksta īsus vārdus no dotā parauga • veido vienkāršu aprakstu pēc parauga (un to publisko) • raksta informāciju par sevi (piemēram, EVP sadaļā “Mana valodu pase”)

4. klase	Saziņas nolūks kontekstā	Teksts un tekstveide	Valodas struktūra
----------	---------------------------------	-----------------------------	--------------------------

Apguves mērķis: apgūt vācu valodas burtus un skaņas, lai atpazītu un atdarinātu vārdus runā un rakstos.

Sasniedzamie rezultāti

Ziņas	Prasmes
<ul style="list-style-type: none"> • Dažās valodās burti/alfabēti ir vienādi vai līdzīgi, citās valodās – atšķirīgi. (V.Li.3.1.) • Dažus vārdus ir viegli gan izrunāt, gan uzrakstīt. (V.Li.3.1.) 	<ul style="list-style-type: none"> • Ieklausās vācu valodā un atdarina tās skaņas/intonāciju. (VS.6.3.1.2.) • Izmanto paraugus/piemērus, veidojot savus teikumus. (VS.6.3.1.1.; VS.6.3.1.8.) • Izlasa klasesbiedra tekstu un uzdod jautājumus (dzimtajā valodā) par nesaprastajiem vārdiem vai frāzēm. (VS.6.3.1.6.)
Komplekss sasniedzamais rezultāts	Ieradumi
<ul style="list-style-type: none"> • Izmanto paraugus/piemērus mācību grāmatā savas valodas sistēmas (gramatisko struktūru un vārdu krājuma) attīstīšanai. (VS.6.3.1.1.) • Salīdzina dažādas intonācijas, uzsvarus un žestus apgūstamajā valodā ar dzimto valodu. (VS.6.3.1.2.) • Pieraksta vārdus un frāzes, ko saprot, izsaka minējumus par to, ko nesaprot. (=VS.6.3.1.6.) • Raksta vienkāršus teikumus, izmantojot apgūtos teikumu struktūras paraugus. (VS.6.3.1.8.) 	Attīsta ieradumu vērot un pētīt pasauli, ieklausoties dažādu valodu skanējumā, lai izšķirtu zināmus vārdus – radošs darītājs. (Tikums – gudrība, vērtība – latviešu valoda)

Skolēna nozīmīgākās darbības mācību satura apguvei

Skaņa/burts	Vārds	Teikums
<ul style="list-style-type: none"> • izrunā specifiskās vācu valodas skaņas (piemēram, vārdos <i>möchte, neun, machen</i>) • atdarina intonāciju un uzsvarus • saprot atsevišķu skaņu un burtu kopsakarības • salīdzina alfabētus (burtus) vācu valodā un dzimtajā valodā • raksta specifiskos burtus <i>q, w, x, y</i> • identificē atsevišķu skaņu un burtu atšķirības pareizrakstībā, lieto apgūtus vārdus rakstībā (piemēram, <i>Schule, klein, mein, Spitzer</i>) • izrunā vārdus, frāzes, īsus teikumus, veic uzdevumus valodu apguves programmās • saskata sakarības starp lietvārda rakstību vienskaitlī un daudzskaitlī (piemēram, <i>Buch – Bücher</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> • atkārtō vārdus, īsas frāzes • salīdzina vienu priekšmetu ar vairākiem: lietvārda vienskaitļa un daudzskaitļa formas (piemēram, <i>das Buch – die Bücher</i>) • lieto lietvārdus akuzatīvā ar tematiku saistītos apgūtōs lietvārdos pēc parauga (piemēram, <i>Ich habe den Stift, den Spitzer.</i>) • lieto personu vietniekvārdus <i>ich, du, er, sie, es, wir</i> • noskaidro piederību, lieto vietniekvārdus <i>mein, meine, dein, deine, unser, unsere</i> • lieto norādāmo vietniekvārdu <i>das</i> • precizē daudzumu: skaitļa vārdi 1–100 • raksturo lietu īpašības: <i>rot, blau, gelb, lang, kurz, klein</i> • salīdzina izmēru atšķirības: īpašības vārdi (<i>lang, kurz, groß, klein</i>) • atpazīst un lieto jautājamōs vārdus <i>Was? Wer? Wie? Wo?</i> • atpazīst un lieto noliegumu ar <i>nein</i> vai <i>nicht</i> • attīsta telpisko domāšanu un lieto vietas nozīmē <i>hier, da, oben, unten</i> • precizē atrašanās vietu: prievārdi <i>in, unter, auf, an</i> • saprot un lieto tematikai atbilstošus apgūtōs darbības vārdus, frāzēs iemācītus atsevišķus modālos darbības vārdus (piemēram, <i>Ich lese, schreibe, turne. Möchtest du schreiben?</i>) • lieto palīgdarbības vārdu <i>haben</i> un <i>sein</i> vienskaitļa un daudzskaitļa formās (piemēram, <i>bin, bist, ist, sind, habe, hast, hat, haben</i>) • formulē lūgumu ar modāliem darbības vārdiem <i>können, dürfen</i> vienkāršās tagadnes vienskaitļa 1., 2. personā • lieto darbības vārdus tagadnes vienskaitļa un daudzskaitļa 1., 3. personā • lieto modālos darbības vārdus <i>mögen, dürfen, können</i> vienskaitļa 1., 2., 3. personā un daudzskaitļa 1., 3. personā, paskaidro savas emocijas ar noliegumu: <i>nein, nicht</i> • veic uzdevumus, izmantojot bilžu vārdnīcas/nelielas filmas • izraksta no teksta sev zināmos vārdus, veido sarakstu, pieraksta vārdu nozīmi dzimtajā valodā un salīdzina savu sarakstu ar citu sarakstiem • noraksta vārdus no parauga • salīdzina sugas vārdus dzimtajā valodā ar īpašvārdiem vācu valodā: mēnešu nosaukumi, nedēļas dienas • atrod tekstā nezināmus vārdus un pasvītro/iekrāso • noskaidro jauno vārdu nozīmi, sadarbojoties ar citiem • gatavo tematiskas/bilžu vārdnīcas (individuāli vai grupā) un prezentē • salīdzina lietvārdu rakstību dzimtajā un vācu valodā (lielais sākuma burts) • veido bilžu vārdnīcu, meklē līdzīgus vārdus mācību grāmatā, bilžu grāmatā, vārdnīcā 	<ul style="list-style-type: none"> • saprot un lieto dotos teikumu paraugus, neatdalāmus vārdu savienojumus, rada savus pēc parauga • veido vienkāršus teikumus (<i>Ich spiele, springe.</i>) • veido vienkāršus jautājumus (<i>Was ist das?</i>) • izzina kontekstu ar jautājumiem (<i>Was? Wie?</i>) • veido savus teikumus, ievērojot vācu valodas likumsakarības (vārdu secība apgalvojuma teikumos): teikuma priekšmets – darbības vārda frāze – papildinātājs (piemēram, <i>Ich male ein Bild.</i>) • apraksta faktus: vienkāršā tagadnē (<i>Ich mag ... ; Ich bin ...; Ich habe ...</i>) • atbild uz jautājumu, izmantojot attiecīgi piemērotu vārdu/frāzi (piemēram, <i>Wie heißt du? – Ich heiße ...</i>) • klausās un lasa tekstu, atzīmējot uzsvērtos vārdus • pārraksta drukāto tekstu rokrakstā • izzina kontekstu ar jautājumiem (<i>Was? Wer? Wo? Wie?</i>) • veido teikumus, ievērojot vārdu kārtību teikumos: teikuma priekšmets – darbības vārda frāze (piemēram, <i>Ich komme. Der Spitzer ist klein.</i>) • veido teikumus vienkāršajā tagadnē, izvēlas teikuma priekšmetu, darbības vārda personas formu (piemēram, <i>Das Kleid ist lang. Ich habe einen Pulli.</i>) • veido teikumus pēc/bez parauga, atšķir stāstījuma, jautājuma teikumus • atrod tekstā teikuma ar konkrētiem vārdiem, frāzēm, īpašības vārdiem • klausās un lasa tekstu, atzīmējot uzsvērtos vārdus un pauzes

Starppriekšmetu saikne

Latviešu valoda – temats 4.4. “Vai dzīvniekiem ir valoda?” Kā veidot monologu, rakstīt sludinājumu un lietišķu e-pasta vēstuli? Dzīvnieku izdoto skaņu atainojuma dažādās valodās salīdzināšana.

Mazākumtautību valoda (kā dzimtā valoda) – temats 4.1. “Kā sazinās pasaule? Kā valoda palīdz mums sazināties, iepazīt, nosaukt apkārtējo pasauli, izteikt jūtas?” Sazināšanās un informācijas nodošana, piemēram, e-pasta vēstule, žurnāls.

Matemātika – temats 4.8. “Kas kopīgs iepirkšanās un kustības matemātiskajā aprakstā?” Lomu spēle: iepirkšanās (ko pirkt, cik daudz, par kādu cenu).

Sociālās zinības un vēsture – temats 4.3. “Kā saglabāt tradīcijas un līdzdarboties kopienā” Svētku nosaukumi dažādās valstīs, to salīdzināšana.

Teātra māksla – temats 4.1. “Etīde: Kā skatuviskā darbība parāda sadzīvīsku situāciju ar pašu radītu divu tēlu dialogu?” Dialogu gatavošana un prezentēšana.

Datorika – temats 4.3. “Kā ievada un pārbauda ar pareizrakstības līdzekļiem tekstu dažādās valodās un kā to papildina ar grafiskiem objektiem?” Savu tekstu vācu valodā ievadīšana un pareizrakstības pārbaudīšana.

Papildiespējas

Projektu tematu piemēri

1. Lietas, kas man nepieciešamas skolā.
2. Mana ģimene.
3. Mani draugi.
4. Mans mīļākais dzīvnieks.
5. Mans dienas režīms.
6. Mans ideālais stundu saraksts.
7. Dzīvnieki zoologiskajā dārzā/manā lauku sētā.
8. Es iepērkos veikalā/tirgū.
9. Kāpēc man patīk dzīve pilsētā/ciemā/laukos?
10. Kā izveidot savu galda spēli vācu valodā?
11. Garšīgas maltītes ēdienkarte.
12. Visinteresantākais dzīvnieks.

Projekta norise:

- patstāvīgi/kopā ar skolotāju izvēlas tematu un apspriež darba gaitu un vērtēšanas kritērijus (dzimtajā valodā);
- ar skolotāja palīdzību vienojas par katra kritērija vērtību (dzimtajā valodā);
- (kopā ar skolotāju) apspriež un sadala lomas grupas prezentācijai (dzimtajā valodā);
- meklē un atlasa materiālus prezentācijai (kopā ar skolotāju);
- kopīgi gatavo grupas prezentāciju (ar skolotāja palīdzību);
- prezentē skolotājam/mazā grupā/mājās (individuālu prezentāciju);
- izmēģina grupā (grupas prezentāciju);
- prezentē visai klasei/vecākiem/skolosbiedriem;
- uzklaua skolotāja un/vai klasesbiedru vērtējumu atbilstoši izvēlētajiem kritērijiem (dzimtajā valodā);
- novērtē klasesbiedru/citu grupu sniegumu atbilstoši izvēlētajiem kritērijiem (dzimtajā valodā);
- novērtē, kādas emocijas izraisījis projekts (dzimtajā valodā).

5. klase

5. klase	Saziņas nolūks kontekstā	Teksts un tekstveide	Valodas struktūra
----------	---------------------------------	-----------------------------	--------------------------

Apguves mērķis: sarunāties, lai izteiktu un noskaidrotu savas un citu vajadzības daudzvalodu vidē.

Sasniedzamie rezultāti

Ziņas	Prasmes
<ul style="list-style-type: none"> • Veidi, kā mēs parādām sarunbiedram, ka teiktais ir saprotams vai nesaprotams, dažādās valodās ir atšķirīgi. (V.Li.1.2.) • Lai pastāstītu par savām interesēm un iespējām vai palūgtu palīdzību, mēs izvēlamies sarunbiedram saprotamu vai kontekstam atbilstošu valodu. (V.Li.1.2.) 	<ul style="list-style-type: none"> • Saziņā ar klasesbiedriem noskaidro notikuma darbības vietu un laiku. (VS.6.1.1.3.; VS.6.1.1.11.) • Lieto sev zināmus vārdus atbilstoši jaunā konteksta situācijai, lai izteiktu savu attieksmi. (VS.6.1.1.5.; VS.6.1.1.8.) • Pārjautā, lūdz palīdzību klasesbiedriem vai skolotājam, kad tas nepieciešams uzdevuma veikšanai. (VS.6.1.1.4.; VS.6.1.1.9.) • Eiropas Valodu portfeli novērtē savas vācu valodas prasmes, noskaidro, kas vēl būtu jāapgūst, sekojot savam progresam. (VS.6.1.1.6.)
Komplekss sasniedzamais rezultāts	Ieradumi
<ul style="list-style-type: none"> • Saskata notikumu secību īsos stāstos un vienkāršos aprakstos. (VS.6.1.1.3.) • Atbilstoši uzvedības un saskarsmes normām pavēsta, ka saprot vai nesaprot dzirdēto/ lasīto, lūdz paskaidrot vai atkārtot. (=VS.6.1.1.4.) • Pauž savu attieksmi vienkāršos teikumos. (VS.6.1.1.4.) • Nosaka valodas apguves stiprās un vājās puses. (VS.6.1.1.6.) • Novēro citu attieksmi, pauž savas domas un emocijas atbilstoši saziņas situācijai un tās paskaidro, izmantojot vienkāršas frāzes un neverbālus saziņas līdzekļus. (=VS.6.1.1.8.) • Atpazīst un lieto pieklājības frāzes ikdienas saziņas situācijās (piemēram, apsveicot svētkos). (=VS.6.1.1.9.) • Uzdod dažādus jautājumus un sadarbojas ar citiem, lai noskaidrotu informāciju par citiem cilvēkiem un viņu darbībām. (VS.6.1.1.11.) 	<ul style="list-style-type: none"> • Attīsta ieradumu apliecināt savu zinātkāri un intelektuālo atvērtību, izmantojot EVP, lai salīdzinātu savus sasniegumus svešvalodās – lietpratējs izaugsmē. (Tikums – centība, vērtība – darba tikums) • Attīsta ieradumu pilnvērtīgi piedalīties sociālajā un kultūras dzīvē, runā un rakstos lietojot jaunapgūtos vārdus atbilstoši kontekstam – atbildīgs sabiedrības dalībnieks. (Tikums – savaldība, vērtība – kultūra)

Skolēna nozīmīgākās darbības mācību satura apguvei

Informācijas sniegšana un noskaidrošana	Attieksmes paušana un izzināšana	Rīcības plānošana, izvēle un vērtēšana	Saviesīgas sarunas	Saziņas uzsākšana, uzturēšana un labošana
<ul style="list-style-type: none"> meklē nepieciešamo informāciju grāmatās, vārdnīcās, žurnālos, reklāmā, animācijas filmās (piemēram, ko reklamē, kas reklamē) izvēlas atbilstošo maršrutu no viena punkta līdz otram, sekojot uzrakstiem attēlā/kartē izveido savas ģimenes un draugu valodu sarakstu (un prezentē) sameklē informāciju internetā un dalās ar to uzdevuma izpildīšanai lasot pasvītro/iekrāso sev nezināmus vārdus un apvelk balstvārdus izmanto virsrakstus, lai izvēlētos savām interesēm vai mācību vajadzībām atbilstošas grāmatas, filmas, dziesmas 	<ul style="list-style-type: none"> piedāvā palīdzību (piemēram, <i>Kann ich dir helfen?</i>) pieņem piedāvājumu (piemēram, <i>Ja, danke.</i>) pamana, atdarina un izmanto sejas izteiksmes, roku žestus, ķermeņa pozas, emocijzīmes un vārdus, lai paustu savu attieksmi 	<ul style="list-style-type: none"> ierosina kaut ko darīt (piemēram, <i>Fahren wir Schi am Sonntag?</i>) piekrīt ierosinājumam (piemēram, <i>Ja, gern.</i>) izstāsta ceļu, izmantojot norādījumus/attēlus/žestus norāda vai lūdz kādam kaut ko darīt (piemēram, <i>Gib mir bitte ein Stück Kuchen.</i>) kopā ar klasesbiedriem/skolotāju izvēlas piemērotus uzdevumus savas valodas prasmju uzlabošanai izvērtē iespējas lietot vācu valodu dažādās situācijās (piemēram, izmantojot EVP sadaļu "Mana valodu biogrāfija" – Starpkultūru izpratne un kontakti) salīdzina savu vācu valodas apguves līmeni ar klasesbiedriem/vecākiem (dzimtajā valodā) 	<ul style="list-style-type: none"> lieto atsveicināšanās frāzes (piemēram, <i>Bis bald! Bis dann!</i>) atpazīst un izmanto dažādas apsveikuma frāzes, apsveic svētkos un reaģē uz apsveikumu (piemēram, <i>Alles Gute! Viel Glück!</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> lūdz atkārtot (piemēram, <i>Wiederhole bitte!</i>) nosauc vārdus pa burtiem uzdevumu veicot, uzklausa atgriezenisko saiti (dzimtajā valodā) kopīgi strādā pie zīmējuma veidošanas un komentē savu un citu paveikto, uzklausa citu ieteikumus

5. klase	Saziņas nolūks kontekstā	Teksts un tekstveide	Valodas struktūra
----------	--------------------------	-----------------------------	-------------------

Apguves mērķis: izpētīt dažādus mācību materiālus – grāmatas, vārdnīcas, darba lapas, lai patstāvīgi izpildītu uzdevumus vācu valodā.

Sasniedzamie rezultāti

Ziņas	Prasmes
Lai veidotu savu stāstu, paraugam var izmantot dažādus tekstus. (V.Li.2.2.)	<ul style="list-style-type: none"> • Kopīgi izdomā/izvēlas sižetu, lomas, sagatavo priekšnesumu klasesbiedriem/vecākiem. (VS.6.2.1.1.) • Sakārto teksta (stāstījuma) rindkopas notikumu secībā, pamatojoties uz informāciju par darbības vietu un laiku. (VS.6.2.1.6.) • Ierakstā vai tekstā ietverto informāciju atspoguļo zīmējumos, uzrakstos, domu kartēs. (VS.6.2.1.2.) • Izmanto skolotāja doto paraugu, lai veidotu savu tekstu (piemēram, stāstījumu par sev interesējošiem tematiem), to nolasa klasē. (VS.6.2.1.7.) • Atrod internetā tekstus par vienu tematu un salīdzina to virsrakstus, ilustrācijas un saturu (dzimtajā valodā). (VS.6.2.1.3.; VS.6.2.1.4.) • Sagatavo sarakstu ar paša izmantotām mācīšanās stratēģijām, izmantojot EVP un mācību grāmatu. (VS.6.2.1.8.)
Komplekss sasniedzamais rezultāts	Ieradumi
<ul style="list-style-type: none"> • Kopā ar citiem skolēniem veido dramatisējumus, sagatavo priekšnesumu. (VS.6.2.1.1.) • Meklē un izvēlas sev vajadzīgo informāciju dažādos tekstos (piemēram, sludinājumos). (VS.6.2.1.2.) • Izmanto ilustrācijas un virsrakstus, lai iegūtu sev nepieciešamo informāciju; uztver digitālu tekstu. (VS.6.2.1.3.) • Apspriež informācijas ticamību internetā, piemēram, sociālajos tīklos, pēc dotajiem kritērijiem. (VS.6.2.1.4.) • Veido domu karti, īsi apraksta izdomātus vai reālus notikumus, pagātnē paveikto vai personiski pieredzēto. (VS.6.2.1.6.) • Veido savu tekstu par tuvāko apkārtni, ikdienas darbībām, interesēm. (VS.6.2.1.7.) • Ar skolotāja atbalstu izmanto mācīšanās stratēģijas un rīkus svešvalodu apguvei, piemēram, e-grāmatu, video un audio ierakstus. (VS.6.2.1.8.) 	<ul style="list-style-type: none"> • Attīsta ieradumu sekmīgi darboties daudz kultūru un daudzvalodu vidē, skatoties filmas un videoierakstus, klausoties dziesmas svešvalodās un pievēršot uzmanību interesantiem vārdiem un izteikumiem – radošs darītājs. (Tikums – gudrība, vērtība – kultūra) • Attīsta ieradumu patstāvīgi mācīties, pārbaudot svešvalodā lasīta/dzirdēta teksta patiesumu – lietpratējs izaugsmē. (Tikums – atbildība, vērtība – darba tikums)

Skolēna nozīmīgākās darbības mācību satura apguvei

Klausīšanās: apgūst runātā teksta uzbūves pamatus un informācijas organizācijas principus	Lasīšana: apgūst rakstītā teksta uzbūves pamatus un informācijas organizācijas principus	Runāšana – monologs: mācās izteikt savas domas publiskā vidē	Runāšana – dialogs: mācās piedalīties sarunā	Rakstīšana: veido tekstus atbilstoši vācu valodas tekstveides principiem
<ul style="list-style-type: none"> skolotāja norādītajā vietnē noklausās vairākus ierakstus un izvēlas tematam atbilstošāko. seko īsai sarunai un atrod konkrētu informāciju (piemēram, datumu, tālruna numuru, adresi) klausās un atbild uz jautājumiem noskatās animācijas filmu un paskaidro (dzimtajā valodā), ko sapratis, salīdzina filmas varoņus un notikumus ar reālo dzīvi noskatās videoierakstu un nosaka tā mērķi – informēt vai reklamēt klausās un atpazīst zināmos vārdus, frāzes, īsus teikumus (piemēram, savieno attēlus/virsrakstus ar tekstu) klausās un sakārto dotos teikumus atbilstoši dzirdētajam klausās tekstus un saskaņo tos ar apgalvojumiem/jautājumiem klausās prezentāciju un novērtē pēc uzdevumā dotajiem kritērijiem 	<ul style="list-style-type: none"> skolotāja ieteiktajā grāmatā vai norādītajā vietnē izskata vairākus tekstus/ierakstus un izvēlas tematam atbilstošāko. sagrupē uzdevumā dotos attēlus/teikumus/teksta fragmentus (izvirza grupēšanas kritērijus, noformulē grupu skaitu un nosaukumus, salīdzina ar citiem skolēniem) veido attēlus, domu kartes, parādot tekstā minētos saziņas dalībniekus vai to atrašanās vietu izvēlas no dotajiem virsrakstiem/ilustrācijām tekstam atbilstošo lasa un nosaka teksta veidu (piemēram, dzejolis, e-pasts, apsveikums, afiša) tekstā atrod sarunas atspoguļojumu (dialogu), nolasa to lomās lasa un apkopo informāciju par kādu tēmu (piemēram, tabulā) salīdzina vairāku skolu mājaslapas (piemēram, kādās valodās ir pieejama informācija) meklē dažādas valodu apgūvē izmantojamas mācību stratēģijas internetā/EVP/mācību grāmatā un salīdzina ar klasesbiedru atrasto 	<ul style="list-style-type: none"> veido īsu stāstījumu pēc parauga/bez parauga (īsi) prezentē savu attēlu/zīmējumu/tekstu un novērtē savu prezentāciju pēc uzdevumā dotajiem/paša izvirzītajiem kritērijiem sagatavo un paskaidro vienkāršu tabulu/domu karti/attēlu 	<ul style="list-style-type: none"> iesaistās sarunā par pazīstamām tēmām ar sagatavošanos/bez sagatavošanās izlasa dialogu un ar skolotāja palīdzību interpretē to (piemēram, iestudē dialogu, veido dialoga turpinājumu, paplašina replikas ar papildu informāciju, izdomā nosaukumu) 	<ul style="list-style-type: none"> veido prezentāciju, ievērojot uzdevumā dotos kritērijus/pēc parauga raksta stāstījumu par skolas dzīvi, ārpusstundu aktivitātēm, brīvo laiku; nolasa to klasē aizpilda vienkāršu anketu/aptaujas lapu pēta attēlus vai klausās mūziku un pieraksta vārdus, ar kuriem asociējas attēli vai mūzika

5. klase	Saziņas nolūks kontekstā	Teksts un tekstveide	Valodas struktūra
----------	---------------------------------	-----------------------------	--------------------------

Apguves mērķis: salīdzināt dažādu vārdu veidu lietojumu dzimtajā un vācu valodā, lai veidotu gramatikas normām atbilstošus teikumus.

Sasniedzamie rezultāti

Ziņas	Prasmes
<p>Valodās ir gan līdzīgi elementi (piemēram, lietvārdi un darbības vārdi), gan atšķirīgi (piemēram, artikuli). (V.Li.3.2.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Izmanto doto paraugu, lai patstāvīgi izpildītu vācu valodas uzdevumu (piemēram, izmanto dotos vārdus, lai izveidotu gramatiski pareizu teikumu) (VS.6.3.1.1.; VS.6.3.1.8.) Sadala zināmos un nezināmos vārdus daļās, veido jaunas vārdu formas. (VS.6.3.1.4.) Pārlasa savu tekstu vai veikto uzdevumu, lai pārbaudītu valodas pareizību. (VS.6.3.1.9.) Saprot, ka darbības vārda galotne norāda uz darbības vārda laiku vai veicēju. (VS.6.3.1.4.) Izmanto saikli "un", lai savienotu pēc satura līdzīgas teikuma daļas, "bet", lai savienotu pretējas nozīmes teikuma daļas, "tāpēc ka", lai pamatotu savu izvēli/viedokli. (VS.6.3.1.7.)
Komplekss sasniedzamais rezultāts	Ieradumi
<ul style="list-style-type: none"> Izmanto vārdnīcas, lasāmgrāmatas, paraugus/piemērus mācību grāmatā savas valodas sistēmas (gramatisko struktūru un vārdu krājuma) attīstīšanai. (VS.6.3.1.1.) No vārdu daļām (morfēmām) darina vārdus, salīdzina to nozīmi ar zināmajiem; meklē līdzīgus vārdus un izmanto tos (piemēram, veidojot savu vārdnīcu). (=VS.6.3.1.4.) Savieno vārdus vai vārdu grupas ar vienkāršiem saikļiem, piemēram, "tāpēc ka", lai secīgi izklāstītu vienkāršu stāstu vai kaut ko aprakstītu; lieto pauzes un interpunkciju, lai atdalītu domas. (=VS.6.3.1.7.) Raksta vienkāršus teikumus, izmantojot apgūtos teikumu struktūras paraugus un atbilstošu vārdu kārtību. (VS.6.3.1.8.) Uzlabo pareizrakstību un valodas lietojumu savā tekstā. (VS.6.3.1.9.) 	<p>Attīsta ieradumu uztvert kļūdas kā izaugsmes iespēju, pārļausot veikto uzdevumu, lai pārbaudītu valodas pareizību un atbilstību saziņas normām – lietpratējs izaugsmē. (Tikums – centība, vērtība – cilvēka cieņa)</p>

Skolēna nozīmīgākās darbības mācību satura apguvei

Skaņa/burts	Vārds	Teikums
<ul style="list-style-type: none"> Izrunā specifiskās vācu valodas skaņas (umlauti, <i>ei, ie, sch</i>), atdarina intonāciju, uzsvaru vārdos, teikumos identificē skaņas un pareizrakstības saikni (<i>sch, sp, st</i>) atpazīst skaņas un pareizrakstības savstarpējo saikni (piemēram, <i>Stunde, Deutsch, mein, heute, Löwe, froh, Zimmer</i>) saskata sakarības lietvārdu daudzskaitļa formu rakstībā (piemēram, <i>Buch – Bücher, Baum – Bäume</i>) saskata sakarības starp darbības vārda rakstību nenoteiksmē un vienkāršās tagadnes vienskaitļa otrajā un trešajā personā (piemēram, <i>fahre – fährt, helfe – hilfst, esse – isst</i>) izrunā vārdus, frāzes, īsus teikumus izrunā atdarina teikuma melodiju un intonāciju 	<ul style="list-style-type: none"> salīdzina sugasvārdus un īpašvārdus dzimtajā valodā ar īpašvārdiem vācu valodā: valodas, valstis, svētku dienas lieto zināmos lietvārdus ar noteikto vai nenoteikto artikulu vienskaitļa un daudzskaitļa formā nominatīvā un akuzatīvā (piemēram, <i>der Ball, die Bälle; Ich brauche den Ball</i>) lieto personu vietniekvārdus nominatīvā un akuzatīvā (<i>ich, du, er, sie, es, wir, ihr, sie</i>) raksturo piederību <i>mein/e, dein/e; meinen, deinen, unser/e</i> lieto īpašības vārdus, raksturojot dzīvas būtnes un priekšmetus, salīdzinot tos pēc lieluma, daudzuma, patikas, nepatikas (piemēram, <i>groß, klein, rund, braun, langweilig, schön</i>) izsaka nepieciešamību, iespējamību, aizliegumu, atļauju ar modālajiem darbības vārdiem <i>müssen, können, dürfen</i> tagadnē vienskaitlī un daudzskaitlī lieto daudzuma jēdzienu ar skaitļa vārdiem no 20 līdz 1000, kārtas skaitļa vārdus datumos (piemēram, <i>Die Schule fängt an/beginnt am 1. September.</i>) atpazīst noliegumu ar <i>nicht, nein, kein/e</i> precizē darbību biežumu: apstākļa vārdi (piemēram, <i>oft, manchmal</i>) precizē laika norādes: <i>heute, gestern, jetzt</i> saskata un formulē sakarības laika prievārdu lietošanai (<i>am Samstag, um 5 Uhr, im Februar</i>) precizē norises laiku un atrašanās vietu: prievārdi <i>in, mit, zu, nach, auf, an, um</i> lieto norādes par atrašanās vietu/virzienu (piemēram, <i>rechts, links, geradeaus, im Osten, Westen</i>) lieto darbības vārdus tagadnē (piemēram, <i>Liest du? Was isst du? Er fährt gut Rad.</i>) lieto palīgdarbības vārdus <i>sein</i> un <i>haben</i> vienkāršajā tagadnē vienskaitlī un daudzskaitlī lieto darbības vārdus pavēles formā vienskaitlī un daudzskaitlī (piemēram, <i>Schreib! Komm! Gib! Schreibt! Kommt! Gebt!</i>) lieto jautājamus vārdus: <i>Was? Wer? Wie? Wo? Wie viele ...? Wann?</i> veido salikteņus no zināmiem vārdiem, salīdzina ar dzimto valodu (piemēram, <i>Haustür, Wohnzimmer, Kinderzimmer</i>) noskaidro nezināmus vārdus (piemēram, tekstā atrod vārdus, ko nezina, uzmanīgi ieraksta digitālajā vārdnīcā) izmanto vārdnīcu/mācību grāmatu, lai izlabotu pareizrakstības kļūdas pārraksta savu darbu, ņemot vērā skolotāja labojumus un ieteikumus (piemēram, ar mācību grāmatas vai vārdnīcas palīdzību labo pareizrakstības kļūdas) atrod svešu vārdu skaidrojumu, izmanto bilžu vārdnīcas, valodu apguvi veicinošas programmas, filmas izsecina vārdu/vārdkopu nozīmi no vārda funkcijas teikumā 	<ul style="list-style-type: none"> veido jautājumus ar jautājamo vārdu un bez tā (piemēram, <i>Was kannst du gut? Kannst du schwimmen?</i>) veido teikumus vienkāršajā tagadnē (piemēram, <i>Im Winter kann ich Ski laufen. Ich kann das gut.</i>) veido teikumus, ievērojot vārdu kārtību teikumos: teikuma priekšmets – darbības vārda frāze (piemēram, <i>Ich komme. Der Spitzer ist klein.</i>) veido teikumus ar modālo darbības vārdu izsaka vienkāršus ierosinājumus, pavēles formas vienskaitlī (piemēram, <i>Geh! Komm! Schreib!</i>) atrod tekstā teikumus ar vienu/vairākiem darītājiem; teikumus ar īpašības vārdiem; apgalvojuma/nolieguma/jautājuma teikumus, pasvīturo tos izmanto paraugus, lai aprakstītu vispārīgus faktus un regulāras darbības: vienkāršā tagadnē paskaidro tabulas, atrod citu piemēru grāmatā esošajai valodas likumsakarībai/izdomā savu piemēru stāsta par faktiem vienkāršajā tagadnē sadala tekstu teikumos/frāzēs ar pauzēm/komatiem/saikļiem <i>und, aber</i> pārraksta drukāto tekstu rokrakstā atrod savā tekstā apgalvojuma/nolieguma/jautājuma teikumus, pasvīturo tos un ar skolotāja palīdzību pārbauda

Starppriekšmetu saikne

Latviešu valoda – temats 5.3. “Vārdi manā ģimenē. No kā sastāv vārds un kā darina jaunus vārdus?” Dažādu tautu īpašvārdu salīdzināšana.

Latviešu valoda – temats 5.5. “Spēlējas, spēlējas, kamēr sāk spēlēt. Kā sasaistīt teksta saturu ar vizuālo noformējumu?” Ilustrāciju sakārtošana/piemeklēšana atbilstoši tekstam.

Mazākumtautību valoda (kā dzimtā valoda) – temats 5.4. “No kā top vārdi? Kas aug no saknes? (Vārds vārddarināšanas līmenī)” Priedēkļu un izskaņu nozīmīguma salīdzināšana dažādās valodās.

Matemātika – temats 5.8. “Kā sakarību starp lielumiem attēlo vizuāli?” Grafiku un diagrammu nosaukumi vācu valodā.

Dabaszinības – temats 5.3. “Kas ir elektroenerģija?” Elektroierīču nosaukumu dažādās valodās salīdzināšana.

Literatūra – temats 5.1. “Laiks: Kā apkopo informāciju par skolas pieredzi, kas iegūta, lasot literāros darbus un intervējot cilvēkus?” Interviju gatavošana vācu valodā, aptaujas rezultātu prezentēšana.

Literatūra – temats 5.6. “Pasaule: Kā cittautu pasakās atklājas cilvēku identitāte un vērtības?” Pasaku/fragmentu vācu valodā lasīšana, apspriešana.

Dizains un tehnoloģijas – temats 5.4. “Kā zāgē ar figūrzāgi koka izstrādājumu no finiera (koka auto modelis)?” Informācijas par automobiļiem meklēšana, salīdzināšana.

Datorika – temats 5.5. “Kā izveido vienkāršu animāciju?” Animāciju meklēšana, noskaatīšanās, apspriešana.

Sports un veselība – temats 5.1. “Kā lietotais uzturs pirms fiziskajām aktivitātēm ietekmē manas darba spējas?” Veselīga dzīvesveida apspriešana.

Papildiespējas

Projektu tematu piemēri

1. Kā es izskatos?	9. Ideāla skola.
2. Kādu profesiju cilvēki strādā skolā?	10. Sportists, kuru es apbrīnoju.
3. Mans mīļākais gadalaiks.	11. Mani mīļākie svētki.
4. Kāpēc man patīk dzīve pilsētā/ciemā/laukos?	12. Ielūgums uz manu dzimšanas/vārda dienu.
5. Padarīsim mūsu ielu skaistāku.	13. Kādus svētkus svin citās valstīs?
6. Pilsēta, kurā bērni būs laimīgi.	14. Interesantākās profesijas.
7. Manu ikdienas gaitu maršruti kartē.	
8. Ēdienkarte skolas ēdnīcai.	

Projekta norise:

- Patstāvīgi/kopā ar skolotāju izvēlas tematu un apspriež darba gaitu un vērtēšanas kritērijus (dzimtajā valodā);
- Ar skolotāja palīdzību vienojas par katru kritērija vērtību (dzimtajā valodā);
- (Kopā ar skolotāju) apspriež un sadala lomas grupas prezentācijai (dzimtajā valodā);
- Meklē un atlasa materiālus prezentācijai (kopā ar skolotāju);
- Kopīgi gatavo grupas prezentāciju (ar skolotāja palīdzību);
- Prezentē skolotājam/mazā grupā/mājās (individuālu prezentāciju);
- Izmēģina grupā (grupas prezentāciju);
- Apspriež, ko vajadzētu uzlabot (kopā ar skolotāju) (dzimtajā valodā);
- Labo/uzlabo/papildina;
- Prezentē visai klasei/vecākiem/skolasbiedriem;
- Uzklauša skolotāja un/vai klasesbiedru vērtējumu atbilstoši izvēlētajiem kritērijiem (dzimtajā valodā);
- Novērtē klasesbiedru/citu grupu sniegumu atbilstoši izvēlētajiem kritērijiem (dzimtajā valodā);
- Novērtē, kādas emocijas izraisījis projekts (dzimtajā valodā).

6. klase

6. klase	Saziņas nolūks kontekstā	Teksts un tekstveide	Valodas struktūra
----------	---------------------------------	-----------------------------	--------------------------

Apguves mērķis: salīdzināt iespējas un resursus, lai kopīgi plānotu risinājumus vācu valodā.

Sasniedzamie rezultāti

Ziņas	Prasmes
<ul style="list-style-type: none"> • Sarunājoties svešvalodā, mēs izvēlamies sarunbiedram pieņemamus un/vai kontekstam atbilstošus valodas izteiksmes līdzekļus. (V.Li.1.2.) • Klausoties citu cilvēku runā vai lasot tekstus, mēs mācāmies lietot vārdus un izteicienus atbilstoši saziņas situācijai. (V.Li.1.1.) 	<ul style="list-style-type: none"> • Pauž savu attieksmi par starpkultūru vides elementiem tuvākajā apkārtnē. (VS.6.1.1.5.) • Sadzird un ierauga dažādu valodu lietojumu tuvākajā apkārtnē vai plašsaziņas līdzekļos, savāc un apkopo piemērus. (VS.6.1.1.2.) • Lasot vai klausoties apkopo informāciju, nosaka teksta galveno domu un notikumu gaitu. (VS.6.1.1.3.) • Izmanto dažādas stratēģijas un dažādus avotus, lai atrastu citos priekšmetos apgūtos terminus vācu valodā; izmanto šos terminus kā balstvārdus, meklējot informāciju. (VS.6.1.1.1.; VS.6.1.1.10.) • EVP sadaļā “Mana valodu biogrāfija” izvērtē sasniegtos mācību mērķus un plāno turpmāko darbu. (VS.6.1.1.6.) • Saziņā ar klasesbiedriem ar jautājumu palīdzību uzzina par viņu interesēm, darbībām un mērķiem; salīdzina tos ar savu pieredzi. (VS.6.1.1.7.; VS.6.1.1.11.)

Komplekss sasniedzamais rezultāts	Ieradumi
<ul style="list-style-type: none"> • Lieto apgūstamo valodu citās mācību jomās, lai atrastu nepieciešamo informāciju dažādos avotos, izmanto dažādas domāšanas stratēģijas (piemēram, salīdzināšanu). (=VS.6.1.1.1.) • Stāsta par savām interesēm, zināmām darbībām (reālām un izdomātām), apraksta tuvāko apkārtni, pamana tajā dažādas valodas un kultūras, formulē vienkāršus secinājumus, izmantojot paraugus. (=VS.6.1.1.2.) • Saskata notikumu secību īsos stāstos un vienkāršos aprakstos; uztver galveno domu, parāda savu izpratni (piemēram, atbildot uz iepriekš paredzamiem jautājumiem). (=VS.6.1.1.3.) • Pauž savu attieksmi vienkāršos teikumos. (=VS.6.1.1.5.) • Izvērtē savus sasniegumus valodu apgūvē, nosaka valodas apguves stiprās un vājās puses. Plāno savu valodu prasmju apguvi, piemēram, izmantojot Eiropas Valodu portfeli. (=VS.6.1.1.6.) • Iesaistās īsās sarunās par tematiem, kas interesē; uzklausa citu viedokļus, saskata līdzīgo un atšķirīgo, izsaka savu piekrišanu vai nepiekrišanu saziņas situācijai atbilstošā formā. (=VS.6.1.1.7.) • Izmanto virtuālo vidi informācijas meklēšanā un uzkrāšanā par sev tuviem tematiem, lietojot balstvārdus; sazinās un sadarbojas, izmantojot dažādus meklētājriekus mācību mērķiem. (=VS.6.1.1.10.) • Uzdod dažādus jautājumus un sadarbojas ar citiem, lai noskaidrotu informāciju par citiem cilvēkiem, viņu darbībām un motivāciju. (=VS.6.1.1.11.) 	<ul style="list-style-type: none"> • Attīsta ieradumu izvirzīt augstas prasības gan sev, gan citiem, kritiski izvērtējot savas un klasesbiedru vācu valodas prasmes – lietpratējs izaugsmē. (Tikums – taisnīgums, vērtība – cilvēka cieņa) • Attīsta ieradumu veidot cieņpilnas attiecības ar citiem, izmantojot savas svešvalodu prasmes un piedaloties vienkāršā sarunā ar klasesbiedriem – atbildīgs sabiedrības dalībnieks. (Tikums – laipnība, vērtība – kultūra)

Skolēna nozīmīgākās darbības mācību satura apguvei

Informācijas sniegšana un noskaidrošana	Attieksmes paušana un izziņošana	Rīcības plānošana, izvēle un vērtēšana	Saviesīgas sarunas	Saziņas uzsākšana, uzturēšana un labošana
<ul style="list-style-type: none"> • apstiprina informāciju, izlabo apgalvojumu (piemēram, <i>Nein, ich habe einen Bruder.</i>) • noskaidro uzdevumam nepieciešamo informāciju (piemēram, ieraksta vienu un to pašu vārdu dažādos meklētājriķos, salīdzina un izvēlas piemērotāko informāciju atbilstoši kontekstam) • meklē informāciju internetā vācu valodā dažādos avotos (piemēram, lai sagatavotu prezentāciju kādā citā mācību priekšmetā) • pamana savā tuvākajā apkārtnē uzrakstus vairākās valodās (piemēram, ēdienkartes kafējnīcā), noskaidro vārdu izcelsmi un nozīmi • lasa stāstus, grāmatas un veido notikumu laika līniju • veido stāstu, izmantojot shēmu (piemēram, kas ir stāsta varonis, kas ar viņu notiek, kas viņam palīdz) • noskaidro uzdevumam nepieciešamo informāciju (piemēram, ieraksta vienu un to pašu vārdu dažādos meklētājriķos, izmantojot dažādas IKT, salīdzina un izvēlas piemērotāko informāciju atbilstoši kontekstam) 	<ul style="list-style-type: none"> • piedāvā palīdzību/lūdz palīdzību (piemēram, <i>Wie kann ich dir helfen?/Helfen Sie mir bitte!</i>) • pieņem/noraida palīdzību (piemēram, <i>Ja, hilf mir bitte!/Nein, danke.</i>) • atvainojas (piemēram, <i>Entschuldigung.</i>) • pieņem atvainošanos (piemēram, <i>Das macht nichts.</i>) • ievieto virtuālajā vidē (mācību grupā) uzdevumus, izsaka attieksmi ar emocijzīmēm un salīdzina klasesbiedru vērtējumu • pamana, atdarina un izmanto sejas izteiksmes, roku žestus, ķermeņa pozas, emocijzīmes, vārdus, lai paustu savu attieksmi (piemēram, <i>Ich bin froh.</i>) • pauž ieinteresētību/intereses trūkumu (piemēram, <i>Ich interessiere mich für Sport.</i>) • nofotografē vai uzzīmē skolu vai tās apkārtni, to apraksta un ierosina, ko vajadzētu mainīt, lai veidotu starpkultūru vidi 	<ul style="list-style-type: none"> • ierosina kaut ko darīt (piemēram, <i>Gehen wir ins Schwimmbad?</i>) • piekrīt ierosinājumam (piemēram, <i>Gerne.</i>) • veido sarakstu ar savām vajadzībām un stiprajām pusēm vācu valodas prasmju apguvē un novērtē, kā tās uzlabot (piemēram, izmantojot EVP vai skolotāja ieteikumus) • kopā ar citiem salīdzina uzdevuma nosacījumus vācu valodas mācību grāmatā ar dzimto valodu • patstāvīgi izvēlas uzdevumus un darbības, kas palīdzētu sasniegt izvirzītos mērķus vācu valodas prasmju uzlabošanā • salīdzina savu valodas apguves līmeni ar klasesbiedru/vecāku (dzimtajā valodā) 	<ul style="list-style-type: none"> • iepazīstina ar kādu (neformāli) (piemēram, <i>Das ist meine Freundin Anna.</i>) • atbild iepazīstoties (neformāli) (piemēram, <i>Sehr angenehm.</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> • palūdz runāt lēnāk (piemēram, <i>Entschuldigung, wiederholen Sie bitte!</i>) • pamana atšķirīgas klasesbiedru saziņas stratēģijas (piemēram, iesaistīšanos/traucēšanu) un norāda uz to (piemēram, <i>Stört bitte nicht! Bleibt ruhig!</i>)

6. klase	Saziņas nolūks kontekstā	Teksts un tekstveide	Valodas struktūra
----------	--------------------------	-----------------------------	-------------------

Apguves mērķis: vākt un atbildīgi apkopot dažāda veida tekstus, lai veidotu prezentācijas vācu valodā.

Sasniedzamie rezultāti

Ziņas	Prasmes
Dažādās valodās ir atšķirīgi paņēmieni, kā sākt un nobeigt tekstu vai izteikumu (piemēram, intervijas, prezentācijas, stāstus). (V.Li.2.2.)	<ul style="list-style-type: none"> Izmanto video (t. sk. no interneta), lai izveidotu tekstu/plakātu par klasē notikušo pasākumu. (VS.6.2.1.2.) Sagatavo aptaujas jautājumus klasesbiedriem par viņu ārpusstundu aktivitātēm un brīvā laika pavadīšanas veidiem, veic aptauju un apkopo iegūto informāciju. (VS.6.2.1.1.) Atrod grafikus ar nepieciešamo informāciju virtuālajā vidē un izvēlas savam mērķim atbilstošo. (VS.6.2.1.3.) Sašķiro dotos tekstu fragmentus pēc tekstveides principiem (teksta formāts, izteiksmes forma, stils). (VS.6.2.1.5.) Sakārto teikumus rindkopās un rindkopas tekstā. (VS.6.2.1.6.) Stāsta/raksta par kādu interesantu notikumu no savas dzīves vai no grāmatās izlasītā/ filmās redzētā. (VS.6.2.1.7.) Veidojot savu tekstu, izvēlas atbilstošus citātus no citiem avotiem un pievieno atsauces. (VS.6.2.1.8.) Atrod sev piemērotus lasīšanas un klausīšanās prasmju pārbaudes testus internetā, apspriež ar skolotāju un izmanto testus pašvērtējuma veidošanai. (VS.6.2.1.4.)

Komplekss sasniedzamais rezultāts	Ieradumi
<ul style="list-style-type: none"> • Kopā ar citiem skolēniem veido dialogus un īsus tekstus un audio/video ierakstus par starpkultūru jautājumiem. (=VS.6.2.1.1.) • Meklē un izvēlas sev vajadzīgo informāciju dažādos tekstos (piemēram, aprakstos, intervijās). (=VS.6.2.1.2.) • Izmanto vienkāršus grafikus, lai iegūtu sev nepieciešamo informāciju, izvēloties dažādus informācijas avotus. (=VS.6.2.1.3.) • Apspriež informācijas ticamību internetā, piemēram, sociālajos tīklos, pēc dotajiem kritērijiem. (=VS.6.2.1.4.) • Nosaka dažādu tekstu veidus un mērķus, piemēram, izglītojošs, informatīvs, reklāmraksts; atšķir sarunvalodu no literārās valodas. (=VS.6.2.1.5.) • Veido rindkopas, īsi apraksta izdomātus vai reālus notikumus, pagātnē paveikto vai personiski pieredzēto. (=VS.6.2.1.6.) • Veido savu tekstu par tuvāko apkārtni, ikdienas darbībām, interesēm, izmantojot informāciju no vairākiem avotiem, ievērojot autortiesības, un to publisko. (=VS.6.2.1.7.) • Ar skolotāja atbalstu izmanto mācīšanās stratēģijas un rīkus svešvalodu apguvei, piemēram, video un audio ierakstus, interaktīvos valodas testus. (=VS.6.2.1.8.) 	<ul style="list-style-type: none"> • Attīsta ieradumu darbu tiekties paveikt pēc iespējas kvalitatīvāk, izvērtējot savu vācu valodā rakstīto tekstu, pārbaudot tā loģiskumu un atsakoties no liekā – lietpratējs izaugsmē. (Tikums – atbildība, vērtība – darba tikums) • Attīsta ieradumu pielietot apgūtās zināšanas jaunās dzīves situācijās, izmantojot vienā valodā apgūtās lasīšanas un klausīšanās stratēģijas citā valodā – lietpratējs izaugsmē. (Tikums – drosme, vērtība – kultūra)

Skolēna nozīmīgākās darbības mācību satura apguvei

Klausīšanās: apgūst runātā teksta uzbūves pamatus un informācijas organizācijas principus	Lasīšana: apgūst rakstītā teksta uzbūves pamatus un informācijas organizācijas principus	Runāšana – monologs: mācās izteikt savas domas publiskā vidē	Runāšana – dialogs: mācās piedalīties sarunā	Rakstīšana: veido tekstus atbilstoši vācu valodas tekstveides principiem
<ul style="list-style-type: none"> • klausās un formulē teksta/rindkopas galveno domu • klausās un pārbauda, vai izvirzītā prognoze (piemēram, pamatojoties uz attēlu) ir patiesa • klausās un atzīmē, vai informācija ir patiesa vai nepatiesa • klausās un izvēlas no piedāvātajiem teksta virsrakstiem/attēliem atbilstošo • klausās, atrod un atzīmē tekstā balstvērdus • sameklē tematam atbilstošu video, prezentē (ar dažiem izpratnes jautājumiem) un klasesbiedri noskatās (un atbild) • pilda klausīšanās prasmju testus (tai skaitā virtuālajā vidē), lai novērtētu savu vācu valodas apguves līmeni 	<ul style="list-style-type: none"> • lasa un pārbauda, vai izvirzītā prognoze (piemēram, pamatojoties uz virsrakstu, attēlu, fragmentu vai teksta uzbūvi) ir patiesa • lasa, lai iegūtu konkrētu informāciju (piemēram, valstis, datumus, nosaukumus), izmantojot dažādus avotus, un apspriež • atrod un atlasa nepieciešamo informāciju konkrētā tīmekļa vietnē • izveido un lieto balstvērdus meklētājos pēc dotiem norādījumiem • lasa tekstu (piemēram, vilcienu sarakstu, paziņojumus par kultūras pasākumiem) un sameklē atbildes uz dotajiem jautājumiem • lasa un pamato, ka informācija ir patiesa vai nepatiesa, citējot teksta fragmentus • lasa un nosaka teksta veidu (piemēram, e-pasts, avīzraksts, intervija) • lasa tekstus un saskaņo tos ar apgalvojumiem (piemēram, kuram sludinājumam atbilst dotais apgalvojums/jautājums) • lasa un nosaka, kāda veida teksts tas ir (piemēram, avīzraksts, intervija, filmas apskats) • salīdzina vairākus grafiskus ar faktiem par vienu tematu, komentē atšķirības un līdzības • atrod dažādus grafiku veidus internetā, salīdzina to nosaukumus apgūstamajās valodās • meklē mācību grāmatas tekstos sieviešu un vīriešu attēlus un salīdzina viņu lomas (piemēram, profesijas, aktivitātes) • lasa un nosauc mācību grāmatā ievietoto tekstu avotus • pilda lasīšanas prasmju testus (tai skaitā virtuālajā vidē), lai novērtētu savu valodas apguves līmeni • meklē ticamus un neticamus avotus internetā un salīdzina pēc dotajiem kritērijiem • lasa un apkopo informāciju no dažādiem tekstiem par kādu valsti vai personu (piemēram, izveido laika līniju) 	<ul style="list-style-type: none"> • stāsta par savu pieredzi dažādās dzīves situācijās: ikdienas gaitās vai ceļojumos • veido stāstījumu par lietām, cilvēkiem vai notikumiem pēc parauga • veido aprakstu, izmantojot paraugu • interpretē vienkāršu karti/tabulu/grafiku/attēlu • lasa tekstu ar dažādām intonācijām/emocijām (piemēram, bēdīgs, priecīgs, dusmīgs) • prezentē savu tekstu un novērtē savu prezentāciju pēc uzdevumā dotajiem/paša izvirzītajiem kritērijiem • ieraksta savu stāstījumu, publisko to klasē, saņem atgriezenisko saiti 	<ul style="list-style-type: none"> • sagatavo grupā intervijas jautājumus par izvirzīto tēmu, intervē citus skolēnus/vecākus/skolotājus, tekstuāli/grafiski apkopo savāktu informāciju, veido grupas prezentāciju • iesaistās sarunā par informācijas ticamību internetā ar sagatavošanos/bez sagatavošanās • kopīgi veido dialogu/īsu tekstu/dramatizējumu un to prezentē 	<ul style="list-style-type: none"> • gatavo prezentāciju, izvēloties attēlus internetā • aizpilda vienkāršu anketu/aptaujas lapu mācību grāmatā/internetā • veido krustvārdu mīklu • apmainās ar iesāktiem tekstiem (piemēram, dialogiem) un turpina/pabeidz tos • uzraksta tekstu un formatē (burti, atkāpes), salīdzina un apspriež • veido tekstu (piemēram, e-pasta vēstuli, interneta profilu), ievērojot uzdevumā dotos teksta uzbūves kritērijus (rindkopas) un to uzlabo (piemēram, rediģējot melnrakstu) • veido tekstu, izmantojot informāciju no laikrakstiem/interneta vietnēm/grāmatām, un norāda avotus • izveido lugu no stāsta (un to iestudē/veido videoierakstu) • veic pierakstus, skatoties video, un salīdzina ar citiem skolēniem

6. klase	Saziņas nolūks kontekstā	Teksts un tekstveide	Valodas struktūra
----------	---------------------------------	-----------------------------	--------------------------

Apguves mērķis: izmantot saistītātvārdus un vietniekvārdus, lai parādītu teksta saistījumu runā un rakstos vācu valodā.

Sasniedzamie rezultāti

Ziņas	Prasmes
Katrā valodā ir savi noteikumi, kā sakārtot vārdus teikumā. (V.Li.3.1.)	<ul style="list-style-type: none"> Meklē tekstā strukturāli līdzīgus vārdus un izpēta, kā vārda forma atbilst vārda nozīmei. (VS.6.3.1.1.) Runājot un skaļi lasot savu tekstu, ievēro loģiskas pauzes. (VS.6.3.1.2.) Izsecina vārdu nozīmi, balstoties uz zināmiem līdzīgiem vārdiem citās valodās. (VS.6.3.1.3.) Klausoties tekstu, sadzird frāzējumu, atzīmē pauzes tekstā, atšķir saistītātvārdus. (VS.6.3.1.1.) Atrod lietvārdus un darbības vārdus, savieno lietvārdu ar vietniekvārdu un īpašības vārdu ar lietvārdu. (VS.6.3.1.5.) Izmanto IKT rīkus (piemēram, teksta redaktoru), rakstot vienkāršus tekstus un labojot drukas kļūdas. (VS.6.3.1.8.; VS.6.3.1.9.)
Komplekss sasniedzamais rezultāts	Ieradumi
<ul style="list-style-type: none"> Izmanto vārdnīcas, paraugus/piemērus mācību grāmatā savas valodas sistēmas (gramatisko struktūru un vārdu krājuma) attīstīšanai. (=VS.6.3.1.1.) Salīdzina dažādas intonācijas, uzsvarus un žestus apgūstamajā valodā ar savu valodu/kultūru; izmanto tos saziņā. (=VS.6.3.1.2.) Salīdzina internacionālistus un īpašvārdus dzimtajā un apgūstamajā valodā un meklē līdzīgo un atšķirīgo. (=VS.6.3.1.3.) Atpazīst vārdšķiras (lietvārds, vietniekvārds, darbības vārds). (=VS.6.3.1.5.) Raksta vienkāršus teikumus, izmantojot apgūtos teikumu struktūras paraugus un atbilstošu vārdu kārtību. (=VS.6.3.1.8.) Uzlabo pareizrakstību un valodas lietojumu savā tekstā, izmantojot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas. (=VS.6.3.1.9.) 	Attīsta ieradumu eksperimentēt un iegūt jaunas zināšanas, pievēršot uzmanību teikuma uzbūves līdzībām un atšķirībām dažādās valodās, lai izprastu valodu daudzveidību – radošs darītājs. (Tikums – drosme, vērtība – latviešu valoda)

Skolēna nozīmīgākās darbības mācību satura apgūvei

Skaņa/burts	Vārds	Teikums
<ul style="list-style-type: none"> izrunā skaņas nezināmos vārdos, balstoties uz zināmiem izrunā nezināmus vārdus, balstoties uz to līdzību ar zināmiem vārdiem identificē un izmanto uzsvāru, melodiju, pauzes, ritmu, izrunas ātruma dažādošanu saskata sakarības starp īpašības vārdu pakāpju formu rakstību (piemēram, <i>groß – größer, lang – länger</i>) identificē saikni starp grafēmu un skaņu saskata sakarības vārdu pareizrakstībā, izrunā, balstoties uz apgūtām likumībām, atpazīst skaņas un pareizrakstības savstarpējo saikni (piemēram, vārdos <i>Bällchen, Mäppchen, Sport, Schuhe, Stunde</i>) salīdzina homofonus (piemēram, <i>Beeren – Bären</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> atrod tekstā internacionālistus un salīdzina to nozīmi un formu ar dzimto valodu lieto lietvārdu artikuslus pareizos locījumos lieto personu un piederības vietniekvārdus nominatīvā un akuzatīvā: <i>ich, du, er, sie, es, wir, ihr, sie, Sie; mein/e, dein/e; sein/e, ihr/ihre, unser/e</i> izprot bezpersonisko vietniekvārdu <i>es</i> (piemēram, <i>Es ist Winter.</i>) precizē savas vajadzības, varēšanu, vēlmes, drīkstēšanu, patiku ar modālajiem darbības vārdiem <i>können, mögen, dürfen, müssen</i> vienkāršajā tagadnē un stāsta par nepieciešamību, iespējamību veido lietvārdu pamazināmās vārdu formas ar izskaņu <i>-chen</i>; (piemēram, <i>Röckchen, Höschen, Kleidchen</i>) atpazīst un lieto personu vietniekvārdus nominatīvā, akuzatīvā un datīvā (<i>ich – mich – mir</i>) izsaka piederību ar piederības vietniekvārdiem nominatīvā, akuzatīvā un datīvā (piemēram, <i>Ich helfe meiner Mutter.</i>) veido frāzes un izprot atšķirību bezpersonas vietniekvārdu <i>es, man</i> lietošanā (piemēram, <i>Bei uns gibt es ..., bei uns isst man ..., man kann ..., es gibt ...</i>) izzina kontekstu ar jautājumiem <i>Was? Wer? Wen? Wie? Wo? Wohin? Woher? Wie spät ist es? Wie viel/e? Wann? Warum? Wie oft? Was für?</i> salīdzina lietas, parādības, notikumus ar īpašības vārdiem salīdzināmās pakāpēs (<i>gut – besser – am besten, kurz – kürzer – am kürzesten, ist länger als ...</i>) lieto pamata un kārtas skaitļa vārdus: 20–10000 (piemēram, <i>Das kostet 200 Euro. Im Jahre 1990</i>) izsaka noliegumu, izmantojot <i>nicht, nein, kein, keine, nie, nichts</i> (piemēram, <i>Ich esse nie Fisch.</i>) norāda vietu ar prievārdiem <i>in, über, neben, an, vor, hinter, zwischen</i> ar akuzatīvu un datīvu veido frāzes ar prievārdiem <i>mit, aus, nach, zu</i> un lietvārdu datīvā lieto zināmus neregulārus darbības vārdus tagadnē (piemēram, <i>nehmen, treffen, geben, sehen, helfen</i>) lieto palīgdarbības vārdus <i>sein</i> un <i>haben</i> vienkāršajā tagadnē un vienkāršajā pagātnē, vienskaitlī un daudzskaitlī saskata atšķirības zināmu darbības vārdu ar atdalāmo priedēkli lietošanā (piemēram, <i>mitspielen, fernsehen, aufstehen, anfangen</i>) atšķir un veido pēc parauga regulāros un zināmus neregulāros darbības vārdus saliktajā tagadnē ar palīgdarbības vārdiem <i>haben</i> un <i>sein</i> (piemēram, <i>habe gegessen, bin gegangen, habe gekauft, bin aufgestanden</i>) veido no lietvārdiem saliktnes un lieto tos (piemēram, <i>Turnzeug, Schreibwaren, Kopfschmerzen, Stundenplan</i>) atrod tekstā lietvārdus/darbības vārdus/īpašības vārdus un sagrupē pēc nozīmes veido antonīmu vārdnīcu kritiski izmēra savu vārdu krājumu ar testu palīdzību, izstrādā savu plānu optimāla vārdu krājuma apgūšanai 	<ul style="list-style-type: none"> sadala teikumus frāzēs, atpazīst loģisku saikni starp vārdiem jautā bez jautājamā vārda vai ar jautājamo vārdu (piemēram, <i>Kommst du heute mit? Wann kannst du kommen?</i>) saprot un lieto apgriezto vārdu kārtību (inversiju) (piemēram, <i>Ich gehe am Morgen in die Schule. Am Morgen gehe ich in die Schule.</i>) runā un raksta par pagātnes procesiem: perfekts (piemēram, <i>wir haben gesungen</i>) aprakstā/vēstījumā/vēstulē veido vienkāršus saliktus teikumus ar saikļiem izrunā saliktus teikumus ar atbilstošu intonāciju un pauzēm atrod tekstā vienkāršus nepaplašinātus teikumus; apgalvojuma/nolieguma/jautājuma teikumus; teikumus ar vienlīdzīgiem teikuma locekļiem un sagrupē pēc parauga uzlabo savu tekstu, savienojot vārdus, vārdu grupas, īsus teikumus ar <i>und, aber, denn, weil</i> pārbauda sava/klasesbiedra (digitālā) tekstā pareizrakstību, drukas kļūdas un valodas lietojumu, izmantojot vārdnīcas/teksta redaktoru skatās filmu un apspriež, kuri aktieri runā līdzīgi, kuri – atšķirīgi salīdzina komata un punkta lietojumu (punkts – garāka pauze, komats – īsāka pauze)

Starppriekšmetu saikne

Latviešu valoda – temats 6.2. “Darbs pagātnē, tagadnē un nākotnē. Kā veidot tekstu atbilstoši mērķim un adresātam? Kā darina jaunus vārdus?” Profesiju nosaukumu salīdzināšana vēstures griezumā, piemēram, populārākās profesijas pirms 100 gadiem un šodien.

Latviešu valoda – temats 6.4. “Zvaigznes visapkārt. Kā analizēt, vērtēt un veidot interviju?” Interviju ar pasaulslaveniem cilvēkiem meklēšana, lasīšana, salīdzināšana, apspriešana. Savas intervijas sagatavošana.

Sociālās zinības un vēsture – temats 6.1. “Kā veidojās Latvijas valsts?” Informācijas meklēšana, apkopošana, tulkošana, prezentēšana.

Mūzika – temats 6.3. “Cilvēka emociju un rakstura īpašību atspoguļojums mūzikā. Kādas emocijas atspoguļot mūzikā ir vieglāk, kādas – grūtāk?” Īpašību un emociju vārdnīcas gatavošana.

Mūzika – temats 6.4. “Ziemassvētkos populārā mūzika.” Dažādu valstu Ziemassvētku mūzikas meklēšana, salīdzināšana, prezentēšana.

Mūzika – temats 6.6. “Mūzika dažādās zemēs un valstīs. Kā dziedot un klausoties mūziku no dažādiem kontinentiem, iepazīstu šo kontinentu kultūru?” Informācijas meklēšana, apkopošana, prezentēšana.

Mūzika – temats 6.7. “Populāras personības mūzikā. Kā spilgtas personības ietekmē un iedvesmo sabiedrību?” Informācijas meklēšana, apkopošana, prezentēšana.

Literatūra – temats 6.6. “Pasaule. Kā raksturot literāru tēlu prozas darbā, iepazīstot pasaules literatūras spilgtākos darbus?” Literāro darbu fragmentu lasīšana un apspriešana vācu valodā.

Literatūra – temats 6.8. “Draugi. Kā anekdotes žanrs veicina prasmi veselīgi pasmieties par sevi un dzīves situācijām, nostiprinot draudzību?” Anekdošu vācu valodā meklēšana, tulkošana, prezentēšana.

Dizains un tehnoloģijas – temats 6.3. “Kā mainās graudaugu un pākšaugu ēdienu konistence atkarībā no izmantotā šķidruma daudzuma?” Prezentācija vācu valodā par latviešu tradicionālajiem ēdieniem.

Datorika – temats 6.2. “Kā veido un redīgē video?” Tematiski video meklēšana, noskatīšanās, apspriešana.

Datorika – temats 6.5. “Kā iestata slaidu pārējas un animāciju prezentācijā?” Tematiski video prezentāciju meklēšana, noskatīšanās, apspriešana.

Papild iespējas

Projektu tematu piemēri

1. Ko mēs ģimenē darām kopā?
2. Dažādi pienākumi un darbi mājās.
3. Plānojam ģimenes budžetu nedēļai.
4. Kā es mainītu satiksmi savā pilsētā/novadā?
5. Izcilākās/interesantākās celtnes manā pilsētā/novadā.
6. Transporta vēsture mūsu valsts pilsētās.
7. Koncerta afiša.
8. Koncerta/festivāla programma.
9. Mana iemīļotā mākslinieka/mūziķa/grupas reklāma.
10. Kuras valstis/vietas es gribētu apceļot?
11. Dzīve dažādos platuma grādos – kur labāk?
12. Fiziskās aktivitātes ikdienā.
13. Kā izvairīties no slimības?
14. Ko es gribu un varu darīt un ko gribu, bet nevaru?

Projekta norise:

- patstāvīgi/kopā ar skolotāju izvēlas tematu un apspriež darba gaitu un vērtēšanas kritērijus (dzimtajā valodā);
- ar skolotāja palīdzību vienojas par katra kritērija vērtību (dzimtajā valodā);
- (kopā ar skolotāju) apspriež un sadala lomas grupas prezentācijai (dzimtajā valodā);
- meklē un atlasa materiālus prezentācijai (kopā ar skolotāju);
- kopīgi gatavo grupas prezentāciju (ar skolotāja palīdzību);
- prezentē skolotājam/mazā grupā/mājās (individuālu prezentāciju);
- izmēģina grupā (grupas prezentāciju);
- apspriež, ko vajadzētu uzlabot (kopā ar skolotāju) (dzimtajā valodā);
- labo/uzlabo/papildina;
- prezentē visai klasei/vecākiem/skolasbiedriem;
- uzklausa skolotāja un/vai klasesbiedru vērtējumu atbilstoši izvēlētajiem kritērijiem (dzimtajā valodā);
- novērtē klasesbiedru/citu grupu sniegumu atbilstoši izvēlētajiem kritērijiem (dzimtajā valodā);
- novērtē, kādas emocijas izraisījis projekts.

7. klase

7. klase	Saziņas nolūks kontekstā	Teksts un teksteide	Valodas struktūra
----------	---------------------------------	----------------------------	--------------------------

Apguves mērķis: izteikt attieksmi vācu valodā, lai paskaidrotu attiecīgo darbību vai savu izvēli.

Sasniedzamie rezultāti

Ziņas	Prasmes
<p>Ceļojumos var izmantot mācību stundās iegūtās svešvalodu zināšanas un prasmes. (V.Li.1.1.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Izvēlas piemērotus kritērijus vajadzīgās informācijas meklēšanai un atlasīšanai (tai skaitā virtuālajā vidē). (VS.9.1.1.1.; VS.9.1.1.10.) Apraksta paša un citu pieredzēto un novēroto starpkultūru vidē, piemēram, svētku svinēšanas un ikdienas tradīcijas, cilvēku savstarpējo attiecību izpausmi. (VS.9.1.1.2.) Saziņā ar klasesbiedriem apraksta savus nākotnes plānus, uzklausa citu idejas un viedokļus, salīdzina kopīgo un atšķirīgo. (VS.9.1.1.11.) Tekstā atrod norādes uz notikumu secību. (VS.9.1.1.3.) Izvērtē savu un klasesbiedru vācu valodas prasmju atbilstību B1 līmeņa aprakstam. (VS.9.1.1.6.) Izmanto vācu valodu un ievēro saziņas normas, organizējot sadarbību ar klasesbiedriem. (VS.9.1.1.4.; VS.9.1.1.9.)
Komplekss sasniedzamais rezultāts	Ieradumi
<ul style="list-style-type: none"> Meklē un salīdzina informāciju dažādos avotos. (VS.9.1.1.1.) Stāsta par apkārtējo pasauli, savām interesēm, nākotnes nodomiem, ceļojumiem, kultūras pasākumiem. (VS.9.1.1.2.) Saskata un salīdzina notikumu secību tekstā; uztver un formulē galveno domu. (VS.9.1.1.3.) Atbilstoši uzvedības un saskarsmes normām pavēsta, ka saprot dzirdēto/lasīto, bet, ja nesaprot teikto, pārjautā. (VS.9.1.1.4.) Patstāvīgi novērtē savus valodu apguves līmeņus. (VS.9.1.1.6.) Atpazīst un lieto pieklājības frāzes dažādās saziņas situācijās (piemēram, uzrunājot pieaugušos). (=VS.9.1.1.9.) Patstāvīgi izvēlas tekstus virtuālajā vidē par sev interesējošām tēmām. (VS.9.1.1.10.) Sadarbojas ar citiem kopēja mērķa sasniegšanai. (VS.9.1.1.11.) 	<p>Attīsta ieradumu iejusties otra pārdzīvojumos un sniegt atbalstu, izmantojot savas svešvalodu zināšanas un prasmes, lai uzturētu sarunu par sev zināmiem tematiem – atbildīgs sabiedrības dalībnieks. (Tikums – līdzcietība, vērtība – cilvēka cieņa)</p>

Skolēna nozīmīgākās darbības mācību satura apguvei

Informācijas sniegšana un noskaidrošana	Attieksmes paušana un izzināšana	Rīcības plānošana, izvēle un vērtēšana	Saviesīgas sarunas	Saziņas uzsākšana, uzturēšana un labošana
<ul style="list-style-type: none"> • atbild par pieredzēto, dodot pamatojumu (piemēram, <i>Der Film war spannend, weil ...</i>) • meklē tekstā vārdus, kas parāda notikumu secību, paskaidro, kas jau ir noticis un kas notiks; salīdzina ar klasesbiedru viedokli • kopīgi vienojas par kritērijiem informācijas meklēšanai virtuālajā vidē • formulē meklētārvārdus un izmanto tos informācijas atrašanai virtuālajā vidē • meklē sev interesējošu vai mācību uzdevumam nepieciešamu informāciju virtuālajā vidē 	<ul style="list-style-type: none"> • izsaka līdzjūtību (piemēram, <i>Es tut mir leid!</i>) • pauž un pamato savu viedokli (piemēram, <i>Ich glaube/meine/bin sicher, dass ... – Aber das ist doch ...! Das stimmt nicht!</i>) • piekrīt/nepiekrīt sarunbiedra viedoklim (piemēram, <i>Ich stimme dir zu.</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> • kopīgi apspriež savus mērķus un nākotnes plānus • kopīgi plāno ceļojumu, ņemot vērā dalībnieku intereses un vēlmes, izmantojot atbilstošus tekstus, tabulas, kartes • izsaka lūgumu (piemēram, <i>Frau Weber, helfen Sie mir bitte!</i>) • atbild uz lūgumu (piemēram, <i>Na, klar!</i>) • izsaka priekšlikumu (piemēram, <i>Möchtest du einmal ...? Hast du Interesse an ...?</i>) • formulē ielūgumu (piemēram, <i>Ich möchte dich zu ... einladen. Kannst du am ... um ... kommen?</i>) • noraida ierosinājumu (piemēram, <i>Leider kann ich nicht kommen, ich muss ...</i>) • pieņem ierosinājumu (piemēram, <i>Gute Idee! Wir können uns ... treffen.</i>) • novēl veiksmi (piemēram, <i>Viel Erfolg! Gutes Gelingen!</i>) • meklē dažādus rīkus valodas prasmju novērtēšanai, kopīgi apspriež to lietderību • izvērtē savas valodas prasmes, salīdzina ar klasesbiedriem 		<ul style="list-style-type: none"> • ar atbilstīgiem vārdiem, intonāciju un ķermeņa valodu parāda, ka saprot sarunbiedru (piemēram, pamāj ar galvu, pasaka <i>Stimmt. Du hast recht.</i>) • lūdz skaidrojumu (piemēram, <i>Was bedeutet "abbiegen"?</i>) • atkārtoti savu jautājumu, ja atbilde nav saprotama • vilcinās (piemēram, <i>Ich weiß nicht. Lass mich überlegen.</i>)

7. klase	Saziņas nolūks kontekstā	Teksts un tekstveide	Valodas struktūra
----------	---------------------------------	-----------------------------	--------------------------

Apguves mērķis: izpētīt dažādus tekstu veidus, lai veidotu savu komentāru, reportāžu, reklāmu vācu valodā.

Sasniedzamie rezultāti

Ziņas	Prasmes
Savāktu informāciju var sakārtot un pārkārtot dažādos veidos, izmantojot konkrētajai svešvalodai raksturīgos principus. (V.Li.2.2.)	<ul style="list-style-type: none"> • Atrod informāciju dažādos avotos par kādu sabiedrībā aktuālu tēmu un dalās ar to klasē. (VS.9.2.1.1.; VS.9.2.1.2.) • Saskata līdzības informācijā, kas ir atspoguļota dažādās formās (grafikos, tabulās, tekstos). (VS.9.2.1.3.) • Prot atrast ticamus avotus, balstoties uz dotajiem kritērijiem. (VS.9.2.1.4.) • Veido savu tekstu, balstoties uz doto shēmu, paraugu, plānu. (VS.9.2.1.6.) • Izvērtē sava teksta kvalitāti un izlabo skolotāja vai klasesbiedru norādītās kļūdas. (VS.9.2.1.8.)
Komplekss sniedzamais rezultāts	Ieradumi
<ul style="list-style-type: none"> • Apspiež sabiedrībā aktuālas tēmas, veido diskusijas, audio/video ierakstus. (VS.9.2.1.1.) • Klausās vai lasa tekstus (piemēram, diskusijas, ziņu ierakstus, vēstules, brošūras) par dažādām tēmām un izmanto iegūto informāciju mācību vajadzībām. (VS.9.2.1.2.) • Izmanto vienkāršus grafikus un ilustrācijas, virsrakstus, lai iegūtu sev nepieciešamo informāciju. (VS.9.2.1.3.) • Izvērtē informācijas ticamību internetā, piemēram, ziņu portālos un sociālajos tīklos. (VS.9.2.1.4.) • Raksta stāstus par dažādām tēmām, izmantojot apgūtos teksta organizēšanas paņēmienus, piemēram, domu karti, shēmas; apraksta pieredzētos notikumus, to dalībniekus un viņu lomas. (VS.9.2.1.6.) • Uzņemas atbildību par savas runas un rakstu pratības pilnveidi; izmanto mācīšanās stratēģijas atbilstoši saziņas situācijai un mācību mērķiem. (VS.9.2.1.8.) 	<ul style="list-style-type: none"> • Attīsta ieradumu darbu tiektais paveikt pēc iespējas kvalitatīvāk, strukturējot savus tekstus atbilstoši konkrētās svešvalodas teksta uzbūves principiem – lietpratējs izaugsmē. (Tikums – atbildība, vērtība – darba tikums) • Attīsta ieradumu patstāvīgi mācīties, izmantojot valodas prasmju pārbaudes testus, lai regulāri salīdzinātu savu progresu svešvalodās – lietpratējs izaugsmē. (Tikums – gudrība, vērtība – darba tikums)

Skolēna nozīmīgākās darbības mācību satura apguvei

Klausīšanās: apgūst runātā teksta uzbūves pamatus un informācijas organizācijas principus	Lasīšana: apgūst rakstītā teksta uzbūves pamatus un informācijas organizācijas principus	Runāšana – monologs: mācās izteikt savas domas publiskā vidē	Runāšana – dialogs: mācās piedalīties sarunā	Rakstīšana: veido tekstus atbilstoši vācu valodas tekstveides principiem
<ul style="list-style-type: none"> • uzzina teksta virsrakstu/tematu, formulē hipotētiskus jautājumus par teksta saturu, klausās un pārbauda savu hipotēzi • sameklē tematam atbilstošu video, prezentē (ar dažiem izpratnes jautājumiem) un klasesbiedri noskatās (un atbild) • klausās diskusiju, ziņu ierakstus un atbild uz jautājumiem 	<ul style="list-style-type: none"> • sagrupē uzdevumā dotos vārdus teikumus/teksta fragmentus • lasa tekstu un papildina ar piedāvātajiem teikumiem, izvēloties atbilstošo • lasa nepilnīgu tekstu un atjauno trūkstošo informāciju (piemēram, nepilnīgi nokopētu tekstu) • lasa un sarindo teksta daļas loģiskā secībā • lasa teksta fragmentus un kopīgi atjauno tekstu • atrod un atlasa nepieciešamo informāciju konkrētā tīmekļa vietnē • meklē ticamus un neticamus avotus internetā un salīdzina tajos publicētos tekstus pēc dotajiem kritērijiem • lasa digitālu tekstu, veido mācību uzdevumus satura izpratnei • lasa un nosauc mācību grāmatā un internetā ievietoto tekstu avotus 	<ul style="list-style-type: none"> • izrunā vārdus/frāzes/īsus teikumus ar atbilstīgu intonāciju un ritmu • veido stāstījumu, izmantojot balstvārdus vai dotos jautājumus (piemēram, kopsavilkumu par lasīto) • apraksta savu pieredzi, pauž savu viedokli, jūtas un emocijas, izmantojot dažādus valodas elementus • ieraksta savu stāstījumu, publisko to klasē, saņem atgriezenisko saiti un dod citiem atgriezenisko saiti • interpretē karti tabulu/grafiku/attēlu 	<ul style="list-style-type: none"> • attēlo/veido dialogus un lomu spēles atbilstoši uzdevumā dotajai shēmai (piemēram, vienojoties par tikšanos) • izlasa dialogu un interpretē to (piemēram, iestudē dialogu, veido dialoga turpinājumu, paplašina replikas ar papildu informāciju, izdomā nosaukumu) • pauž savu viedokli, uzklasa citu viedokļus un komentē tos • meklē un apspriež nepatīcas ziņas virtuālajā vidē 	<ul style="list-style-type: none"> • veido (detalizētu) aprakstu • veido tekstu atbilstoši uzdevumā dotajam plānam vai jautājumiem • raksta personiska rakstura e-pastu/neformālu vēstuli/ielūgumu/īszīņu/apsveikumu/dzejoli • veido tekstu, ievērojot uzdevumā dotos teksta uzbūves kritērijus • veido domu karti rakstīšanas uzdevumam (piemēram, pierakstot asociācijas, idejas vai informāciju par tēmu) • sameklē virtuālajā vidē tabulu/grafiku par sev interesējošu tematu un veido aprakstu • raksta tekstu un novērtē to pēc uzdevumā dotajiem kritērijiem • radoši veido tekstus, iedvesmojoties no dažādiem mākslas veidiem

7. klase	Saziņas nolūks kontekstā	Teksts un tekstveide	Valodas struktūra
----------	---------------------------------	-----------------------------	--------------------------

Apguves mērķis: salīdzina vienkāršus un saliktus teikumus (stāstījuma, jautājuma, pavēles, izsaukuma formā), lai lietotu atbilstoši teksta stilam vācu valodā.

Sasniedzamie rezultāti

Ziņas	Prasmes
<p>Runā un rakstos dažādiem izteikumu un teikumu veidiem ir vācu valodai raksturīgas pazīmes. (V.Li.3.1.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Klausoties un lasot atzīmē struktūras pēc noteiktiem kritērijiem un skaidro to lietojumu un nozīmi. (VS.9.3.1.8.) • Videoierakstos un filmās saskata sakarību starp runātāju teikto un viņu žestiem un intonāciju. (VS.9.3.1.2.) • Salīdzina salikto veidošanas paņēmienus apgūtajās valodās. (VS.9.3.1.4.; VS.9.3.1.5.) • Izvēlas piemērotas vārdnīcas nesaprasto vārdu un frāžu nozīmes noskaidrošanai. (VS.9.3.1.1.; VS.9.3.1.6.) • Lieto savā tekstā saliktus pakārtotus un saliktus sakārtotus teikumus. (VS.9.3.1.7.)
Komplekss sniedzamais rezultāts	Ieradumi
<ul style="list-style-type: none"> • Izmanto dažādus tekstus un citus avotus savas valodas sistēmas attīstīšanai. (VS.9.3.1.1.) • Pēta un apspriež apgūstamajai valodai raksturīgo ķermeņa valodu un intonāciju. (VS.9.3.1.2.) • No vārdiem un vārdu daļām (morfēmām) veido salikto. (VS.9.3.1.4.) • Atpazīst vārdus pēc to uzbūves un vārdšķiras. (VS.9.3.1.5.) • Pieraksta vārdus un frāzes, ko saprot, izsaka minējumus par to, ko nesaprot, noskaidro nesaprastā nozīmi. (=VS.9.3.1.6.) • Savieno vārdus, vārdu grupas un teikumus, izmantojot dažādus saistītātvārdus, piemēram, “jo”, “kad”, “kas”, “kur”. (VS.9.3.1.7.) • Veido dažādu veidu teikumus, izmantojot apgūtos teikumu struktūras paraugus. (VS.9.3.1.8.) 	<p>Attīsta ieradumu pieņemt kopīgus lēmumus, meklējot nezināmā vārda līdzības ar sev zināmajiem vārdiem, lai kopīgi izsecinātu tā nozīmi – radošs darītājs. (Tikums – tolerance, vērtība – cilvēka cieņa)</p>

Skolēna nozīmīgākās darbības mācību satura apguvei

Skaņa/burts	Vārds	Teikums
<ul style="list-style-type: none"> • identificē skaņas un pareizrakstības savstarpējo saikni (piemēram, <i>Verwandte, freundlich, lesen/essen</i>) • atšķir dažādās r-skaņas vārda un zilbes sākumā, pēc līdzskaņiem un vārda izskaņā (piemēram, <i>rot, fahren, Freunde, Vater</i>) • atpazīst izrunas atainošanai pieņemtos apzīmējumus (transkripcijas zīmes) 	<ul style="list-style-type: none"> • veido lietvārdus salikteņus (piemēram, <i>Handball, Sportart</i>) • salīdzina artikulākus un lieto tos nominatīva, akuzatīva un datīva locījumos • atpazīst un lieto īpašības vārdus ar izskaņu <i>-ig, -lich</i> (piemēram, <i>traurig, fröhlich</i>) • veido pretējās nozīmes īpašības vārdus: priedēklis <i>un-</i> (piemēram, <i>undiszipliniert</i>) • atpazīst un lieto īpašības vārdu pārāko pakāpi frāzēs ar pastiprinātājiem <i>als, (nicht) genauso/so ... wie</i> • atpazīst, klasificē un lieto darbības vārdu regulārās un neregulārās pamatformas pagātnē (piemēram, <i>lernte, gelernt; ging, gegangen; brachte, gebracht</i>) • atpazīst un lieto darbības vārdus ar datīva objektu (piemēram, <i>helfen, gehören, gefallen, schmecken, weh tun</i>) • izsaka pavēles, atļaujas, aizliegumus un ieteikumus: modālie darbības vārdi <i>sollen, (nicht)dürfen</i> • atšķir un lieto pavēles izteiksmes formas (piemēram, <i>Lies! Lest! Lesen Sie bitte!</i>) • atpazīst darbības vārdus ar neatdalāmajiem priedēkļiem un lieto tos vienkāršajā tagadnē un perfektā (piemēram, <i>gewinnen, verlieren, gefallen, bekommen, verstehen</i>) • veido regulāro un neregulāro darbības vārdu pagātnes divdabju formas ar un bez priedēkļa <i>ge-</i> (piemēram, <i>gelernt, aufgeräumt, besucht, gratuliert, gelesen, aufgestanden, verstanden</i>) • atšķir un veido vietas un veida apstākļus, izmantojot prievārdus: <i>in, an, von, zu, bei, mit</i> (piemēram, <i>in der Stadt, am Bahnhof, vom Markt zur Post, bei der Kreuzung, mit dem Bus</i>) • lieto dažādus priedēkļus un salīdzina vārdu nozīmes (piemēram, <i>stehen – verstehen – aufstehen</i>) • atpazīst, salīdzina un lieto apzīmētāja vietniekvārdus (piemēram, <i>der, die, das</i>) • atpazīst, salīdzina un lieto biežuma apstākļa vārdus (piemēram, <i>oft, manchmal, selten, nie</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> • izrunā vispārīgos jautājumus un speciālos jautājumus ar atbilstošu intonāciju • veido jautājuma teikumus ar un bez jautājamiem vārdiem saliktajā tagadnē (piemēram, <i>Was hast du am Wochenende gemacht? Bist du aufs Land gefahren?</i>) • veido teikumus, lietojot gan tiešo, gan apgriezto vārdu secību: <i>direkte Wortfolge, Inversion</i> (piemēram, <i>Ich gehe am Nachmittag zum Training. Am Nachmittag gehe ich zum Training.</i>) • apraksta pagātnes norises saliktajā tagadnē (piemēram, <i>ich habe ... gespielt, ich bin ... gegangen</i>) • atšķir, salīdzina (kopīgo un atšķirīgo) un veido saliktus sakārtotus teikumus ar savienotājpārdiem (piemēram, <i>und, aber, denn, deshalb, trotzdem</i>) un saliktus pakārtotus teikumus ar savienotājpārdiem (piemēram, <i>dass, ob, weil, wenn</i>) • lieto atgriezeniskos darbības vārdus (piemēram, <i>sich freuen, sich ärgern</i>) vienkāršajā un saliktajā tagadnē • lieto bezpersonisko vietniekvārdu <i>es</i>, runājot par dabas parādībām (piemēram, <i>Es ist warm. Es regnet.</i>) • lieto bezpersonisko vietniekvārdu <i>man</i>, runājot par personām (piemēram, <i>Man reist gern.</i>) • izvēlas no apgūtajām valodas struktūrām nepieciešamo radošām izpaušmēm (piemēram, no reklāmu saukļiem izveido stāstījumu, no avīzrakstu virsrakstiem izveido dzejoli) • redīgē savu tekstu pēc noteiktiem kritērijiem • raksturo objektus un personas, veidojot apzīmētāja palīgteikumus ar <i>der, die, das</i>

Skaņa/burts	Vārds	Teikums
	<ul style="list-style-type: none"> • atpazīst vārdu veidus un klasificē vārdus pēc pazīmēm (piemēram, pēc vārdu sastāvdaļām) • lasot pasvītro nezināmos vārdus un frāzes, apspriež to iespējamo nozīmi un pārbauda ar vārdnīcas palīdzību • sašķiro uzdevumā dotos vārdus sinonīmos un antonīmos • meklē tekstā salikteņus, apspriež to nozīmi un sastāvdaļas • meklē tekstā dažādus savienotāJVārdus (piemēram, <i>weil, dass, wenn, deshalb, trotzdem</i>) un apspriež to lietojumu 	<ul style="list-style-type: none"> • nomaina teikuma priekšmeta dzimti (vīriešu, sieviešu vai nekatro dzimti) un izdara attiecīgās gramatiskās (piemēram, nomaina vietniekvārdus) un leksiskās (piemēram, kreklis – blūze) izmaiņas • uzlabo savu tekstu, savienojot tsus teikumus ar savienotāJvārdiem (piemēram, <i>weil, dass, wenn, deshalb, trotzdem</i>) • skatās video ierakstus, ieklausās runātāju intonācijā un vēro viņu ķermeņa valodu

Starppriekšmetu saikne

Latviešu valoda – temats 7.4. “Sociālie tīkli un tīklošanās.” Informācijas meklēšana, apkopošana, tulkošana, prezentēšana.

Latviešu valoda – temats 7.5. “Avīžu un žurnālu valoda.” Tekstu valodas īpatnību un virsrakstu salīdzināšana, apspriešana.

Mazākumtautības valoda (dzimtā valoda) – temats 7.2. “Vietniekvārds. Ar kādu mērķi runā izmanto vietniekvārdus?” Vietniekvārdu salīdzināšana dažādās valodās, video runu noskatīšanās un analīze.

Bioloģija – temats 7.2. “Kas sedz organismus?” Tekstu/fragmentu par higiēnu lasīšana un apspriešana.

Ģeogrāfija – temats 7.5. “Kāpēc dažādās Zemes vietās novērojams atšķirīgs klimats?” Informācijas meklēšana, apkopošana, prezentēšana.

Sociālās zinības – temats 7.1. “Kā pilnveidot savu personību?” Informācijas meklēšana, apkopošana, salīdzināšana, tulkošana, prezentēšana.

Latvijas un pasaules vēsture – jebkurš temats. Informācijas meklēšana, apkopošana, tulkošana, prezentēšana.

Mūzika – temats 7.3. “Kādas ir teksta un mūzikas mijietekmes?” Dziesmu tekstu meklēšana, tulkošana.

Mūzika – temats 7.4. “Kāda nozīme mūzikai ir teātra uzvedumos, kāda – mūziklos?” Informācijas meklēšana, apkopošana, tulkošana, prezentēšana.

Literatūra – temats 7.7. “Pasaule. Kā paplašināt ceļotāja pieredzi, iepazīstot piedzīvojumu literatūras darbus?” Literāro darbu fragmentu lasīšana un apspriešana vācu valodā.

Teātra māksla – temats 7.1. “Improvizācija. Kā radīt skatuvisku improvizācijas priekšnesumu?” Lomu spēles.

Dizains un tehnoloģijas – temats 7.2. “Kā modelē un izgatavo izstrādājumu ar 3D printeri?” Informācijas meklēšana, apkopošana, tulkošana, prezentēšana.

Dizains un tehnoloģijas – temats 7.3. “Kā termiski apstrādā gaļu un zivis atkarībā no to pirmapstrādes – sagriešanas veida vai samalšanas?” Informācijas meklēšana, apkopošana, tulkošana, prezentēšana.

Sports un veselība – temats 7.2. “Vai veicu vingrinājumus droši un pārliecinoši?” Informācijas par drosmīgiem cilvēkiem meklēšana, prezentēšana.

Papildiespējas

Projektu tematu piemēri

1. Problēmsituācija ģimenē/klasē/starp draugiem un kā to risināt.	7. Nākotnes transports.
2. Personas bioloģiskais ritms un viņa darba grafiks.	8. Mans interesantākais/sapņu ceļojums.
3. Mūsu skolotāju vaļasprieki.	9. Tehnoloģijas šodien un pirms/pēc 5 gadiem. Kuru plašsaziņas līdzekli izvēlēties un kāpēc?
4. Dzīve laukos – ekskluzīva iespēja?	10. Populārākie plašsaziņas līdzekļi mūsu klasē/skolā.
5. Neparastie mājdzīvnieki.	11. Interesantākais pasākums manā dzīvē.
6. Ceļojuma maršruts tūristiem mūsu pilsētā/novadā/valstī.	

Projekta norise:

- patstāvīgi/kopā ar skolotāju izvēlas/formulē tematu un apspriež darba gaitu un vērtēšanas kritērijus;
- ar skolotāja palīdzību vienojas par katra kritērija vērtību;
- apspriež un sadala lomas grupas prezentācijai (kopā ar skolotāju);
- meklē, analizē un atlasa materiālus prezentācijai;
- kopīgi gatavo grupas prezentāciju;
- izmēģina grupā (grupas prezentāciju);
- apspriež, ko vajadzētu uzlabot (kopā ar skolotāju);
- labo/uzlabo/papildina;
- prezentē visai klasei/skolasbiedriem;
- uzklausa skolotāja un/vai klasesbiedru vērtējumu atbilstoši izvēlētajiem kritērijiem un ierosinājumiem;
- novērtē klasesbiedru/citu grupu sniegumu atbilstoši izvēlētajiem kritērijiem, ierosina uzlabojumus.

8. klase

8. klase	Saziņas nolūks kontekstā	Teksts un tekstveide	Valodas struktūra
----------	---------------------------------	-----------------------------	--------------------------

Apguves mērķis: izteikt savu viedokli vācu valodā, lai salīdzinātu to ar citu uzskatiem.

Sasniedzamie rezultāti

Ziņas	Prasmes
Svešvalodu var labāk saprast, iepazīstoties ar šīs valodas un tautas tradīcijām. (V.Li.1.2.)	<ul style="list-style-type: none"> Izmanto tekstā bieži lietotos vārdus, lai noformulētu tā pamattēmu. (VS.9.1.1.3.) Pārbauda savu izpratni par sarunbiedra teikto, izmantojot dažādas stratēģijas. (VS.9.1.1.1.; VS.9.1.1.4.) Izvērtē savu vācu valodas prasmju atbilstību B1 līmeņa aprakstam un izveido plānu prasmju pilnveidošanai. (VS.9.1.1.6.) Saziņā ar vienaudžiem interesējas par viņu pieredzi, attieksmi un viedokli par aktuāliem notikumiem, pauž un pamato savu attieksmi un viedokli. (VS.9.1.1.5.; VS.9.1.1.7.) Atšķir dažādus formalitātes līmeņus saziņā un pielāgo savu izteiksmes formu konkrētajai situācijai. (VS.9.1.1.2.; VS.9.1.1.11.)
Komplekss sniedzamais rezultāts	Ieradumi
<ul style="list-style-type: none"> Izmanto daudzveidīgas domāšanas stratēģijas (piemēram, nosakot cēloņu un sekū sakarības) valodu apgūvē. (VS.9.1.1.1.) Apraksta kopīgo un atšķirīgo dažādās valodās un kultūrās, izmantojot savu pieredzi. (VS.9.1.1.2.) Saskata un salīdzina sakarības tekstā, tabulās. (VS.9.1.1.3.) Atbilstoši uzvedības un saskarsmes normām pavēsta, ka saprot dzirdēto/lasīto (piemēram, formulējot sarunbiedra teikto saviem vārdiem), bet, ja nesaprot teikto, lūdz sarunpartneri to paskaidrot vai precizēt. (=VS.9.1.1.4.) Pauž savu attieksmi un paskaidro to. (=VS.9.1.1.5.) Kopīgi plāno valodu prasmju apguvi. (VS.9.1.1.6.) Iesaistās sarunās par sev interesējošiem vai zināmiem tematiem; noskaidro citu attieksmi un uzklausa citu viedokļus. (VS.9.1.1.7.) Atpazīst un lieto pieklājības frāzes dažādās saziņas situācijās (piemēram, uzrunājot pieaugušos). (VS.9.1.1.11.) 	Attīsta ieradumu veidot savai un citu labklājībai labvēlīgu vidi, paužot laipnību, izmantojot savas svešvalodu zināšanas un prasmes, lai iesāktu, uzturētu un pabeigtu sarunu par dažādiem tematiem atbilstoši saziņas normām – personība ar pašapziņu. (Tikums – laipnība, vērtība – cilvēka cieņa)

Skolēna nozīmīgākās darbības mācību satura apguvei

Informācijas sniegšana un noskaidrošana	Attieksmes paušana un izziņošana	Rīcības plānošana, izvēle un vērtēšana	Saviesīgas sarunas	Saziņas uzsākšana, uzturēšana un labošana
<ul style="list-style-type: none"> • salīdzina savu un citu cilvēku pieredzi valodu apgūšanā • meklē un analizē līdzības un atšķirības dažādās valodās un kultūrās • meklē un apspriež sakarības tekstos, tabulās 	<ul style="list-style-type: none"> • pauž un pamato savu attieksmi un viedokli par dažādiem tematiem (piemēram, <i>Ich finde/meine, dass ..., weil .../Meiner Meinung nach .../Außerdem ...</i>) • uzdod jautājumus, lai uzzinātu sarunbiedru attieksmi un viedokli (piemēram, <i>Was meinst du dazu? Was hältst du davon?</i>) • atvainojas un sniedz paskaidrojumu (piemēram, <i>Es tut mir wirklich leid. Ich habe es so nicht gemeint.</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> • dod solījumus (piemēram, <i>Ich verspreche dir das.</i>) • lūdz/dod padomu (piemēram, <i>An deiner Stelle würde ich in die Berge fahren.</i>) • prognozē rezultātu/sekas (piemēram, <i>Du wirst bestimmt eine gute Note bekommen.</i>) • meklē tekstus/filmas par vienu tēmu un salīdzina autoru/režisoru viedokļus • izmanto un apspriež dažādus resursus un rīkus, lai novērtētu savas valodas prasmes un sagatavotu īstermiņa plānu to uzlabošanai 	<ul style="list-style-type: none"> • atšķir uzrunas formalitātes līmeņus un lieto atbilstošu saziņā ar vienaudžiem vai pieaugušajiem (piemēram, uzrunājot pieaugušo, lieto <i>Herr, Frau</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> • izvēlas savam mērķim atbilstošu saziņas veidu (piemēram, e-pastu, īsziņu, sociālos tīklus/digitālos rīkus), uzraksta ziņu un atbildīgi to nosūta • precīzē sarunbiedra teikto, noformulējot to saviem vārdiem vai lūdzot skaidrojumus un precizējumus • piesaista uzmanību (piemēram, <i>Entschuldigung/Verzeihung</i>) • lieto uzrunu vēstulē (piemēram, <i>Liebe Frau Meier</i>) • lieto atvadu frāzes vēstulē (piemēram, <i>freundliche Grüße</i>)

8. klase	Saziņas nolūks kontekstā	Teksts un teksteide	Valodas struktūra
----------	--------------------------	----------------------------	-------------------

Apguves mērķis: lasīt/klausīties jauniešu literatūru vācu valodā, lai iemācītos izteikt savu viedokli un veidotu savus stāstus.

Sasniedzamie rezultāti

Ziņas	Prasmes
<p>Veidojot tekstu, ir jābalstās uz attiecīgās valodas teksta uzbūves principiem. (V.Li.2.2.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Sagatavo diskusiju un interviju jautājumus. (VS.9.2.1.1.) Atšķir dažādus tekstu veidus (piemēram, rakstus, filmas recenzijas, biogrāfijas, intervijas, reportāžas). (VS.9.2.1.2.) Veidojot savu tekstu, kombinē dažādus informācijas atspoguļošanas veidus (piemēram, attēlus, tabulas, sarakstus). (VS.9.2.1.3.) Tekstā atrod norādes uz informācijas avotu un autoru. (VS.9.2.1.4.) Pārlasa savu tekstu, izvērtējot, kuras teksta daļas būtu jāpapildina vai jāsvīturo. (VS.9.2.1.6.) No dotajām lasīšanas vai klausīšanas stratēģijām, izvēlas visefektīvāko konkrētajam mācību mērķim. (VS.9.2.1.8.)
Komplekss sasniedzamais rezultāt	Ieradumi
<ul style="list-style-type: none"> Apspriež sabiedrībā aktuālas tēmas, veido diskusijas, intervijas, iestudējumus. (VS.9.2.1.1.) Klausās vai lasa tekstus par dažādām tēmām, salīdzina tekstu veidus un izmanto iegūto informāciju mācību vajadzībām. (VS.9.2.1.2.) Izmanto vienkāršus grafiskus un ilustrācijas, virsrakstus, lai iegūtu un sakārtotu sev nepieciešamo informāciju, izvēloties drošus informācijas avotus; veido digitālu tekstu, izmantojot grafiskos apzīmējumus. (VS.9.2.1.3.) Izvērtē informācijas ticamību internetā un pārbauda avotus. (VS.9.2.1.4.) Raksta stāstus par dažādām tēmām, veido sava teksta melnrakstu, to uzlabo un papildina. (VS.9.2.1.6.) Patstāvīgi izvēlas un izmanto mācīšanās stratēģijas atbilstoši saziņas situācijai un mācību mērķiem. (=VS.9.2.1.8.) 	<ul style="list-style-type: none"> Attīsta ieradumu darboties mērķtiecīgi, izlēmīgi un neatlaidīgi, patstāvīgi meklējot tekstus svešvalodās par aktuālām tēmām, tos salīdzinot un izvēloties mācībām atbilstošo – radoš darītāju. (Tikums – drosme, vērtība – brīvība) Attīsta ieradumu sekmīgi darboties individuāli un komandā, būt tolerantam pret atšķirīgo, pārslasot savus un citu tekstus, dotot padomus to uzlabošanai – radoš darītājs. (Tikums – tolerance, vērtība – cilvēka cieņa)

Skolēna nozīmīgākās darbības mācību satura apgūvei

Klausīšanās: apgūst runātā teksta uzbūves pamatus un informācijas organizācijas principus	Lasīšana: apgūst rakstītā teksta uzbūves pamatus un informācijas organizācijas principus	Runāšana – monologs: mācās izteikt savas domas publiskā vidē	Runāšana – dialogs: mācās piedalīties sarunā	Rakstīšana: veido tekstus atbilstoši vācu valodas tekstveides principiem
<ul style="list-style-type: none"> • klausās un pamato, ka informācija ir patiesa vai nepatiesa, citējot teksta fragmentus • klausās un formulē teksta virsrakstu • klausās un klasificē informāciju (piemēram, veido domu karti vai tabulā ieraksta runātāja jūtas, viedokļus, izteiktos argumentus) • klausās un formulē jautājumus par tekstu, uzdod tos citiem skolēniem, lai pārbaudītu teksta izpratni • klausās interviju/radio ziņas un pieraksta tēmu/ problēmu/tieši izteiktos viedokļus un argumentus 	<ul style="list-style-type: none"> • lasa un noformulē teksta/rindkopas galveno domu • lasa tekstu un izvēlas no piedāvātajiem virsrakstiem atbilstošo • lasa un formulē jautājumus par tekstu, uzdod tos citiem skolēniem, lai pārbaudītu teksta izpratni • lasa un papildina tekstu ar uzdevumā dotajiem elementiem/lasa un izvītro lieko informāciju/ elementus • lasa un sadala tekstu saturiski loģiskās daļās, lai vieglāk uztvertu tā saturu • lasa, atrod balstvārdus un pārfrāzē tekstu, izmantojot šos balstvārdus • lasa un atrod norādes par galveno domu teksta uzbūvē (piemēram, teksta sākuma un beigu signāli, vārdi un idejas, kas vairākkārt atkārtojas) • lasa un prognozē stāsta turpinājumu • salīdzina informācijas kvalitāti dažādās valodās vienas skolas mājaslapā • meklē ticamu un neticamu informāciju/avotus internetā un salīdzina pēc dotajiem kritērijiem • lasa komentārus tīmeklī un salīdzina, un apkopo autoru viedokli • lasa un aizpilda testus, analizē un novērtē savus rezultātus, un komentē 	<ul style="list-style-type: none"> • pārstāsta izlasīto vai dzirdēto saviem vārdiem • apraksta savas cerības un nākotnes plānus, pieredzi, jūtas un emocijas • veido stāstījumu (piemēram, viltus ziņas), prezentē, citi skolēni analizē stāstījuma ticamības pakāpi • interpretē karti/ diagrammu/shēmu/ tabulu/attēlu 	<ul style="list-style-type: none"> • veido dialogus/lomu spēles pēc uzdevumā dotajiem/pašu izveidotajiem kritērijiem/ noteikumiem • piedalās (strukturētā) diskusijā, nenovirzoties no tēmas • noformulē problēmu (grupā), apspriež pozitīvos un negatīvos aspektus, piedāvā risinājumus • sagatavo grupā intervijas jautājumus (atvērtos jautājumus) par izvirzīto tēmu, intervē citus skolēnus/vecākus/ skolotājus, tekstuāli/ grafiski apkopo savāktu informāciju, veido grupas prezentāciju 	<ul style="list-style-type: none"> • veido tekstu (piemēram, viedokļu eseju), ievērojot teksta uzbūves kritērijus • apraksta pieredzēto vienkāršā, saistītā tekstā • raksta e-pastu/neformālu vēstuli/komentārus tīmekļa vietnē • veido karti/diagrammu/shēmu/tabulu, izmantojot doto informāciju • veido pārspriedumu ar/ bez parauga (piemēram, raksturojot ieguvumus un trūkumus dzīvei laukos un pilsētā) • uzlabo savu tekstu (piemēram, rediģējot melnrakstu, saņem atgriezenisko saiti) un dod atgriezenisko saiti citiem • pieraksta video ierakstā teikto un kopīgi salīdzina ar mašīnas ģenerētiem subtitriem, analizē atšķirības un kļūdas abos pierakstos

8. klase	Saziņas nolūks kontekstā	Teksts un teksteide	Valodas struktūra
----------	---------------------------------	----------------------------	--------------------------

Apguves mērķis: izmantot vācu valodas līdzekļus (ciešamo kārtu, atstāstījuma izteiksmi, palīgteikumus), lai izteiktu savu viedokli.

Sasniedzamie rezultāti

Ziņas	Prasmes
Zināšanas par vārdu sastāvdaļām palīdz veidot jaunus vārdus un atšifrēt nezināmo vārdu nozīmi tekstos. (V.Li.3.2.)	<ul style="list-style-type: none"> • Skatoties filmas, izmanto subtitrus, lai saprastu teikumu saturu un vārdu nozīmi. (VS.9.3.1.1.) • Sarunājoties ar klasesbiedriem un skolotāju, pamana viņu izmantotos žestus un intonāciju un analizē to ietekmi uz savu uztveri. (VS.9.3.1.2.) • Izmanto sinonīmu un antonīmu vārdnīcas, lai salīdzinātu atsevišķu vārdu nozīmes un lietojumu. (VS.9.3.1.1.) • Gatavojot prezentācijas, pārveido saliktus sakārtotus teikumus atsevišķās loģiski sakārtotās frāzēs. (VS.9.3.1.7.; VS.9.3.1.8.) • Labo leksiskās un gramatiskās kļūdas savos tekstos un izsaka viedokli par citu tekstu uzlabošanu. (VS.9.3.1.4.; VS.9.3.1.9.)
Komplekss sasniedzamais rezultāts	Ieradumi
<ul style="list-style-type: none"> • Patstāvīgi izvēlas un izmanto dažādus tekstus un citus avotus savas valodas sistēmas attīstīšanai. (VS.9.3.1.1.) • Pēta un apspriež apgūstamajai valodai raksturīgo ķermeņa valodu un intonāciju empātijas izteikšanai un citu attieksmes noskaidrošanai; salīdzina to ar savu valodu/kultūru. (VS.9.3.1.2.) • No vārdiem un vārdu daļām (morfēmām) veido salikteņus; meklē un izmanto sinonīmus un antonīmus, noskaidro nozīmju atšķirības, tos radoši lieto savā tekstā. (=VS.9.3.1.4.) • Savieno vārdus, vārdu grupas un teikumus, prasmīgi izmantojot dažādus saistītātvārdus, piemēram, “jo”, “kad”, “kas”, “kur”, lai veidotu loģiski saistītu tekstu. (VS.9.3.1.7.) • Veido dažādu veidu teikumus, izmantojot apgūtos teikumu struktūras paraugus, atbilstošu vārdu kārtību vienkāršos un saliktos teikumos. (VS.9.3.1.8.) • Izvērtē un redīgē savus un citu tekstus (piemēram, piedāvā sinonīmus). (VS.9.3.1.9.) 	Attīsta ieradumu patstāvīgi mācīties, klausoties un lasot pievērst uzmanību apgūtajiem gramatiskajiem un leksiskajiem elementiem – lietpratējs izaugsmē. (Tikums – gudrība, vērtība – darba tikums)

Skolēna nozīmīgākās darbības mācību satura apgūvei

Skaņa/burts	Vārds	Teikums
<ul style="list-style-type: none"> • atpazīst un identificē patskaņu izrunu uzsvērtās un neuzsvērtās zilbēs • salīdzina alfabētus (burtus) dažādās valodās 	<ul style="list-style-type: none"> • patstāvīgi trenē izrunu (piemēram, vārda uzsvars darbības vārda – lietvārda vārdkopās/vārda uzsvars saliktheņos) • veido lietvārdus, izmantojot piedēkļus (piemēram, -er, -in, -ung) • lieto īpašības vārdus akuzatīvā un datīvā (piemēram, <i>mit seinem alten Rad. Ich finde das rote T-Shirt schick.</i>) • lieto darbības vārdus ar noteiktiem prievārdiem (piemēram, <i>gratulieren zu ..., einladen zu ..., teilnehmen an ..., träumen von ..., warten auf ...</i>) • lieto lietvārdus vienskaitļa un daudzskaitļa ģenitīvā (piemēram, <i>der Beruf des Mannes, die Rolle des Mädchens/der Schauspielerin, der Traum der Schüler</i>) • veido darbības vārda “būt/klūt” formas vienskaitlī un daudzskaitlī un lieto tās (piemēram, <i>ich werde, du wirst</i>) • lieto regulāro, zināmo neregulāro un modālo darbības vārdu lietošanu vienkāršās pagātnes formās (piemēram, <i>machen – machte, lesen – las, bekommen – bekam, können – konnte, dürfen – durfte</i>) • veido vēlējuma izteiksmi <i>haben – hätte, sein – wäre, können – könnte, müssen – müsste, sollen – sollte, dürfen – dürfte, wollen – wollte</i> • lieto laika prievārdus <i>vor, in</i> ar datīvu (piemēram, <i>vor/in einem Monat, vor/in einem Jahr, vor/in einer Woche, vor/in zwei Jahren</i>) • radoši veido saliktheņus, ar vārdnīcas palīdzību noskaidro, vai tādi ir atrodami • uzlabo savu un citu tekstu, aizstājot bieži izmantotos vārdus ar sinonīmiem • pārraksta pozitīvu tekstu negatīvā, izmantojot antonīmus • izpēta dažādus tekstus (piemēram, tūrisma brošūras, reklāmas, sarakstus), atrod tajos darbības vārdus, salīdzina un izdara secinājumus par katra teksta tipam raksturīgākajām vārdu formām 	<ul style="list-style-type: none"> • apraksta secīgus pagātnes notikumus: vienkāršā pagātnē (piemēram, <i>zuerst ..., dann surfte ich im Internet, danach ...</i>) • veido teikumus pavēles izteiksmē ar modālo darbības vārdu <i>sollen</i> (piemēram, <i>Mama hat gesagt, wir sollen einkaufen gehen.</i>) • atšķir un patstāvīgi lieto saliktus sakārtotus (<i>und, aber, denn, deshalb, trotzdem</i>) un saliktus pakārtotus teikumus (<i>dass, ob, weil</i>) un paskaidro vārdu secības likumsakarības • lieto nenoteiksmi ar <i>zu</i> vai <i>dass</i> teikumu (piemēram, <i>Ich versuche immer, ... Es macht mir Spaß/keinen Spaß ... Ich habe angefangen, ...</i>) • apvieno divas vai vairākas teikuma daļas, izmantojot apstākļa vārdu (piemēram, <i>außerdem, also, schließlich</i>) • pārvērs darāmo kārtu ciešamajā un paskaidro, kāpēc tas nepieciešams • veido ciešamo kārtu (tagadnē un pagātnē), stāstot par darbības procesu (piemēram, <i>Die Tiere werden von den Wilderern gejagt.</i>) • veido teikumus vienkāršās nākotnes formā, stāstot par nākotnes plāniem (piemēram, <i>Er wird Arzt. Er wird das schaffen.</i>) • veido pielāvuma palīgteikumus ar saikli <i>obwohl</i> (piemēram, <i>Sebastian fährt schon Autorennen, obwohl er erst 16 Jahre alt ist.</i>) • lieto vēlējuma izteiksmi <i>würde</i> ar darbības vārda nenoteiksmi (piemēram, <i>Er würde gern eine Reise in die Schweiz machen.</i>) • pārveido īsus teikumus garos (un otrādi), mainot pieturzīmes un pievienojot (vai izņemot) savienotājevārdus • pieraksta runu, salīdzina savas izmantotās pieturzīmes ar transkriptā izmantotajām • skatās video ierakstus un vēro runātāju žestus un mīmiku un to atbilstību teiktajam, ieklausās intonācijā, apspriež runātāju savstarpējās attiecības un kā tās izpaužas verbāli un neverbāli

Starppriekšmetu saikne

Latviešu valoda – temats 8.3. “Stiprums un vājums.” Aizguvumu meklēšana tekstā, to izcelsmes apspriešana un noskaidrošana.

Matemātika – temats 8.1. “Kā matemātiski raksturo un analizē datus?” Informācijas meklēšana, apkopošana, tulkošana, prezentēšana.

Bioloģija – temats 8.1. “Kā barojas organismi?” Tekstu/fragmentu par uztura piramīdu lasīšana, apspriešana, prezentēšana.

Ķīmija – temats 8.5. “Kā izmanto ūdeni?” Informācijas meklēšana, apkopošana, tulkošana, prezentēšana.

Fizika – temats 8.1. “Ko mācās fizikā?” Informācijas par fizikas atklājumiem un izgudrojumiem meklēšana, apkopošana, tulkošana, prezentēšana.

Sociālās zinības – temats 8.3. “Kāda ir banku loma naudas apritē?” Informācijas meklēšana, apkopošana, tulkošana, prezentēšana.

Latvijas un pasaules vēsture – jebkurš temats. Informācijas meklēšana, apkopošana, tulkošana, prezentēšana.

Vizuālā māksla – temats 8.1. “Popkultūra un reklāma. Kā rada mūsdienīgu reklāmu?” Informācijas meklēšana, apkopošana, tulkošana, prezentēšana.

Mūzika – temats 8.2. “Ar ko baroka opera atšķiras no rokoperas?” Informācijas meklēšana, apkopošana, tulkošana, prezentēšana.

Literatūra – temats 8.6. “Pasaule. Kā literāru darbu iepazīšana palīdz pasaules izzināšanā? Kas ir nepieciešams patstāvīgā radošā darbā, pēc izvēles izmēģinot rakstnieka vai tulkotāja lomu?” Literāro darbu fragmentu tulkošana, salīdzināšana.

Literatūra – temats 8.7. “Laiks. Kā salīdzinu savu pieredzi ar latviešu autoru prozas darbos radīto priekšstatu par skolu dažādos laikos? Kāda ir prasme izmantot iepazīto literāro darbu iespaidus, citātus diskusijā par nākotnes skolu?” Vācu valodā sarakstītu darbu/fragmentu par skolas dzīvi lasīšana, apspriešana.

Literatūra (mazākumtautībām) – temats 8.6. “Pasaule. Kā literārais darbs pauž izpratni par dzīves patiesajām vērtībām?” Fragmentu vācu valodā lasīšana, analizēšana.

Dizains un tehnoloģijas – temats 8.2. “Kā modelē un izgatavo ar programmvadāmiem darbaldiem darinātus izstrādājumus?” Informācijas meklēšana, apkopošana, tulkošana, prezentēšana.

Datorika – temats 8.6. “Kā darbojas ar datnēm un datiem tekstuālā programmēšanas valodā?” Terminu vārdnīcas izveidošana.

Sports un veselība – temats 8.5. “Vai esmu sagatavojies un piedalos pārgājienā (uzturs, mugursoma, apģērbs, kartes, digitālās tehnoloģijas, drošība)?” Informācijas meklēšana, apkopošana, tulkošana, prezentēšana.

Papildiespējas

Projektu tematu piemēri

1. Nākotnes profesijas (pēc 10 gadiem).	9. Lauku ainava Latvijā šodien un pirms 100 gadiem.
2. Kur meklēt informāciju par profesijām?	10. Kultūras pasākumu afiša nedēļas nogalei mūsu pilsētā/novadā.
3. Skolotāji–roboti: par un pret.	11. Kāds ir interesants muzejs?
4. Kas notiks, ja streikos ... (sētnieki, transporta vadītāji, būvnieki utt.)?	12. Riski virtuālajā vidē un kā no tiem izvairīties.
5. Sports un veselība.	13. Drošas un viegli iegaumējamas paroles.
6. Maratons: plusi un mīnusi.	14. Ekstrēmie sporta veidi.
7. Skaistuma ideāls dažādās valstīs.	
8. Globālā sasiļšana un tās ietekme uz laikapstākļiem Latvijā.	

Projekta norise:

- patstāvīgi/kopā ar skolotāju izvēlas/formulē tematu un apspriež darba gaitu un vērtēšanas kritērijus;
- ar skolotāja palīdzību vienojas par katra kritērija vērtību;
- apspriež un sadala lomas grupas prezentācijai (kopā ar skolotāju);
- meklē, analizē un atlasa materiālus prezentācijai;
- kopīgi gatavo grupas prezentāciju;
- izmēģina grupā (grupas prezentāciju);
- apspriež, ko vajadzētu uzlabot (kopā ar skolotāju);
- labo/uzlabo/papildina;
- prezentē visai klasei/skolasbiedriem/vietējai sabiedrībai;
- uzklausa skolotāja un/vai klasesbiedru vērtējumu atbilstoši izvēlētajiem kritērijiem un ierosinājumiem;
- novērtē klasesbiedru/citu grupu sniegumu atbilstoši izvēlētajiem kritērijiem, ierosina uzlabojumus.

9. klase

9. klase	Saziņas nolūks kontekstā	Teksts un tekstveide	Valodas struktūra
----------	---------------------------------	-----------------------------	--------------------------

Apguves mērķis: noskaidrot citu valodas lietotāju viedokli, lai saprastu un izskaidrotu viņu rīcības iemeslus.

Sasniedzamie rezultāti

Ziņas	Prasmes
Svešvalodu zināšanas un prasmes palīdz mums saprast dažādu tautību cilvēku viedokli un attieksmi. (V.Li.1.3.)	<ul style="list-style-type: none"> • Formulē savu viedokli par līdzībām un atšķirībām valodās un kultūrās un ieklausās citu viedoklī (VS.9.1.1.2.) • Izvērtē savas intereses un formulē rīcības plānus savu mērķu sasniegšanai daudzvalodu vidē. (VS.9.1.1.1.; VS.9.1.1.10.; VS.9.1.1.11.) • Salīdzina savas prasmes apgūtajās svešvalodās, izmantojot Eiropas Valodu pasi, izvirza mērķus prasmju uzlabošanai (VS.9.1.1.6.) • Analizē sarunbiedru izteiksmes un attieksmes atbilstību konkrētajai saziņas situācijai. (VS.9.1.1.7.; VS.9.1.1.8.) • Nosaka sakarības starp teksta formātu (emuārs, raksts, intervija) un saturu. (VS.9.1.1.3.)

Komplekss sasniedzamais rezultāts	Ieradumi
<ul style="list-style-type: none"> • Apzināti izmanto daudzveidīgas domāšanas stratēģijas (piemēram, nosakot ceļoņu un seku sakarības) valodu apgūvē un izziņai citās mācību jomās, meklējot un salīdzinot nepieciešamo informāciju dažādās valodās un avotos. (=VS.9.1.1.1.) • Stāsta par apkārtējo pasauli, savām interesēm, nākotnes nodomiem, ceļojumiem, kultūras pasākumiem; formulē secinājumus un loģiskus spriedumus par kopīgo un atšķirīgo dažādās valodās un kultūrās, izmantojot savu pieredzi. (=VS.9.1.1.2.) • Saskata un salīdzina sakarības, notikumu secību tekstā, tabulās; uztver un formulē galveno domu, paskaidro teksta nolūku (piemēram, paziņojumos un sludinājumos). (=VS.9.1.1.3.) • Patstāvīgi novērtē savu valodu apguves līmeņus un mērķtiecīgi plāno savu valodu prasmju apguvi. (=VS.9.1.1.6.) • Iesaistās sarunās par sev interesējošiem vai zināmiem tematiem; noskaidro citu attieksmi un uzklausa citu viedokļus, salīdzina tos ar saviem uzskatiem un sniedz atgriezenisko saiti, arī virtuālajā vidē. (=VS.9.1.1.7.) • Analizē citu attieksmi, pauž savas domas un emocijas jaunā kontekstā, izmantojot verbālus un neverbālus saziņas līdzekļus. (=VS.9.1.1.8.) • Patstāvīgi izvēlas tekstus virtuālajā vidē par sev interesējošām tēmām, izvērtē iegūtās informācijas ticamību, atsaucas uz informācijas avotu; sazinās un sadarbojas, izmantojot dažādus rīkus un paņēmienus informācijas iegūšanai, mācībām, izklaidei. (=VS.9.1.1.10.) • Līdzdarbojas projektos un sadarbojas ar citiem kopēja mērķa sasniegšanai starpkultūru situācijās. (=VS.9.1.1.11.) 	<p>Attīsta ieradumu sekmīgi darboties daudz kultūru un daudzvalodu vidē, pielāgojot teiktā vai rakstītā formalitātes līmeni kontekstam – atbildīgs sabiedrības dalībnieks. (Tikums – solidaritāte, vērtība – kultūra)</p>

Skolēna nozīmīgākās darbības mācību satura apguvei

Informācijas sniegšana un noskaidrošana	Attieksmes paušana un izzināšana	Rīcības plānošana, izvēle un vērtēšana	Saviesīgas sarunas	Saziņas uzsākšana, uzturēšana un labošana
<ul style="list-style-type: none"> • analizē tekstus, lai izvēlētos atbilstošus mācību vajadzībām • meklē informāciju dažādos avotos (tai skaitā virtuālos), lai sagatavotu prezentāciju/referātu kādā citā mācību priekšmetā • analizē un apspriež savu pieredzi valodu apgūšanā, izdara secinājumus par līdzībām un atšķirībām dažādās valodās • analizē un apspriež virtuālajā vidē publicētu tekstu nolūku (piemēram, informēt, pārdot) • meklē sev interesējošu informāciju virtuālajā vidē, analizē tās ticamību 	<ul style="list-style-type: none"> • noskaidro viedokli (piemēram, <i>Wer hat deiner Meinung nach den Preis als bester Schauspieler verdient?</i>) • izsaka pārliecinātību (piemēram, <i>Na klar! Stimmt! Ich halte das für richtig.</i>) • noskaidro sarunbiedra pārliecinātību (piemēram, <i>Bist du sicher?</i>) • izsaka priekšlikumu, pieņem vai noraida to, paskaidrojot iemeslus (piemēram, <i>Ich schlage vor, in die Medien-AG zu gehen.</i>) • izsaka savu attieksmi pret cita viedokli (piemēram, <i>Da bin ich ganz deiner/anderer Meinung/Ansicht. Da gebe ich dir recht ... Das finde ich wahnsinnig/interessant, aber/ trotzdem Ich muss dir leider widersprechen. Ehrlich gesagt, ich finde ... Das hängt davon ab, ob/wie ... Darum/Deshalb bin ich für/gegen. Ich habe den Eindruck, dass ...</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> • pamato savu ideju/plānu ar piemēriem (piemēram, <i>Zum Beispiel, wir könnten ein Poster zum Thema machen.</i>) • salīdzina izmaiņas (piemēram, skolēnu skaita izmaiņas kādā skolā gadu gaitā, izsaka minējumus par to cēloņiem) • sagatavo plānu savu vācu valodas prasmju uzlabošanai mācību gada laikā • izlasa laika prognozi un apspriež piemērotas darbības attiecīgajā dienā • kopīgi plāno projekta norisi, sadala pienākumus, prezentē un analizē paveikto • kopīgi izpēta situāciju (piemēram, bērnu sadzīves apstākļus bēgļu nometnēs) kādā valstī, salīdzina ar saviem dzīves apstākļiem, uzraksta vēstuli starptautiskai organizācijai ar priekšlikumiem par piemērotāko palīdzību 		<ul style="list-style-type: none"> • Izpēta filmu un tās varoņu izteiksmes formu sakarību ar saziņas situāciju (piemēram, kādās situācijās tiek lietota īpaši pieklājīga izteiksmes forma, kādās – vienkāršruna).

9. klase	Saziņas nolūks kontekstā	Teksts un teksteide	Valodas struktūra
----------	---------------------------------	----------------------------	--------------------------

Apguves mērķis: analizēt argumentētus tekstus un diskutēt par autora nolūku, lai veidotu kopsavilkumus, rakstītu esejas vācu valodā.

Sasniedzamie rezultāti

Ziņas	Prasmes
<p>Teksta kvalitāte ir atkarīga no autora pieredzes un attiecīgās svešvalodas prasmes līmeņa. (V.Li.2.2.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Atspoguļo informāciju dažādos teksta veidos (prezentācijā, shēmā, esejā). (VS.9.2.1.2.; VS.9.2.1.3.) • Analizē teksta atspoguļotās informācijas ticamību, izmantojot dotos kritērijus. (VS.9.2.1.1.) • Veidojot savu tekstu, izmanto tikai pārbaudītu informāciju. (VS.9.2.1.4.) • Atšķir dažādu tekstu uzbūves principus. (VS.9.2.1.5.) • Stāstījumam piešķir emocionālu nokrāsu. (VS.9.2.1.6.) • Integrē savā tekstā informāciju no dažādiem avotiem, norādot autorus. (VS.9.2.1.7.)
Komplekss sasniedzamais rezultāts	Ieradumi
<ul style="list-style-type: none"> • Apspiež un analizē sabiedrībā aktuālas tēmas. (=VS.9.2.1.1.) • Klausās vai lasa tekstus par dažādām tēmām, salīdzina tekstu veidus un izmanto iegūto informāciju mācību vajadzībām. (=VS.9.2.1.2.) • Pārveido digitālu tekstu no viena veida citā, piemēram, tabulas, shēmas, skaņu ierakstus vai attēlus. (=VS.9.2.1.3.) • Atbildīgi apmainās ar informāciju (ieraksti emuārā, komentāri forumā). (=VS.9.2.1.4.) • Nosaka un izprot dažādu tekstu uzbūves principus un mērķus, piemēram, daiļliteratūra, publicistika, zinātniskā literatūra, to stilistisko nokrāsu, piemēram, lietišķs, humoristisks, un formalitātes līmeni. (=VS.9.2.1.5.) • Apraksta pieredzētos notikumus, to dalībniekus un viņu lomas, atklājot savu attieksmi un emocijas. (=VS.9.2.1.6.) • Apkopo vairākus tekstus un tos radoši izmanto sava teksta veidošanā, ievērojot autortiesības, un to publisko; atbild uz jautājumiem. (=VS.9.2.1.7.) 	<p>Attīsta ieradumu iedziļināties dažādos viedokļos un pārliecībās, izvēloties tekstus, pievēršot uzmanību teksta avotam un autoram – atbildīgs sabiedrības dalībnieks. (Tikums – tolerance, vērtība – dzīvība)</p>

Skolēna nozīmīgākās darbības mācību satura apguvei

Klausīšanās: apgūst runātā teksta uzbūves pamatus un informācijas organizācijas principus	Lasīšana: apgūst rakstītā teksta uzbūves pamatus un informācijas organizācijas principus	Runāšana – monologs: mācās izteikt savas domas publiskā vidē	Runāšana – dialogs: mācās piedalīties sarunā	Rakstīšana: veido tekstus atbilstoši vācu valodas tekstveides principiem
<ul style="list-style-type: none"> • klausās, atrod balstvārdus un pārfrāzē tekstu, izmantojot šos balstvārdus • klausās un nosaka, kas ir teksta autors/kas ir teksta adresāts/ kāds ir teksta mērķis • klausās un seko galvenajiem jautājumiem īsās ziņās, īsos monologos, dialogos un atrod tieši izteiktu konkrētu informāciju • klausās un atšķir galvenos vēstījumu veidus (piemēram, informācijas lūgums, uzaicinājums, piekrišana) • klausās un saprot galveno intervijā, uztverot gan vispārīgo informāciju, gan atsevišķas tieši izteiktas detaļas 	<ul style="list-style-type: none"> • lasa un nosaka, kas ir teksta autors, kas ir teksta adresāts, kāds ir teksta mērķis, kad tas uzrakstīts • lasa un nosaka teksta veidu (piemēram, informācijas lūgums, uzaicinājums, piekrišana, noraidījums) • lasa dažāda veida tekstus, meklē kopīgo un atšķirīgo katrā teksta veidā un noformulē, kas ir raksturīgs faktuāliem tekstiem un kas – komerciāli orientētiem tekstiem • lasa un meklē norādes uz teksta formalitāti • atrod informāciju tīmekļa vietnēs, izmantojot paša izvēlētos balstvārdus radīšanai (piemēram, vizuālu vai tekstuālu informāciju stāstījuma/prezentācijas sagatavošanai) • lasa un prognozē teksta turpinājumu • analizē mācību grāmatas tekstos/ filmās esošos sieviešu un vīriešu tēlus un salīdzina viņu lomas (piemēram, profesijas, atalgojumu, statusu) • lasa ziņas internetā un izvērtē informācijas ticamību, pārbauda un salīdzina informācijas avotus 	<ul style="list-style-type: none"> • pārstāsta izlasīto vai dzirdēto no citas personas skatpunkta (piemēram, pārveidojot tekstu no pirmās personas uz trešo personu) • detalizēti apraksta savas cerības un nākotnes plānus, pieredzi, raksturo savas jūtas un emocijas, izmantojot dažādus valodas elementus • veido vienkāršu aprakstu/ stāstījumu, secīgi izklāstot jautājumus • dod runas kopsavilkumu • apraksta notikumus un savu un citu cilvēku rīcību • uzņemas iniciatīvu, paužot un pamatojot savus uzskatus un viedokli • īsi paskaidro un pamato savu izvēli, plānus un darbības, skaidro priekšrocības un trūkumus 	<ul style="list-style-type: none"> • iesaistās sarunā, salīdzina savu un citu viedokli/idejas par zināmiem tematiem no sava interešu loka • iesāk, uztur un pabeidz vienkāršu divpusēju sarunu par zināmiem tematiem no sava interešu loka • neformālā sarunā izsaka savas domas par abstraktiem tematiem • ar skolotāja palīdzību izvērta problēmu (piemēram, dzīve bez telefona, vai tas ir iespējams?), grupā meklē un izvērtē risinājumus, argumentus tādai vai citādi rīcībai • salīdzina dažādu vidusskolu/arodskolu mājaslapas, apspriež un izvēlas sev piemērotāko 	<ul style="list-style-type: none"> • veido tekstu atbilstoši uzdevumā dotajam plānam un teksta uzbūves kritērijiem • izmanto citātus no vairākiem tekstiem un norāda citātu autorus, veidojot prezentāciju, to publisko • raksta balstvārdus, apmainās ar citiem, atjauno tekstu, salīdzina ar balstvārdu autora domu • veido īsu, vienkāršu rakstu par interesējošu tematu, pauž viedokli par apkopotu faktu materiālu, • raksta teksta kopsavilkumu • veido pierakstus, skatoties video, un salīdzina ar citiem skolēniem • veido tīmekļa vietnes saturu (pēc parauga) • raksta emuārus, izmantojot paraugus • piedalās starptautiskos valodu konkursos internetā (piemēram, pareizrakstības, eseju)

9. klase	Saziņas nolūks kontekstā	Teksts un tekstveide	Valodas struktūra
----------	---------------------------------	-----------------------------	--------------------------

Apguves mērķis: izvēlēties piemērotus vārdus, teikumus, uzsvarus, pauzes un pieturzīmes, lai veidotu klausītājiem un lasītājiem viegli uztveramu tekstu.

Sasniedzamie rezultāti

Ziņas	Prasmes
Svešvalodu zināšanas palīdz saprast citos mācību priekšmetos izmantotos terminus. (V.Li.3.2.)	<ul style="list-style-type: none"> • Salīdzina viena vārda skaidrojumu un tulkojumu dažādās vārdnīcās. (VS.9.3.1.1.) • Videoierakstos salīdzina dzimtās valodas runātāju ar valodas apguvēju izrunas īpatnībām. (VS.9.3.1.2.) • Analizē vārdšķiras un salikteņus dažādos tekstos. (VS.9.3.1.5.) • Atpazīst gramatikas terminus apgūstamajās valodās. (VS.9.3.1.3.) • Salīdzina teikumu uzbūves veidus un vārdu kārtību teikumā apgūtajās valodās. (VS.9.3.1.8.) • Pārbauda izmantotās interpunkcijas atbilstību valodas normām. (VS.9.3.1.7.) • Izmanto pauzes, lai uzsvērtu galveno savā runā. (VS.9.3.1.7.) • Labo savu tekstu, izmantojot teksta redaktoru. (VS.9.3.1.9.)

Komplekss sasniedzamais rezultāts	Ieradumi
<ul style="list-style-type: none"> • Patstāvīgi izvēlas un izmanto dažādus tekstus, skaidrojošās vārdnīcas un citus avotus savas valodas sistēmas attīstīšanai. (=VS.9.3.1.1.) • Pēta un apspriež apgūstamajai valodai raksturīgo ķermeņa valodu un intonāciju empātijas izteikšanai un citu attieksmes noskaidrošanai; salīdzina to ar savu valodu/kultūru; novērtē runātāja izrunas īpatnības. (=VS.9.3.1.2.) • Salīdzina valodas sistēmu aprakstošos terminus dzimtajā un apgūstamajā valodā, analizē līdzīgo un atšķirīgo. (=VS.9.3.1.3.) • Atpazīst vārdus pēc to vārdšķiras un teikumu veidus un klasificē tos pēc pazīmēm; skaidro atšķirības to lietojumā. (=VS.9.3.1.5.) • Apzināti lieto dažāda garuma pauzes runā un izvēlas atbilstošu interpunkciju savu domu izteikšanai rakstos. (=VS.9.3.1.7.) • Veido dažādu veidu teikumus, radoši izmantojot apgūtos teikumu struktūras paraugus, atbilstošu vārdu kārtību vienkāršos un saliktos teikumos. (=VS.9.3.1.8.) • Izvērtē un redīgē savus un citu tekstus, izmantojot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas. (=VS.9.3.1.9.) 	<p>Attīsta ieradumu patstāvīgi veidot izpratni par pasauli, izvēloties lasīt grāmatas un skatīties filmas oriģinālvalodā – atbildīgs sabiedrības dalībnieks. (Tikums – atbildība, vērtība – brīvība)</p>

Skolēna nozīmīgākās darbības mācību satura apguvei

Skaņa/burts	Vārds	Teikums
<ul style="list-style-type: none"> • atpazīst, identificē un lieto patskaņu vājās formas runas plūsmā • atpazīst, salīdzina un atšķir homofonus (piemēram, Meer – mehr, lehren – leeren) 	<ul style="list-style-type: none"> • lieto darbības vārdu, īpašības vārdu un lietvārdu savienojumus (piemēram, <i>ein Praktikum machen, eine Bewerbung schreiben, die Daten in den Computer eingeben, die Arbeit erledigen</i>) • veido darbības vārdu formas saliktajā pagātnē, paskaidro to lietojumu (piemēram, <i>hatte ausgeruht, hatte besichtigt, war losgegangen, war zurückgekehrt</i>) • lieto lietvārdus vienskaitļa un daudzskaitļa ģenitīvā (piemēram, <i>der Kuli des Lehrers/des Mädchens/der Schülerin der Schüler; der Anfang meiner Karriere</i>) • lieto piederības vietniekvārdus vienskaitļa un daudzskaitļa ģenitīva formās (piemēram, <i>Stil meiner Schwester/ihrer Eltern</i>) • lieto nenoteiktos vietniekvārdus <i>einer, keiner, jemand, niemand</i> visās formās (piemēram, <i>jemand – jemanden – jemandem</i>) • precizē daudzumu: lieto nenoteiktos skaitļa vārdus <i>viele, mehrere, einige, manche, wenige</i> visos locījumos (piemēram, <i>einige Jugendliche, einiger Jugendlichen, einigen Jugendlichen</i>) • lieto īpašības vārdus pārākajā un vispārākajā pakāpē un salīdzina kopīgo un atšķirīgo ar iepriekš apgūto (piemēram, <i>die Beine sind kräftiger – kräftigere Beine</i>) • lieto laika norādes: prievārdi <i>seit, in, vor, nach, ab</i> • lieto prievārdus <i>wegen, trotz, während, statt, innerhalb, außerhalb</i> ar ģenitīvu (piemēram, <i>wegen seiner Freundin, trotz des Zeitmangels</i>) • veido un radoši lieto pronomiņālos apstākļa vārdus (piemēram, <i>worauf, darauf, wofür, dafür</i>) • formulē pārliecības pakāpi par saviem nākotnes plāniem: <i>bestimmt, sicherlich, vermutlich, vielleicht, wahrscheinlich</i> • salīdzina gramatikas terminus dažādās valodās • no konteksta izsecina homofonu rakstību (piemēram, <i>Meer – mehr, sie – sieh</i>) • izmanto vārdnīcu, lai pārbaudītu vārdu dzimti (<i>der, die, das</i>) un daudzskaitļa galotni • darina lietvārdus ar izskaņām: <i>-heit, -keit, -ung, -schaft, -nis</i> (piemēram, <i>die Sicherheit, die Freundlichkeit, die Übernachtung, die Landschaft, das Erlebnis, die Erlaubnis</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> • veido teikumus, ievērojot vācu valodas likumsakarības vārdu secībā: teikuma priekšmets – darbības vārda frāze – papildinātājs – laika/vietas/veida apstākļi (piemēram, <i>Anna geht am Montag um halb vier mit ihrer Freundin zur Theatergruppe.</i>) • veido saliktus pakārtotus teikumus: netiešie jautājumi, kurus ievada jautājamie vārdi (<i>wer, was, wo</i>) vai saiklis <i>ob</i> (piemēram, <i>Anna möchte wissen, welche Arbeitsgemeinschaften es an ihrer Schule gibt.</i>) • apraksta cēloņu un seku sakarības: nosacījuma apstākļa palīgteikums (<i>Konjunktiv II</i>) (piemēram, <i>Wenn ich mehr Zeit hätte, würde ich zu dir kommen.</i>) • veido pagātnes notikumu aprakstu ar ciešamo kārtu pagātnē (piemēram, <i>Die Berliner Mauer wurde am 13.08.1961 gebaut.</i>) • raksturo lēmumus, plānus: vienkāršā nākotne, (piemēram, <i>Ich werde bestimmt den Führerschein machen.</i>) • lieto laika apstākļa palīgteikumus ar saikļiem <i>wenn, als, bevor, nachdem</i> (piemēram, <i>Nachdem sie ausgeruht hatte, gingen sie weiter.</i>) • lieto cēloņa apstākļa palīgteikumu ar saikli <i>da</i> (piemēram, <i>Da in der Gastfamilie nur Deutsch gesprochen wird, kann man die Sprachkenntnisse verbessern.</i>) • lieto apzīmētāja palīgteikumus, kurus ievada pronomiņālie apstākļa vārdi (piemēram, <i>Ich habe ein tolles Jahr in Deutschland verbracht, woran ich mich immer erinnern werde.</i>) • veido teikumus ar darbības vārdu nenoteiksmi un partikulu <i>zu</i>, ievērojot vārdu secību teikumā (piemēram, <i>Es macht Anna Spaß, Neues zu lernen.</i>) • atšķir nolūka apstākļa palīgteikumu ar saikli <i>damit</i> no nenoteiksmes struktūras <i>um + zu</i> (piemēram, <i>Ich möchte ein neues Handy, um mich mit meiner deutschen Freundin zu unterhalten./Die Eltern haben mir den Computer gekauft, damit ich ihn für die Schule nutzen kann.</i>) • lieto jautājuma un rosinājuma teikumiem raksturīgu intonāciju • salīdzina interpunkcijas lietojumu savos un citu tekstos

Skaņa/burts	Vārds	Teikums
	<ul style="list-style-type: none"> veido īpašības vārdus ar izskaņām <i>-lich, -ig, -isch</i> (piemēram, <i>Freund – freundlich, Ruhe – ruhig, Kritik – kritisch</i>) radoši veido salikteņus, ar vārdnīcas palīdzību noskaidro, vai tādi ir atrodami klasificē vārdus pēc nozīmes klasificē vārdus pēc pazīmēm (piemēram, pēc vārdu sastāvdaļām, pēc funkcijas, pēc rakstības principiem) izpēta dažādus tekstus (piemēram, tūrisma brošūras, reklāmu, sarakstus), atrod tajos īpašības vārdus, salīdzina un izdara secinājumus par katra teksta tipam raksturīgākajām vārdu formām 	<ul style="list-style-type: none"> skatās video/klausās ierakstu starptautiskā organizācijā/konferencē, salīdzina dažādu valstu/kontinentu runātāju izrunas īpatnības uzlabo savu tekstu, izmantojot digitālos rīkus (vārda redaktors, interneta vietnes) pareizrakstības un gramatikas labošanai

Starppriekšmetu saikne

Latviešu valoda – temats 9.1. “Sociālo mediju lietošana profesionālos nolūkos. Kā sazināties sociālajos medijos?” Valodas un ētikas normas saziņā sociālajos tīklos, dažādu valodu izmantošana saziņā.

Latviešu valoda – temats 9.6. “Iespēju valoda. Kā pilnveidot savu valodu? Kā veidot CV un motivācijas vēstuli?” Informācijas meklēšana, apkopošana, tulkošana, prezentēšana.

Mazākumtautības valoda (kā dzimtā valoda) – temats 9.3. “Kādēļ mēs lietojam citā-tus?” Citātu meklēšana, analizēšana, tulkošana, atbilstošu citātu lietošana savā tekstā, ievē-rojot autortiesības.

Bioloģija – temats 9.1. “Kā organismi saistīti ar vidi, kurā tie dzīvo?” Informācijas mek-lēšana, apkopošana, tulkošana, prezentēšana.

Sociālās zinības – temats 9.4. “Kā ilgtspējīgi izmantot globalizācijas priekšrocības un mazināt draudus?” Informācijas meklēšana, salīdzināšana, apkopošana, tulkošana, prezen-tēšana, dokumentālo filmu fragmentu izvēlēšanās, noskatīšanās, apspriešana.

Latvijas un pasaules vēsture – jebkurš temats. Informācijas meklēšana, apkopošana, tulkošana, prezentēšana.

Vizuālā māksla – jebkurš temats. Tematisku prezentāciju, terminu vārdnīcu gatavošana.

Literatūra – temats 9.1. “Fantāzija. Kā patstāvīgi izvēlēta lasāmviela (aktuālais fantā-zijas žanrā) videoblogā atspoguļo lasītāja pieredzi?” Informācijas meklēšana, apkopošana, tulkošana, prezentēšana.

Literatūra (mazākumtautībām) – temats 9.2. “Mājas. Tradīcijas. Laiks. Kas man palīdz izprast laikmeta simbolus kultūrvēsturiskā kontekstā?” Informācijas par dažādu valstu tra-dīcijām meklēšana, apkopošana, prezentēšana.

Teātra māksla – temats 9.1. “Klasiskās teātra formas (komēdija un traģēdija).” Iestudē-juma sagatavošana vācu valodā.

Sports un veselība – temats 9.2. “Kādus vingrinājumus bīstamās situācijās es pielietoju savai aizsardzībai? Informācijas meklēšana, apkopošana, prezentēšana.

Sports un veselība – temats 9.3. “Kā pārvaldu domas, emocijas, uzvedību, sadarbojo-ties ar partneri (neverbālā saskarsme, žestu valoda, acu kontakts) sporta spēļu vingrināju-mos?” Informācijas meklēšana, apkopošana, prezentēšana.

Papildiespējas

Projektu tematu piemēri

1. Mana nākotnes/sapņu profesija.
2. Populāras un nepieciešamas profesijas mūsu valstī/novadā/pilsētā. Kur tās apgūt?
3. Karjeras kāpnes.
4. Ko stāstīt tūristam par manas pilsētas/novada vēsturi?
5. Vēsturisks notikums, kas mani pārsteidza.
6. Vides problēmas mūsu pilsētā/novadā valstī un to risinājumi.
7. Organizējam lielo talku savā skolā/pilsētā/ciemā.
8. Veselīga uztura ēdienkarte vienai dienai/nedēļai skolas kafejnīcā.
9. Vai veselīgs var būt kaitīgs?
10. Slavenība kultūrā, kam es vēlētos līdzināties.
11. Mana mīļākā grāmata.
12. Mans filmu/grāmatu/dziesmu top 10.
13. Modes tendences.

Projekta norise:

- patstāvīgi/kopā ar skolotāju izvēlas/formulē tematu un apspriež darba gaitu un vērtēšanas kritērijus;
- ar skolotāja palīdzību vienojas par katra kritērija vērtību;
- apspriež un sadala lomas grupas prezentācijai (kopā ar skolotāju);
- meklē, analizē, atlasa un sistematizē materiālus prezentācijai;
- kopīgi gatavo grupas prezentāciju;
- izmēģina grupā (grupas prezentāciju);
- apspriež, ko vajadzētu uzlabot (kopā ar skolotāju);
- labo/uzlabo/papildina;
- prezentē visai klasei/skolasbiedriem/vietējai sabiedrībai;
- uzklausa skolotāja un/vai klasesbiedru vērtējumu un ierosinājumus atbilstoši izvēlētajiem kritērijiem;
- analizē klasesbiedru/citu grupu sniegumu atbilstoši izvēlētajiem kritērijiem, ierosina uzlabojumus.

Pielikumi

1. pielikums

Mācību priekšmetu programmu paraugos lietotie kodi

Atsaucei uz standartu¹ mācību priekšmetu programmās izmantoti šādi plānoto skolēnam sasniedzamo rezultātu (SR) un lielo ideju (Li) kodi. (Standarta pielikumi, kuros lietoti šie kodi, atrodami *Skola2030* tīmekļa vietnē.)

SR kodi

Piemērs:

VLM.3.2.1.9.					
VLM. Mācību joma (visu mācību jomu apzīmējumus sk. tabulā)	3. Izglītības posma pēdējās klases numurs	2.1.9. Mācību jomas SR kārtas numurs standartā			
		<table border="1"> <tr> <td>2.1.9. Saprot, ka tekstveide ir process, kura laikā tekstu vairākkārt var uzlabot. Pēc parauga un pedagoga ieteikumiem labo un pilnveido tekstu</td> <td>2.1.9. Labo un pilnveido savu tekstu, sniedz un iegūst atgriezenisko saiti par teksta saturu un noformējumu. Prot strādāt individuāli un sadarboties teksta pilnveides laikā</td> <td>2.1.9. Rediģē savu tekstu. Sniedz un saņem konstruktīvu atgriezenisko saiti. Izmanto dažādus paņēmienus teksta uzlabošanai, piemēram, jautājumu formulēšanu, diskusijas, nepieciešamo avotu un resursu izmantošanu, laika plānojumu</td> </tr> </table>	2.1.9. Saprot, ka tekstveide ir process, kura laikā tekstu vairākkārt var uzlabot. Pēc parauga un pedagoga ieteikumiem labo un pilnveido tekstu	2.1.9. Labo un pilnveido savu tekstu, sniedz un iegūst atgriezenisko saiti par teksta saturu un noformējumu. Prot strādāt individuāli un sadarboties teksta pilnveides laikā	2.1.9. Rediģē savu tekstu. Sniedz un saņem konstruktīvu atgriezenisko saiti. Izmanto dažādus paņēmienus teksta uzlabošanai, piemēram, jautājumu formulēšanu, diskusijas, nepieciešamo avotu un resursu izmantošanu, laika plānojumu
2.1.9. Saprot, ka tekstveide ir process, kura laikā tekstu vairākkārt var uzlabot. Pēc parauga un pedagoga ieteikumiem labo un pilnveido tekstu	2.1.9. Labo un pilnveido savu tekstu, sniedz un iegūst atgriezenisko saiti par teksta saturu un noformējumu. Prot strādāt individuāli un sadarboties teksta pilnveides laikā	2.1.9. Rediģē savu tekstu. Sniedz un saņem konstruktīvu atgriezenisko saiti. Izmanto dažādus paņēmienus teksta uzlabošanai, piemēram, jautājumu formulēšanu, diskusijas, nepieciešamo avotu un resursu izmantošanu, laika plānojumu			

Li kodi

Piemērs:

S.Li.8.						
S. Mācību joma	Li. Lielā ideja	8. Mācību jomas Li kārtas numurs standartā				
		<table border="1"> <tr> <td>8. Informācijas avoti, kas atspoguļo norises sabiedrībā pagātnē un mūsdienās, ir izvērtējami kritiski</td> <td>8.1. Raksturo dažādu plašsaziņas līdzekļu sniegtās informācijas izmantošanas iespējas, atrod un atlasa faktus</td> <td>8.1. Kritiski izvērtē un izmanto dažādu plašsaziņas līdzekļu un vēstures avotu sniegto informāciju. Salīdzina dažādos informācijas avotos atrodamos faktus, meklē līdzības un atšķirības</td> <td>8.1. Analizē un skaidro plašsaziņas līdzekļu iespējas atspoguļot un ietekmēt cilvēku politiskos, sabiedriskos, estētiskos priekšstatus un uzskatus, manipulēt ar personisko un kultūras identitātes izpratni, priekšstatiem par kultūras mantojumu un vērtībām</td> </tr> </table>	8. Informācijas avoti, kas atspoguļo norises sabiedrībā pagātnē un mūsdienās, ir izvērtējami kritiski	8.1. Raksturo dažādu plašsaziņas līdzekļu sniegtās informācijas izmantošanas iespējas, atrod un atlasa faktus	8.1. Kritiski izvērtē un izmanto dažādu plašsaziņas līdzekļu un vēstures avotu sniegto informāciju. Salīdzina dažādos informācijas avotos atrodamos faktus, meklē līdzības un atšķirības	8.1. Analizē un skaidro plašsaziņas līdzekļu iespējas atspoguļot un ietekmēt cilvēku politiskos, sabiedriskos, estētiskos priekšstatus un uzskatus, manipulēt ar personisko un kultūras identitātes izpratni, priekšstatiem par kultūras mantojumu un vērtībām
8. Informācijas avoti, kas atspoguļo norises sabiedrībā pagātnē un mūsdienās, ir izvērtējami kritiski	8.1. Raksturo dažādu plašsaziņas līdzekļu sniegtās informācijas izmantošanas iespējas, atrod un atlasa faktus	8.1. Kritiski izvērtē un izmanto dažādu plašsaziņas līdzekļu un vēstures avotu sniegto informāciju. Salīdzina dažādos informācijas avotos atrodamos faktus, meklē līdzības un atšķirības	8.1. Analizē un skaidro plašsaziņas līdzekļu iespējas atspoguļot un ietekmēt cilvēku politiskos, sabiedriskos, estētiskos priekšstatus un uzskatus, manipulēt ar personisko un kultūras identitātes izpratni, priekšstatiem par kultūras mantojumu un vērtībām			

Mācību jomu apzīmējumi

V	Valodu mācību joma	
	VL	Latviešu valoda
	VLM	Latviešu valoda un literatūra izglītības iestādēs, kas īsteno mazākumtautību izglītības programmas
	VS	Svešvaloda
	VM	Mazākumtautības valoda
K	Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību joma	
S	Sociālā un pilsoniskā mācību joma	
D	Dabaszinātņu mācību joma	
M	Matemātikas mācību joma	
T	Tehnoloģiju mācību joma	
F	Veselības un fiziskās aktivitātes mācību joma	

¹ Ministru kabineta 2018. gada 27. novembra noteikumi Nr. 747 "Noteikumi par valsts pamatzglītības standartu un pamatzglītības programmu paraugiem".

2. pielikums

Plānotie skolēnam sasniedzamie rezultāti caurviju prasmēs, beidzot 3., 6. un 9. klasi

Beidzot 3. klasi	Beidzot 6. klasi	Beidzot 9. klasi
1. Kritiskā domāšana un problēmrisināšana		
1.1. Formulē atvērtus, uz izziņu vērstus jautājumus ar personisko pieredzi saistītās situācijās. Vienkāršu informāciju salīdzina, interpretē, novērtē, savieno un grupē pēc dotajiem kritērijiem. Meklē pārbaudītus faktus, pats tos pārbauda.	1.1. Formulē atvērtus, uz izziņu vērstus jautājumus situācijās ar dažādiem kontekstiem. Salīdzina, interpretē, novērtē, savieno informāciju, grupē to pēc dotajiem un paša radītajiem kritērijiem. Pārlicinās, vai iegūta pietiekami vispusīga un precīza informācija, pārbauda tās ticamību.	1.1. Formulē atvērtus, uz izziņu vērstus jautājumus problēmsituācijās un situācijās, kas ietver vairākas jomas. Izvērsti un plānveidīgi raksturo rezultātus, savu darbību. Mērķtiecīgi izzina, analizē, izvērtē un savieno dažādu veidu informāciju un situācijas, izprot to kontekstu. Tīcas iegūt vispusīgu un precīzu informāciju, nosaka atsevišķus faktorus, kas traucē iegūt patiesu informāciju.
1.2. Veido savā pieredzē un viedoklī balstītu argumentāciju. Formulē savus secinājumus pēc norādījumiem.	1.2. Spriež no konkrētā uz vispārīgo. Atšķir svarīgo no mazāk svarīgā, situācijai atbilstošo no neatbilstošā. Veido dotajā kontekstā faktos balstītu argumentāciju. Formulē tiešus, vienkāršus secinājumus.	1.2. Veido loģiskus spriedumus, spriež no konkrētā uz vispārīgo un no vispārīgā uz konkrēto. Abstrahē, vispārina vienkāršās situācijās. Atšķir faktos balstītu apgalvojumu no pieņēmuma, faktus no viedokļa. Izvirza argumentus un vērtē to atbilstību. Secina, vai argumentācija ir pietiekama un korekta. Formulē pamatotus secinājumus.
1.3. Atpazīst un formulē problēmu saistošā, ar personisko pieredzi saistītā kontekstā. Ar pedagoga atbalstu izvirza mērķi, piedāvā risinājumus, izvēlas labāko risinājumu.	1.3. Ar pedagoga atbalstu nosaka reālas vajadzības – atpazīst un formulē problēmu saistībā ar noteiktu lielumu (īpašībām, uzbūvi, darbību, izpausmēm u. tml.), parādību, procesu dotajā kontekstā, izsaka un skaidro idejas problēmsituācijās. Izvirza mērķi, piedāvā risinājumus, izvēlas labāko un nolemj to īstenot.	1.3. Nosaka reālas vajadzības un raksturo problēmas būtību – atpazīst un formulē problēmu kontekstā, kuru raksturo savstarpēji atkarīgi lielumi, aspekti, cēloņsakarības. Izsaka, skaidro un analizē idejas problēmsituācijās, formulē kontekstā balstītu un strukturētu pieņēmumu. Izvirza mērķi, piedāvā risinājumus, izvēlas labāko un nolemj to īstenot.
1.4. Raksturo savu pieredzi līdzīgās situācijās, izsaka idejas risinājumam. Ar pedagoga atbalstu veido izvēlētās problēmas risinājuma plānu, īsteno to, mācoties vairākas problēmrisināšanas stratēģijas, un izvērtē rezultātu.	1.4. Veido izvēlētās problēmas risinājuma plānu, īsteno to, izmantojot situācijai piemērotas problēmrisināšanas stratēģijas, – eksperimentē domās un praktiski, veidojot reālus modeļus un objektus, izpētot īpašības un pārbaudot pieņēmumu, veic pilno pārlasi, sadala problēmu daļās, pāriet uz vienkāršāku problēmu, izvērtē paveikto pēc paša radītiem kritērijiem un iesaka uzlabojumus.	1.4. Veido izvēlētās problēmas risinājuma plānu, īsteno to un, ja nepieciešams, darba gaitā plānu pielāgo situācijai. Kompleksās situācijās lieto piemērotas problēmrisināšanas stratēģijas – veic plānveida eksperimentu pieņēmuma pamatošanai. Spriež “atpakaļgaitā”, atrod pretpiemēru, veido situācijas abstrakto, vispārīgo modeli, pārbauda iegūtos rezultātus problēmas kontekstā. Meklē citu pieeju, paņēmienu, ja tas nepieciešams. Izvērtē paveikto un plāno uzlabojumus turpmākajam darbam.

Beidzot 3. klasi	Beidzot 6. klasi	Beidzot 9. klasi
2. Jaunrade un uzņēmējspēja		
2.1. Ir atvērts jaunai pieredzei. Ar prieku fantazē par iespējamiem neierastiem risinājumiem.	2.1. Nebijušas situācijas uztver ar ieinteresētību, izmanto iztēli un spontanitāti, lai veidotu neikdienišķas sakarības. Uzdrīkstas mēģināt paveikt kaut ko jaunu.	2.1. Uz pasauli raugās ar zinātkāri, iztēlojas nebijušus risinājumus. Ir gatavs pieņemt nenoteiktību un jaunus izaicinājumus.
2.2. Uzdod jautājumus par esošo situāciju un ar pieaugušā atbalstu izmanto vairākas radošās domāšanas stratēģijas. Lai radītu idejas, iedvesmojas no citu darbiem.	2.2. Izvērtē situāciju un izmanto radošās domāšanas stratēģijas, lai nonāktu pie idejām tās pilnveidei, iedvesmojas no citu idejām, tās papildina. Izzina pieejamos resursus (cilvēku, zināšanu, kapitāla, infrastruktūras) un rod jaunus, lai īstenotu ieceri.	2.2. Izzina situāciju no dažādiem skatpunktiem, lieto un pielāgo situācijai atbilstošas radošās domāšanas stratēģijas, lai nonāktu pie jaunām un noderīgām idejām, iedvesmojas no citu pieredzes. Elastīgi un izsvērti izmanto pieejamos resursus (cilvēku, zināšanu, kapitāla, infrastruktūras) un rod jaunus, lai īstenotu savu ieceri.
2.3. Ar pedagoga atbalstu nonāk pie sev jaunas un noderīgas idejas un īsteno to, nepadodas, ja neizdodas to īstenot, bet mēģina vēlreiz.	2.3. Viens vai grupā spēj jau esošiem risinājumiem vai produktiem vairo pievienoto vērtību, plāno darbu un apzina resursus, lai īstenotu radīto ideju. Saskaņojas ar grūtībām, meklē atbalstu un izmanto to.	2.3. Viens vai grupā spēj radīt jaunu un sev vai citiem noderīgu produktu vai risinājumu, prot vadīt procesu no idejas radīšanas līdz tās īstenošanai. Saskaņojas ar grūtībām, neatlaidīgi meklē un rod risinājumu.

Beidzot 3. klasi	Beidzot 6. klasi	Beidzot 9. klasi
3. Pašvadīta mācīšanās		
3.1. Ar pieaugušā atbalstu izvirza mērķi mācību uzdevumā un plāno savas darbības soļus, lai to izpildītu.	3.1. Patstāvīgi izvirza vairākus mācīšanās mērķus un plāno, kā tos īstenot gan vienatnē, gan grupā.	3.1. Izvirza īstermiņa un ilgtermiņa mērķus, plāno to īstenošanas soļus, uzņemas atbildību par to izpildi.
3.2. Pastāsta par savas mācīšanās progresu un prasmēm, kas padodas vislabāk, kā arī neizdošanos un kļūdām.	3.2. Nosauc savas darbības stiprās un vēl pilnveidojamās puses, analizē personiskās īpašības un uzvedību, kas ietekmē izvēli, panākumus vai neizdošanos. Prot pastāstīt par sava padarītā progresu, izmantojot vienotu kritēriju sistēmu.	3.2. Patstāvīgi analizē savas darbības saistību ar personiskajām īpašībām un uzvedību. Atpazīst savas darbības stiprās puses un ar pieaugušā atbalstu rod dažādus veidus, kā attīstīt savas domāšanas un uzvedības pilnveidojamās puses.
3.3. Nosauc un izmanto vairākas uzmanības noturēšanas, iegaumēšanas un atcerēšanās stratēģijas.	3.3. Lieto dažādas domāšanas stratēģijas atbilstoši mācību kontekstam.	3.3. Izmanto savas domāšanas stiprās puses un situācijai atbilstošas domāšanas stratēģijas, lai attīstītu savas spējas un uzlabotu sniegumu.
3.4. Skaidro dažādu emociju ietekmi uz savu domāšanu un uzvedību. Ikdienišķās situācijās emocijas pauž sociāli pieņemami.	3.4. Pauž savas emocijas sociāli pieņemami arī neikdienišķās situācijās. Skaidro faktorus, kas mācību situācijā rada dažādas emocijas, motivē sevi darbībai. Patstāvīgi lieto apgūtos stresa pārvaldīšanas paņēmienus.	3.4. Mācību procesa laikā vada emocijas un uzvedību sociāli pieņemami. Analizē domu un emociju ietekmi uz atbildīgu personisko lēmumu pieņemšanu.
3.5. Mācību procesā ar pedagoga atbalstu seko iepriekš izvirzītu snieguma kritēriju izpildei un novērtē savu mācību darbu un mācīšanās pieredzi.	3.5. Patstāvīgi seko iepriekš izvirzītu snieguma kritēriju izpildei un mācību procesā nosaka, vai un kā sniegumu uzlabot.	3.5. Patstāvīgi veido savus kritērijus, kas liecina par mērķa sasniegšanu, izzina sava padarītā progresu un nosaka, vai un kā uzlabot sniegumu. Kļūdas izmanto, lai mērķtiecīgi mainītu savu darbību. Mācīšanās gaitā pārplāno dažus soļus, lai nonāktu pie labāka risinājuma.

Beidzot 3. klasi	Beidzot 6. klasi	Beidzot 9. klasi
4. Sadarbība		
4.1. Pauž vārdos savas vajadzības, domas un emocijas, kā arī skaidro, kā citu sejas izteiksme un ķermeņa valoda saistās ar konkrētu emociju un kā emocijas ietekmē attiecības ar citiem.	4.1. Ar pedagoga atbalstu aktualizējot savu rīcību, mācās patstāvīgi pārvaldīt savas emocijas un saglabā labvēlīgu attieksmi saskarsmē ar citiem.	4.1. Izvērtē citu cilvēku emocijas un rīcības iemeslus, izrāda empātiju un pielāgo savu uzvedību un komunikācijas veidu atbilstoši situācijai.
4.2. Pārlicinās, kā sarunpartneris ir sapratis teikto. Ar pedagoga atbalstu mērķtiecīgi virza sarunu, lai saprastos, un apzināti lieto savas sociālās prasmes, lai ar citiem nodibinātu un uzturētu pozitīvas attiecības un iesaistītos sociālās aktivitātēs.	4.2. Saziņā ar citiem atbilstoši situācijai lieto dažādus saziņas veidus un veido sarunu ar cilvēku, kuram ir atšķirīgs viedoklis. Atzīst un respektē viedokļu dažādību, pieņem kopējus lēmumus par piemērotāko rīcību un risina konfliktus pazīstamās situācijās.	4.2. Pauž savu un uzklausa otra viedokli, ievērojot cieņu pret sarunpartneri, rod vienojošu viedokli situācijā, kad pusēm ir atšķirīgi uzskati. Ja nepieciešams, uzņemas sarunas vadību. Sasniedz abpusēji pieņemamus kompromisus un tiecas pēc taisnīga risinājuma.
4.3. Sadarbojas ar citiem kopēju konstruktīvu uzdevumu veikšanai.	4.3. Strādā komandā, orientējas uz līdzvērtīgu ieguldījumu, pieņem un sadarbojas ar dažādiem cilvēkiem, lai sasniegtu konkrētu mērķi.	4.3. Sadarbojas ar citiem atbilstoši situācijai, kā arī veido un vada komandu, ievērojot citu cilvēku vajadzības.

Beidzot 3. klasi	Beidzot 6. klasi	Beidzot 9. klasi
5. Pilsoniskā līdzdalība		
5.1. Saskata vienkāršas kopsakarības sabiedrībā (klasē, skolā, ģimenē un vietējā kopienā).	5.1. Saskata kopsakarības sabiedrībā, vidē un kopienā nacionālā mērogā, kā arī savu ietekmi, lomu un nepieciešamību iesaistīties savas kopienas dzīves uzlabošanā. Skaidro vienas rīcības dažādās sekas (to ietekmi uz citiem cilvēkiem, attiecībām, vidi).	5.1. Skaidro savu skatījumu par kopsakarībām sabiedrībā, vidē, kopienā Eiropas mērogā un pamato to, saistot ar dažādos avotos gūtu informāciju un statistikas datiem. Analizē, kā atsevišķu indivīdu rīcība ietekmē sabiedrību un vidi.
5.2. Ievēro, ka dažādiem cilvēkiem ir atšķirīgi viedokļi, nosauc savas vērtības. Ar pedagoga atbalstu rīkojas saskaņā ar savām vērtībām.	5.2. Meklē pamatojumu citu rīcībai un viedokļiem, nosauc un pamato savas, ģimenes locekļu, skolas vērtības. Rīkojas saskaņā ar savām vērtībām.	5.2. No pieredzes, kā arī analizējot dažādus avotus secina, kā vērtības laika gaitā var mainīties. Balstoties savās vērtībās, izvēlas pasākumus, kuros iesaistīties, un, ja nepieciešams, iesaista citus, paskaidro un pamato savu izvēli vai iemeslus neiesaistīties. Virza savu rīcību saskaņā ar savām vērtībām, pamato savas izvēles.
5.3. Piedalās noteikumu un ar mācīšanos saistītu lēmumu pieņemšanā un ar pedagoga atbalstu rīkojas atbilstoši sabiedrībā pieņemtajām normām. Veic uzticētos pienākumus, saskata, ka rīcībai ir sekas, un uzņemas atbildību par savu darbu.	5.3. Piedalās noteikumu un ar mācīšanos saistītu lēmumu pieņemšanā, mācību procesa plānošanā, pamato ar to saistītās izvēles, meklē visiem iesaistītajiem labāko risinājumu un ievēro sev izvirzītos noteikumus, lai uz viņu varētu paļauties. Uzņemas atbildību ģimenē un attiecībās ar draugiem, skaidro, kā rīkoties atbildīgi un veidot uzticēšanos.	5.3. Patstāvīgi ievēro sev izvirzītos noteikumus, lai būtu uzticams un uz viņu varētu paļauties. Analizē savu iesaisti globālos procesos un rīkojas atbildīgi. Skaidro savas rīcības sekas un uzņemas par to atbildību.
5.4. Ar pedagoga atbalstu iesaistās skolas dzīves uzlabošanā un nosaka, kas pēc tam ir mainījies.	5.4. Iesaistās vietējās kopienas dzīves uzlabošanā un analizē, vai un kā iesaiste mainījusi kopienas dzīvi.	5.4. Piedāvā īstenojamus un ilgtspējīgus risinājumus vietējās kopienas dzīves uzlabošanai. Sadarbībā ar citiem kādu no tiem īsteno un pamato savas iesaistes jēgu.

Beidzot 3. klasi	Beidzot 6. klasi	Beidzot 9. klasi
6. Digitālā prasme		
6.1. Izmanto digitālās tehnoloģijas mācību uzdevumu veikšanai pēc norādījumiem.	6.1. Izmanto digitālās tehnoloģijas zināšanu ieguvei, apstrādei, prezentēšanai, pārraidei un pamato digitālo tehnoloģiju lietojuma nepieciešamību.	6.1. Izvēlas un izmanto iecerei vai uzdevumam piemērotākās digitālo tehnoloģiju sniegtās iespējas, lieto tās pašrealizācijai un daudzveidīga satura radīšanai.
6.2. Nosaka digitālās komunikācijas veidus.	6.2. Nosaka digitālās komunikācijas veidus, to mērķus, formātus un ietekmi uz auditoriju. Izmanto digitālās tehnoloģijas komunikācijai un sadarbībai.	6.2. Atbildīgi izmanto digitālo komunikāciju konkrētiem mērķiem, izvērtējot tās piemērotību mērķgrupas vajadzībām.
6.3. Atpazīst mediju radītus un popularizētus tēlus un simbolus.	6.3. Analizē mediju lomu realitātes konstruēšanā un novērtē dažādu informācijas avotu, to skaitā digitālā formā pieejamo avotu ticamību.	6.3. Kritiski analizē mediju radīto realitāti un informācijas ticamību, rada savu mediju saturu.
6.4. Skaidro, kā digitālās tehnoloģijas ietekmē ikdienu, ar pedagoga atbalstu veido veselīgus un drošus paradumus digitālo tehnoloģiju lietošanā.	6.4. Skaidro savu izpratni par digitālo tehnoloģiju lomu sabiedrībā un pašrealizācijā. Ievēro veselīgus un drošus tehnoloģiju lietošanas paradumus.	6.4. Analizē un novērtē tehnoloģiju ietekmi uz garīgo un fizisko veselību, sabiedrību un vidi. Ievēro veselīgus un drošus tehnoloģiju lietošanas paradumus, pamato to nepieciešamību. Konstruē, kontrolē un pārvalda savu digitālo identitāti.

3. pielikums

Skolēnam attīstāmie ieradumi mācību priekšmetā Vācu valoda (otrā svešvaloda)

Mācību satura vienība Klase	Saziņa kontekstā	Teksts un tekstveide	Valodas struktūra
4. klase	Attīsta ieradumu plānot un vadīt savu izziņas procesu, izmantojot EVP un atzīmējot jaunapgūto svešvalodās – lietpratējs izaugsmē. (Tikums – atbildība, vērtība – brīvība)	Attīsta ieradumu eksperimentēt, improvizēt un tiekties pēc jaunas pieredzes, pierakstot jaunus vārdus un izmantojot tos savu tekstu veidošanā – radošs darītājs. (Tikums – drosme, vērtība – darba tikums)	Attīsta ieradumu vērot un pētīt pasauli, ieklausoties dažādu valodu skanējumā, lai izšķirtu zināmus vārdus – radošs darītājs. (Tikums – gudrība, vērtība – latviešu valoda)
5. klase	Attīsta ieradumu apliecināt savu zinātkāri un intelektuālo atvērtību, izmantojot EVP, lai salīdzinātu savus sasniegumus svešvalodās – lietpratējs izaugsmē. (Tikums – centība, vērtība – darba tikums) Attīsta ieradumu pilnvērtīgi piedalīties sociālajā un kultūras dzīvē, runā un rakstos lietojot jaunapgūtos vārdus atbilstoši kontekstam – atbildīgs sabiedrības dalībnieks. (Tikums – solidaritāte, vērtība – kultūra)	Attīsta ieradumu sekmīgi darboties daudz kultūru un daudzvalodu vidē, skatoties filmas un videoierakstus, klausoties dziesmas svešvalodās un pievēršot uzmanību interesantiem vārdiem un izteikumiem – radošs darītājs. (Tikums – gudrība, vērtība – kultūra) Attīsta ieradumu patstāvīgi mācīties, pārbaudot svešvalodā lasīta/dzirdēta teksta patiesumu – lietpratējs izaugsmē. (Tikums – atbildība, vērtība – darba tikums)	Attīsta ieradumu uztvert kļūdas kā izaugsmes iespēju, pārļausot veikto uzdevumu, lai pārbaudītu valodas pareizību un atbilstību saziņas normām – lietpratējs izaugsmē. (Tikums – centība, vērtība – cilvēka cieņa)
6. klase	Attīsta ieradumu izvirzīt augstas prasības gan sev, gan citiem, kritiski izvērtējot savas un klasesbiedru vācu valodas prasmes – lietpratējs izaugsmē. (Tikums – drosme, vērtība – cilvēka cieņa) Attīsta ieradumu veidot cieņpilnas attiecības ar citiem, izmantojot savas svešvalodu prasmes un piedaloties vienkāršā sarunā ar klasesbiedriem – atbildīgs sabiedrības dalībnieks. (Tikums – laipnība, vērtība – kultūra)	Attīsta ieradumu darbu tiekties paveikt pēc iespējas kvalitatīvāk, izvērtējot savu vācu valodā rakstīto tekstu, pārbaudot tā loģiskumu un atsakoties no liekā – lietpratējs izaugsmē. (Tikums – atbildība, vērtība – darba tikums) Attīsta ieradumu pielietot apgūtās zināšanas jaunās dzīves situācijās, izmantojot vienā valodā apgūtās lasīšanas un klausīšanās stratēģijas citā valodā – lietpratējs izaugsmē. (Tikums – gudrība, vērtība – kultūra)	Attīsta ieradumu eksperimentēt un iegūt jaunas zināšanas, pievēršot uzmanību teikuma uzbūves līdzībām un atšķirībām dažādās valodās, lai izprastu valodu daudzveidību – radošs darītājs. (Tikums – drosme, vērtība – latviešu valoda)

Mācību satura vienība Klase	Saziņa kontekstā	Teksts un tekstveide	Valodas struktūra
7. klase	Attīsta ieradumu iejusties otra pārdzīvojumos un sniegt atbalstu, izmantojot savas svešvalodu zināšanas un prasmes, lai uzturētu sarunu par sev zināmiem tematiem – atbildīgs sabiedrības dalībnieks. (Tikums – līdzcietība, vērtība – cilvēka cieņa)	Attīsta ieradumu darbu tiekties paveikt pēc iespējas kvalitatīvāk, strukturējot savus tekstus atbilstoši konkrētās svešvalodas teksta uzbūves principiem – lietpratējs izaugsmē. (Tikums – atbildība, vērtība – darba tikums) Attīsta ieradumu patstāvīgi mācīties, izmantojot valodas prasmju pārbaudes testus, lai regulāri salīdzinātu savu progresu svešvalodās – lietpratējs izaugsmē. (Tikums – atbildība, vērtība – darba tikums)	Attīsta ieradumu pieņemt kopīgus lēmumus, meklējot nezināmā vārda līdzības ar sev zināmajiem vārdiem, lai kopīgi izsecinātu tā nozīmi – radošs darītājs. (Tikums – tolerance, vērtība – cilvēka cieņa)
8. klase	Attīsta ieradumu veidot savai un citu labklājībai labvēlīgu vidi, paužot laipnību, izmantojot savas svešvalodu zināšanas un prasmes, lai iesāktu, uzturētu un pabeigtu sarunu par dažādiem tematiem atbilstoši saziņas normām – personība ar pašapziņu. (Tikums – laipnība, vērtība – cilvēka cieņa)	Attīsta ieradumu darboties mērķtiecīgi, izlēmīgi un neatlaidīgi, patstāvīgi meklējot tekstus svešvalodās par aktuālām tēmām, tos salīdzinot un izvēloties mācībām atbilstošo – radošs darītājs. (Tikums – drosmē, vērtība – brīvība) Attīsta ieradumu sekmīgi darboties individuāli un komandā, būt tolerantam pret atšķirīgo, pārlasot savus un citu tekstus, dodot padomus to uzlabošanai – radošs darītājs. (Tikums – tolerance, vērtība – cilvēka cieņa)	Attīsta ieradumu patstāvīgi mācīties, klausoties un lasot pievērst uzmanību apgūtajiem gramatiskajiem un leksiskajiem elementiem – lietpratējs izaugsmē. (Tikums – gudrība, vērtība – darba tikums)
9. klase	Attīsta ieradumu sekmīgi darboties daudz kultūru un daudzvalodu vidē, pielāgojot teiktā vai rakstītā formalitātes līmeni kontekstam – atbildīgs sabiedrības dalībnieks. (Tikums – solidaritāte, vērtība – kultūra)	Attīsta ieradumu iedziļināties dažādos viedokļos un pārliecībās, izvēloties tekstus, pievērst uzmanību teksta avotam un autoram – atbildīgs sabiedrības dalībnieks. (Tikums – solidaritāte, vērtība – dzīvība)	Attīsta ieradumu patstāvīgi veidot izpratni par pasauli, izvēloties lasīt grāmatas un skatīties filmas oriģinālvalodā – atbildīgs sabiedrības dalībnieks. (Tikums – atbildība, vērtība – brīvība)

4. pielikums

Mācību priekšmeta Vācu valoda (otrā svešvaloda) programmas tematu pārskats 4.–9. klase

4. klase	4.1. Es un skola Kā iepazīstināt ar savu klasi, skolas kafejnīcu, sporta laukumu?	4.2. Es un citi Kā pastāstīt par manu ģimeni, raksturot citus cilvēkus, dažādu profesiju pārstāvjus?	4.3. Es un pilsēta un lauki Kā stāstīt par pilsētām un laukiem, laikapstākļiem, dabu?	4.4. Es un ikdiena Kā apspriest ikdienas pienākumus, maltītes?	
5. klase	5.1. Es un skola Kā apspriest tehnoloģijas, citus mācību priekšmetus?	5.2. Es un brīvais laiks Kā runāt par sporta veidiem un brīvā laika aktivitātēm, laikapstākļiem?	5.3. Es un pilsēta Kā apspriest iepirkšanos, satiksmi un drošību?	5.4. Es un svētki Kā stāstīt par īpašām dienām, svētkiem citās valstīs/citu tautu svētkiem?	5.5. Es un veselība Kā spriest par veselīgu pārtiku, ķermeni, slimībām?
6. klase	6.1. Es un ikdiena Kā runāt par ģimeni, apģērbu, iepirkšanos?	6.2. Es un pilsēta Kā stāstīt par transportu, ievērojamām vietām?	6.3. Es un kultūra Kā runāt par muzejiem, festivāliem, koncertiem?	6.4. Es un pasaule Kā stāstīt par citām valstīm, ievērojamām vietām, laikapstākļiem?	6.5. Es un veselība Kā runāt par slimībām un higiēnu, sportošanu, ēdienu?
7. klase	7.1. Citi cilvēki un es Kā stāstīt un apjautājamies par ģimenes locekļiem, radniekiem, slaveniem cilvēkiem?	7.2. Daba un es Kā runāt par dzīvi pilsētā un laukos, par dabu?	7.3. Pasaule un es Kā runāt par ceļošanu, transportlīdzekļiem?	7.4. Tehnoloģijas un es Kā apspriest tehnoloģijas un plašsaziņas līdzekļus?	7.5. Kultūra, sports un es Kā spriest par kultūras un sporta pasākumiem?
8. klase	8.1. Izglītība un es Kādas ir rakstura īpašības, prasmes, karjeras plāni?	8.2. Veselība un es Kas ir veselība, veselīgs dzīvesveids, sporta aktivitātes?	8.3. Daba un es Kā atšķiras daba, pilsētas un lauku ainavas, laikapstākļi?	8.4. Kultūra un es Kādi kultūras pasākumi, literatūra, māksla tev interesē?	8.5. Drošība un es Kā un kāpēc jāievēro drošība reālajā un virtuālajā vidē?
9. klase	9.1. Izglītība un es Kā spriest par mācību procesu, nākotnes plāniem?	9.2. Pasaule un es Kā stāstīt par jaunākajām ziņām, vēstures notikumiem?	9.3. Daba un es Kā runāt par vidi, dabas aizsardzību?	9.4. Dzīvesveids un es Kā spriest par veselību, uzturu, dzīves stilu?	9.5. Kultūra un es Kā apspriest filmas, grāmatas, gleznas, slavenības?

5. pielikums

Ieteicamie temati sadarbībai ar citiem mācību priekšmetiem 4.–6. klase

	4. klase	5. klase	6. klase
Valodu mācību joma			
Latviešu valoda	<p>4.4. Vai dzīvniekiem ir valoda? Kā veidot monologu, rakstīt sludinājumu un lietišķu e-pasta vēstuli?</p> <p>Dzīvnieku izdoto skaņu atainojuma dažādās valodās salīdzināšana. Sludinājumu dažādās valodās salīdzināšana.</p>	<p>5.3. Vārdi manā ģimenē. No kā sastāv vārds un kā darina jaunus vārdus?</p> <p>Dažādu tautu īpašvārdu salīdzināšana. Īpašvārdu latviskošana.</p> <p>5.5. Spēlējas, spēlējas, kamēr sāk spēlēt. Kā sasaistīt teksta saturu ar vizuālo noformējumu? Ilustrāciju sakārtošana/piemeklēšana atbilstoši tekstam.</p>	<p>6.2. Darbs pagātnē, tagadnē un nākotnē. Kā veidot tekstu atbilstoši mērķim un adresātam? Kā darina jaunus vārdus?</p> <p>Profesiju nosaukumu salīdzināšana vēstures griezumā, piemēram, populārākās profesijas pirms 100 gadiem un šodien.</p> <p>6.4. Zvaigznes visapkārt. Kā analizēt, vērtēt un veidot interviju? Interviju ar pasauleslaveniem cilvēkiem meklēšana, lasīšana, salīdzināšana, apspriešana. Savas intervijas gatavošana.</p>
Mazākumtautības valoda	<p>4.1. Kā sazinās pasaule?</p> <p>Kā valoda palīdz mums sazināties, iepazīt, nosaukt apkārtējo pasauli, izteikt jūtas?</p> <p>Sazināšanās un informācijas nodošana, piemēram, vēstule, e-pasta vēstule, žurnāls, plakāts, reklāmlapa</p>	<p>5.4. No kā top vārdi? (Vārds vārddarināšanas līmenī). Priedēkļu un izskaņu nozīmīguma salīdzināšana dažādās valodās.</p>	
Matemātikas mācību joma			
Matemātika	<p>4.8. Kas kopīgs iepirkšanās un kustības matemātiskajā aprakstā? Lomu spēle: iepirkšanās (ko pirkt, cik daudz, par kādu cenu).</p>	<p>5.8. Kā sakarību starp lielumiem attēlo vizuāli? Grafiku un diagrammu veidošana vācu valodā, grafiku un diagrammu nosaukumu salīdzināšana.</p>	

	4. klase	5. klase	6. klase
Dabaszinātņu mācību joma			
Dabaszinības		5.3. Kas ir elektroenerģija? Elektroierīču nosaukumu dažādās valodās salīdzināšana; tekstu/ fragmentu par drošu rīkošanos ar elektroierīcēm lasīšana.	
Sociālā un pilsoniskā mācību joma			
Sociālās zinības un vēsture	4.3. Kā saglabāt tradīcijas un līdzdarboties kopienā? Svētku nosaukumi dažādās valstīs, to salīdzināšana. 4.4. Kā kļūt lepnuma vērtiem kopienā? Īsa prezentācija vācu valodā.		6.1. Kā veidojās Latvijas valsts? Informācijas meklēšana, apkopošana, tulkošana, prezentēšana.
Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību joma			
Mūzika			6.3. Cilvēka rakstura īpašību un emociju atspoguļojums mūzikā. Īpašību un emociju vārdnīcas gatavošana. 6.4. Populārā mūzika Ziemassvētkos. Dažādu valstu Ziemassvētku mūzikas meklēšana, salīdzināšana, prezentēšana. 6.6. Mūzika dažādās zemēs un valstīs. Kā dziedot un klausoties mūziku no dažādiem kontinentiem, iepazīt šo kontinentu kultūru? Informācijas meklēšana, apkopošana, prezentēšana. 6.7. Populāras personības mūzikā. Kā spilgtas personības ietekmē un iedvesmo sabiedrību? Informācijas meklēšana, apkopošana, prezentēšana.

	4. klase	5. klase	6. klase
Literatūra		<p>5.1. Laiks: Kā apkopo informāciju par skolas pieredzi, kas iegūta, lasot literāros darbus un intervējot cilvēkus? Interviju gatavošana vācu valodā, aptaujas rezultātu prezentēšana.</p> <p>5.6. Pasaule: Kā cittautu pasakās atklājas cilvēku identitāte un vērtības? Pasaku/fragmentu vācu valodā lasīšana, apspriešana.</p>	<p>6.6. Pasaule: Kā raksturot literāru tēlu prozas darbā, iepazīstot pasaules literatūras spilgtākos darbus? Literāro darbu fragmentu lasīšana un apspriešana vācu valodā.</p> <p>6.8. Draugi: Kā anekdotes žanrs veicina prasmi veselīgi pasmieties par sevi un dzīves situācijām, nostiprinot draudzību? Anekdošu vācu valodā meklēšana, tulkošana, prezentēšana.</p>
Teātra māksla	4.1. Etīde: Kā skatuviskā darbībā, izspēlējot cilvēku attiecības, gūt jaunu pieredzi? Dialogu gatavošana un prezentēšana.		
Tehnoloģiju mācību joma			
Dizains un tehnoloģijas		5.4. Kā zāgē ar figūrziģi koka izstrādājumu no saplākšņa (koka auto modelis)? Informācijas par automobiļiem meklēšana, apkopošana, salīdzināšana.	6.3. Kā mainās graudaugu un pākšaugu ēdienu konsistence atkarībā no izmantotā šķidruma daudzuma? Prezentācija vācu valodā par latviešu tradicionālajiem ēdieniem.
Datorika	4.3. Kā ievada un pārbauda ar pareizrakstības līdzekļiem tekstu dažādās valodās un kā to papildina ar grafiskiem objektiem? Savu tekstu vācu valodā ievadīšana un pareizrakstības pārbaudīšana.	5.5. Kā izveido vienkāršu animāciju? Animāciju meklēšana, noskatīšanās, apspriešana.	<p>6.2. Kā veido un redīgē video?</p> <p>Tematisku video meklēšana, noskatīšanās, apspriešana.</p> <p>6.5. Kā iestata slaidu pārejas un animāciju prezentācijā? Tematisku video prezentāciju meklēšana, noskatīšanās, salīdzināšana, apspriešana.</p>
Veselības un fiziskās aktivitātes mācību joma			
Sports un veselība		5.1. Kā lietotais uzturs pirms fiziskajām aktivitātēm ietekmē manas darba spējas? Veselīga dzīvesveida apspriešana.	

6. pielikums

Ieteicamie temati sadarbībai ar citiem mācību priekšmetiem 7.–9. klase

7. klase		8. klase	9. klase
Valodu mācību joma			
Latviešu valoda	<p>7.4. Sociālie tīkli un tīklošanās. Informācijas meklēšana, apkopošana, tulkošana, prezentēšana.</p> <p>7.5. Avīžu un žurnālu valoda. Tekstu valodas īpatnību un virsrakstu salīdzināšana, apspriešana.</p>	8.3. Stiprums un vājums. Aizguvumu meklēšana tekstā, to izcelsmes apspriešana un noskaidrošana.	<p>9.1. Sociālo mediju lietošana profesionālos nolūkos. Kā sazināties sociālajos medijos? Valodas un ētikas normas saziņā sociālajos tīklos, dažādu valodu izmantošana saziņā.</p> <p>9.6. Iespēju valoda. Kā pilnveidot savu valodu? Kā veidot CV un motivācijas vēstuli? Informācijas meklēšana, apkopošana, tulkošana, prezentēšana.</p>
Mazākumtautības valoda	7.2. Vietniekvārds. Ar kādu mērķi runā izmanto vietniekvārdus? Vietniekvārdu salīdzināšana dažādās valodās, video runu noskatīšanās un analīze.		9.3. Par iespēju atainot citas personas runu jeb kādēļ mēs lietojam citātus? Citātu meklēšana, analizēšana, tulkošana, atbilstošu citātu lietošana savā tekstā, ievērojot autortiesības.
Matemātikas mācību joma			
Matemātika		8.1. Kā matemātiski raksturo un analizē datus? Informācijas meklēšana, apkopošana, tulkošana, prezentēšana.	
Dabaszinātņu mācību joma			
Bioloģija	7.2. Kas sedz organismus? Tekstu/fragmentu par higiēnu lasīšana un apspriešana.	8.1. Kā barojas organismi? Tekstu/fragmentu par uztura piramīdu lasīšana, apspriešana, prezentēšana.	9.1. Kā organismi saistīti ar vidi, kurā tie dzīvo? Informācijas meklēšana, apkopošana, tulkošana, prezentēšana.

7. klase		8. klase	9. klase
Ķīmija		8.5. Kā izmanto ūdeni? Informācijas meklēšana, apkopošana, tulkošana, prezentēšana.	
Fizika		8.1. Ko mācās fizikā? Informācijas par fizikas atklājumiem un izgudrojumiem meklēšana, apkopošana, tulkošana, prezentēšana.	
Ģeogrāfija	7.5. Kāpēc dažādās Zemes vietās novērojams atšķirīgs klimats? Informācijas meklēšana, apkopošana, prezentēšana.		
Sociālā un pilsoniskā mācību joma			
Sociālās zinības	7.1. Kā pilnveidot savu personību? Informācijas meklēšana, apkopošana, salīdzināšana, tulkošana, prezentēšana.	8.3. Kāda ir banku loma naudas apritē? Informācijas meklēšana, apkopošana, tulkošana, prezentēšana.	9.4. Kā ilgtspējīgi izmantot globalizācijas priekšrocības un mazināt draudus? Informācijas meklēšana, salīdzināšana, apkopošana, tulkošana, prezentēšana, dokumentālo filmu fragmentu izvēlēšanās, noskatīšanās, apspriešana.
Latvijas un pasaules vēsture	Jebkurš temats. Informācijas meklēšana, apkopošana, tulkošana, prezentēšana.	Jebkurš temats. Informācijas meklēšana, apkopošana, tulkošana, prezentēšana.	Jebkurš temats. Informācijas meklēšana, apkopošana, tulkošana, prezentēšana.
Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību joma			
Vizuālā māksla		8.1. Popkultūra, un reklāma. Kā rada mūsdienīgu reklāmu? Informācijas meklēšana, apkopošana, tulkošana, prezentēšana.	Jebkurš temats. Tematisku prezentāciju, terminu vārduņu gatavošana.
Mūzika	7.3. Kādas ir teksta un mūzikas mijietekmes? Dziesmu tekstu meklēšana, tulkošana. 7.4. Kāda nozīme mūzikai ir teātra uzvedumos, kāda mūziklos? Informācijas meklēšana, apkopošana, tulkošana, prezentēšana.	8.2. Ar ko baroka opera atšķiras no rokoperas? Informācijas meklēšana, apkopošana, tulkošana, prezentēšana.	

7. klase		8. klase	9. klase
Literatūra	7.7. Pasaule. Kā paplašināt ceļotāja pieredzi, iepazīstot piedzīvojumu literatūras darbus? Literāro darbu fragmentu lasīšana un apspriešana vācu valodā.	8.6. Pasaule. Kā literāru darbu iepazīšana palīdz pasaules izzināšanā? Literāro darbu fragmentu tulkošana, salīdzināšana. 8.7. Laiks. Kā salīdzinu savu pieredzi ar latviešu autoru prozas darbos radīto priekšstatu par skolu dažādos laikos? Vācu valodā sarakstītu darbu/ fragmentu par skolas dzīvi lasīšana, apspriešana.	9.1. Fantāzija. Kā patstāvīgi izvēlēta lasāmviela (aktuālais fantāzijas žanrā) videoblogā atspoguļo lasītāja pieredzi? Informācijas meklēšana, apkopošana, tulkošana, prezentēšana.
Literatūra MT		8.6. Pasaule. Kā literārais darbs pauž izpratni par dzīves patiesajām vērtībām? Fragmentu vācu valodā lasīšana, analizēšana.	9.2. Mājas. Tradīcijas. Laiks. Kas man palīdz izprast laikmeta simbolus kultūrvēsturiskā kontekstā? Informācijas par dažādu valstu tradīcijām meklēšana, apkopošana, prezentēšana.
Teātra māksla	7.1. Improvizācija. Kā radīt skatuvisku improvizācijas priekšnesumu? Lomu spēles.		9.1. Klasiskās teātra formas (komēdija un traģēdija). Iestudējuma sagatavošana vācu valodā.
Tehnoloģiju mācību joma			
Dizains un tehnoloģijas	7.2. Kā modelē un izgatavo izstrādājumu ar 3D printeri? Informācijas meklēšana, apkopošana, tulkošana, prezentēšana. 7.3. Kā termiski apstrādā gaļu un zivis atkarībā no to pirmapstrādes – sagriešanas veida vai samalšanas? Informācijas meklēšana, apkopošana, tulkošana, prezentēšana.	8.2. Kā modelē un izgatavo ar programmvadāmiem darbgaldiem darinātus izstrādājumus? Informācijas meklēšana, apkopošana, tulkošana, prezentēšana.	
Datorika		8.6. Kā darbojas ar datnēm un datiem tekstuālā programmēšanas valodā? Terminu vārdnīcas gatavošana.	

7. klase		8. klase	9. klase
Veselības un fiziskās aktivitātes mācību joma			
Sports un veselība	7.2. Vai veicu vingrinājumus droši un pārliecinoši? Informācijas par drosmīgiem cilvēkiem meklēšana, prezentēšana.	8.5. Vai esmu sagatavojies un piedalos pārgājienā (uzturs, mugursoma, apģērbs, kartes, digitālās tehnoloģijas, drošība)? Informācijas meklēšana, apkopošana, tulkošana, prezentēšana.	9.2. Kādus vingrinājumus bīstamās situācijās es pielietoju savai aizsardzībai? Informācijas meklēšana, apkopošana, prezentēšana. 9.3. Kā pārvaldu domas, emocijas, uzvedību, sadarbojoties ar partneri (neverbālā saskarsme, žestu valoda, acu kontakts) sporta spēļu vingrinājumos? Informācijas meklēšana, apkopošana, prezentēšana.

7. pielikums

Mācību satura apguvei izmantojamie mācību līdzekļi un resursi

Izmantošanas nolūks	Mācību līdzekļu veids	Mācību līdzekļi
Mācību stundu sagatavošanai un demonstrējumiem	Metodiskie materiāli	Enciklopēdijas, vārdnīcas (bilžu, bilingvālās, monolingvālās, sinonīmu, antonīmu), audio un video ieraksti.
	Darba piederumi	Kancelejas piederumi.
	Uzskates materiāli	Attēlu komplekti (sižetiski un priekšmetu attēli), plakāti (alfabēts u. c.), signālkartiņas, vārdu kartiņas, kartes (fiziskās, ģeogrāfiskās).
	IT un ierīces, kuras ir savietojamas ar IT	Interaktīvā tāfele, dators ar tekstaapstrādi, videoapstrādi u. c. nepieciešamo programmatūru.
Skolēniem darbam (individuālajam/ pāru grupu darbam, piemēram, laboratorijas darbi)	Mācību materiāli	Mācību līdzekļu komplekts (no VISC apstiprinātās mācību literatūras saraksta, kas publicēts bibliotēku informācijas sistēmā "ALEPH 500" https://kopkatalogs.lv/F/?&func=find-b-0&local_base=isc01 , kā arī atrodams VISC mājas lapā www.visc.gov.lv), adaptētā literatūra, teksti ārpusklases lasīšanai vai darbam klasē un citi mācību līdzekļi, kuri atbilst plānoto skolēnam sasniedzamo rezultātu īstenošanai.
	Darba piederumi	Kancelejas piederumi (papīrs, līmlapiņas, šķēres, krāsu marķieri, flomāsteri u. c.).
Skolēniem informācijas ieguvei	Drukātā izziņas literatūra	Enciklopēdijas, vārdnīcas (bilingvālās, sinonīmu).
	Elektroniskie izziņas avoti	Vācu valodas mācību grāmatu izdevniecību vietnes; mājaslapas.
Piederumi, iekārtas, ierīces mācību vides nodrošināšanai		Dators un projektoris, interneta pieslēgums, datu kamera, audioierakstu sistēma, mikrofons, videokamera, printeris, kopētājs, tāfele (krīta/baltā/interaktīvā), grupu darbam piemērotas mēbeles.

**DOMĀT.
DARĪT.
ZINĀT.**

Valsts izglītības satura centra īstenotā projekta "Kompetenču pieeja mācību saturā" mērķis ir izstrādāt, aprobēt un pēctecīgi ieviest Latvijā tādu vispārējās izglītības saturu un pieeju mācīšanai, lai skolēni gūtu dzīvei 21. gadsimtā nepieciešamās zināšanas, prasmes un attieksmes.

Projekts Nr. 8.3.1.1/16/I/002 Kompetenču pieeja mācību saturā

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē